

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Lucie Florianová

Rozhodování soudu v konkursním řízení

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Pohl

Katedra obecného práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 30.11.2010

Prohlášení

Prohláuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem v ní vyznačila všechny prameny, z nichž jsem čerpala, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Praze dne 30.11.2010

Lucie Florianová

OBSAH

Úvod	1
1 Vymezení pojmu insolvenční řízení a konkursní řízení.....	1
1.1 Důvod speciální právní úpravy insolvenčního řízení.....	1
1.2 Vymezení pojmu úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení.....	2
1.3 Konkursní řízení jako likvidační způsob řešení úpadku vedle sanacích způsobů	3
2 Historický vývoj konkursního řízení a úprava konkursu (ČR, EU, svět)	5
2.1 Římské právo	5
2.2 Středověk a vývoj rakouského konkursního práva	6
2.3 Vývoj československého konkursního práva.....	8
2.4 Vývoj českého konkursního práva	9
2.5 Evropské insolvenční právo.....	11
2.6 Zahraniční právní úpravy konkursního řízení.....	12
2.6.1 Úprava Spojených států amerických.....	12
2.6.2 Úprava Velké Británie	13
2.6.3 Úprava Francie	13
2.6.4 Úprava Spolkové republiky Německa	14
3 Vztah insolvenčního řízení k obanskému soudnímu řádu jako obecnému zákonu	15
3.1 Subsidiarita obanského soudního řádu	15
3.2 Rozdílná úprava insolvenčního zákona a obanského soudního řádu a případy výhodnějšího použití obanského soudního řádu	16
4 Fáze insolvenčního řízení	17
4.1 Rozhodování o tom, zda je či není úpadek.....	17
4.1.1 Zahájení insolvenčního řízení	18
4.1.2 Rozhodnutí o úpadku.....	19
4.2 Způsob řešení úpadku – konkurs, reorganizace, oddlužení.....	20

5	Konkursní řízení a rozhodování soudu	21
5.1	Konkursní řízení.....	21
5.2	Rozhodování soudu v konkursním řízení.....	27
5.2.1	Rozhodnutí o úpadku.....	28
5.2.2	Jiná rozhodnutí o insolvenčním návrhu	31
5.2.3	Rozhodnutí o zpeněžení úpadku	35
5.2.4	Rozhodnutí o tom, zda dlužník není v úpadku.....	36
5.2.5	Incidenční spory	37
5.2.6	Ustanovení, odvolání a zproštění insolvenčního správce.....	42
5.2.7	Zrušení rozhodnutí schválením, jmenování vnitelského výboru nebo zástupce vnitel	46
5.2.8	Rozhodnutí o zpeněžení majetkové podstaty	50
5.2.9	Rozhodnutí o povolení částečného rozvrhu	53
5.2.10	Rozhodnutí o schválení konečné zprávy a rozvrhové usnesení.....	54
5.2.11	Rozhodnutí o zrušení konkursu	57
6	Dohledacíinnost a rozhodovacíinnost insolvenčního soudu v konkursním řízení.....	59
6.1	Postavení insolvenčního soudu	59
6.2	Rozděleníinnosti insolvenčního soudu	62
6.3	Forma rozhodnutí.....	64
6.4	Rozděleníjednotlivých druhů rozhodnutí podleinnosti soudu.....	65
6.5	Opravné prostředky	67
7	Zhodnocení současných právních úprav rozhodování insolvenčního soudu v konkursním řízení.....	71
	Závěr	73
	Seznam zkratk	76
	Seznam použité literatury	77
	Anotace	79
	Název diplomové práce a jeho překlad do anglického jazyka	80
	Summary.....	80
	Seznam klíčových slov a jejich překlad do anglického jazyka.....	81

Úvod

Hlavním cílem a úkolem této diplomové práce je podat výklad o problematice soudního rozhodování v jedné fázi insolvenčního řízení, a to konkursního řízení, a tedy vypořádat se s postavením insolvenčního soudu v konkursním řízení a poskytnout tak tím alespoň základní pohled o pravomoci soudu a druzích rozhodnutí, která v tomto řízení soud vydává.

Vzhledem k tomu, že v insolvenčním právu, resp. v úpadkovém právu, došlo v posledních letech k velkým změnám a i celkový vývoj tohoto práva je důležitý pro porozumění dnešní úpravě, bude se tato práce nejprve zabývat vymezením insolvenčního práva, důležitých pojmů a i nástinem historického vývoje insolvenčního práva.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol, přičemž její obsah spočívá v kapitole páté a šesté. Pátá kapitola se zabývá nejprve procesem konkursního řízení, jak je stanoven v insolvenčním zákoně, od zahájení konkursního řízení, přes přezkoumání jednání, zpeněžení majetkové podstaty, poskytnutí zprávy a rozvrh, až do ukončení konkursu, tedy i celého insolvenčního řízení. Část druhé páté kapitoly se snaží popsat postup při jímání nejdůležitějších rozhodnutí insolvenčního soudu v průběhu konkursního řízení. Na pátou kapitolu z hlediska obsahového navazuje šestá kapitola, která pojednává o druzích rozhodovacích činnosti insolvenčního soudu, popisuje formy rozhodnutí, které insolvenční soud vydává a rozlišuje je nejprve podle typu činnosti, v rámci které byla vydána, poté i podle možnosti vyřízení opravných prostředků.

Text této práce je aktuální k datu 30.11.2010, kdy byla tato práce dokončena.

1 Vymezení pojmů insolvenčního řízení a konkursního řízení

1.1 Důvodů speciální právní úpravy insolvenčního řízení

Z důvodů rozvoje trhu a jednotlivých tržních vztahů vznikla potřeba vytvořit nový procesní druh, který nemohl zcela splnit základní principy stávajících procesních řízení, především právo na spravedlivý proces. Množství věřitelů a množství jejich pohledávek by v případě uplatnění zásady práva na spravedlivý proces znamenalo, že v exekucním řízení by věřitel své pohledávky nikdy ani částečně nevyzpytl, proto se princip spravedlivého procesu v insolvenčním řízení může uplatnit pouze

omezen . Zavedením nového procesního druhu o konkursního řízení (podle sou asné právní úpravy insolven ního řízení) - dochází ke spojení d íve odd lených řízení do jednoho a k uspokojení v-ech v ítel jednoho dlužníka alespo áste n , tj. spravedliv a pokud mofno co nejrovnom rn ji. Toto řízení pomohlo nikoliv pouze v ítel m, kte í by i v p ípad vykonatelného rozhodnutí nemuseli být v exeku ním řízení v bec uspokojeni, ale také soud m, které nemusejí projednávat flaloby jednotlivých v ítel , a řízení probíhá jifl pouze u jednoho soudu, a to soudu insolven ního.

Insolven ní řízení je tedy specifický druh civilního řízení, řízení sui generis, které v sob zahrnuje prvky nalézacího i vykonávacího řízení. Pro tuto svoji odli-nost od ostatních ob anskoprávních procesních řízení (p edev-ím ve svém ú elu a rozdílném uplat ování procesních zásad) je insolven ní řízení upraveno speciálním zákonem, zákonem íslo 182/2006 Sb., o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zákon).

1.2 Vymezení pojmu úpadek nebo hrozící úpadek a zp soby jeho e-ení

Podle § 2 písm. a) zákona . 182/2006 Sb. (dále jen IZ) se insolven ním řízením rozumí soudní řízení, jehofl p edm tem je dlužník v úpadek nebo hrozící úpadek a zp sob jeho e-ení. Tudífl základním p edpokladem k tomu, aby mohlo dojít k insolven nímu řízení, je to, aby byl opravdu dlužník v úpadku i hrozícím úpadku.

Úpadek, bankrot, insolvency, krída i konkurs jsou pojmy uflívané pro stav, kdy dlužník má závazky v í více v ítel m a není schopen tyto závazky splnit, av-ak ne kaflký z t chto pojm znamená to samé.

Konkurs pochází z latinského termínu šconcursum creditorium, který znamená soub h v ítel , tzn. fl dlužník nem fl mít pouze jediného v ítele, ale více nefl jednoho. Slovo konkurs nena-lo v eské právní terminologii odpovídající eský p eklad, ale vystihuje jak skute nosti, fl jde o řízení, tak také podstatu tohoto řízení. Pro pojem konkurs se n kdy pouflívalo cizího slova škrída, neboli cridare, i gridare z italského jazyka.¹

Úpadek je výraz, který n kdy bývá zam ován a stav n narove s pojmem konkurs, ale jifl za prvorepublikové právní úpravy byl návrh na jeho pouflití v právní

¹ Srov. Winterová a kol.: *Civilní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2008, str. 625.

úprav zamítnut a poufílo se pojmu konkurs.² Pojem úpadek je p eklad italského výrazu bankrot, neboli šbanca rottaō, cofil znamená rozbitá lavice, který charakterizuje stav pouze hospodá ský, nikoliv ízení.

Dlufník je v úpadku, jestliffe má více v ítel a pen flit závazky (nikoli tedy závazky na v cné pln ní) po dobu del-í 30 dn po lh t splatnosti³ a tyto závazky není schopen plnit, cofil znamená, fle se ocitne v platební neschopnosti, jak stanovuje § 3 odst. 1 IZ. Vzhledem k tomu, fle je n kdy velice obtílné prokázat úpadek dlufníka, zavedl IZ v § 3 odst. 2 IZ podmínky ve form vyvratitelných právních domn nek, p i jejichfl existenci není dlufník objektivn chápano schopen plnit své splatné závazky.⁴ Platební neschopnost neboli insolvence je jednou ze dvou forem úpadku. Druhou formou úpadku je p edlužení, tedy situace, kdy má dlufník alespo dva v ítele a souhrn jeho závazk p evy-uje hodnotu jeho majetku. Av-ak tato forma úpadku je moflná pouze u právníckých osob nebo fyzických osob podnikatel .

Novinkou sou asné právní úpravy je zavedení pojmu hrozící úpadek, který je oproti starým zp sob m e-ení krizových situací dlufníka jakýsi preventivní prost edek umofl ující dlufníkovi reagovat na svou situaci a e-it ji jifl v dob , kdy úpadek je-t neexistuje, ale pouze hrozí. Toto znamená, fle nejsou sice spln ny znaky úpadku, ale s ohledem na v-echny okolnosti lze d vodn p edpokládat, fle dlufník nebude schopen ádn a v as splnit podstatnou ást svých pen flitých závazk a sám na sebe za tohoto stavu podá insolven ní návrh.

1.3 Konkursní ízení jako likvida ní zp sob e-ení úpadku vedle sana ních zp sob

Zavedením pojmu insolven ní ízení do eské právní terminologie do-lo insolven ním zákonem, d íve poufívaný pojem konkursní ízení v-ak nebyl odstran n a poufívá se v insolven ním zákon nadále, ov-em nejedná se o synonyma. Insolven ní ízení je zahájeno podáním insolven ního návrhu, tedy prvních okamfikem, kdy se

² Tisk senátu Národního shromáfd ní republiky eskoslovenské z roku 1930 . 253.

³ Lh ta 30 dn byla zavedena novou právní úpravou, v právní úprav konkurzního ízení z roku 1991 byl poufíván neur ítý pojem špo del-í dobuō.

⁴ § 3 odst. 2 IZ ó Má se za to, fle dlufník není schopen plnit své pen flité závazky, jestliffe: a) zastavil platby podstatné ásti svých pen flitých závazk , nebo b) je neplní po dobu del-í 3 m síc po lh t splatnosti, nebo c) není moflné dosáhnout uspokojení n které ze splatných pen flitých pohledávek v í dlufníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo d) nesplnil povinnost p edlofit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu ulofil insolven ní soud.

insolvenční soud dozvídá o případném úpadku dlužníka, a pokračuje po celou dobu řízení této věci, tvoří jeden celek. Konkursní řízení je pouze jednou fází insolvenčního řízení, která nemusí v průběhu insolvenčního řízení vůbec nastat. Jedná se pouze o jeden ze způsobů řešení úpadku.

Konkurs je nejzákladnějším způsobem řešení insolvenčního řízení předlužením nebo úpadkem, je v podstatě jediným likvidačním způsobem řešení úpadku, i když byl novým zákonem zaveden i nový zvláštní institut, a to tzv. šnepatrný konkurs. O nepatrném konkursu může insolvenční soud rozhodnout na místo konkursu v případě, že je dlužníkem fyzická osoba nepodnikatel, nebo že celkový obrát dlužníka dle zákona o účetnictví za poslední účetní období předcházející prohlášení konkursu, nepřesahuje 2 mil. Kč a zároveň dlužník nemá více než 50 zaměstnanců.⁵ Důvodem zavedení tohoto institutu je především procesní zjednodušení celého řízení, tedy řízení bude rychlejší, jednodušší, průhlednější a hospodárnější.

Oproti konkursu, kdy dochází zásadně k poměrnému uspokojování věřitelů z výnosu zpenění majetkové podstaty dlužníka, tedy k likvidaci dlužníka, ostatní způsoby řešení úpadku vedou k sanaci, tedy k ozdravení dlužníka a k pokusu o nápravu jeho krizového stavu s následným budoucím faktickým fungováním, tedy to, že i v případě úpadku je dána možnost dalších aktivit dlužníka, které mohou vést k překonání krize. Mezi tyto způsoby řešení úpadku patří v české právní úpravě nově zavedené instituty reorganizace a oddlužení. Naopak insolvenční zákon jistě opouští úpravu vyrovnání, která byla jediným případem sanačního řešení úpadku podle starého zákona. Novinkou je i zavedení moratoria, které by svým způsobem mělo za následek do sanačních způsobů řešení úpadku. Institut moratoria, který v podstatě do jisté míry nahradil institut ochranné lhůty upravený zákonem o konkursu a vyrovnání, má zajistit ochranu dlužníka - podnikatele, ohledně kterého již probíhá insolvenční řízení, a to po určitou stanovenou dobu, ve které se on sám svou podnikatelskou činností snaží úpadek i hrozící úpadek překonat.

Posledním způsobem řešení úpadku, který má stejnou povahu jako konkurs likvidační povahu, je zvláštní způsob řešení úpadku, který insolvenční zákon stanoví pro určité subjekty nebo pro určité druhy případů. Jedná se o úpadek finančních institucí, jež je v nově upravené hlavě IV. části druhé IZ.

⁵ § 314 a § 315 IZ

2 Historický vývoj konkursního řízení a úprava konkursu

(R, EU, sv t)

2.1 římské právo⁶

První známá úprava po átk konkursního řízení pochází jifl z římského práva, av-ak p vodní římské právo neznalo rozdíl mezi konkurzem a majetkovou exekucí, tudífl exeku ní i konkursní řízení probíhalo vřdy stejným zp sobem. římské právo zaloffilo základ pro budoucí úpravy konkursního řízení a m fleme v n m nalézt spoustu institut a postup , které se ve svém základu pouřívají dodnes v úpravách po celém sv t , mimo jiné i u nás.

řízení muselo být zahájeno na návrh v ítele i v ítel za řivota nebo po smrti dluřníka. Byl vyhla-ován konkurs, tj. praetorem Rutiliem upravené řízení, ve kterém se zahájilo řízení praetorovým nebo místodřitelovým dekretem, kterým byla ud lena missio in bona debitoris vyhlá-ená ve ejnou vyhlá-kou o majetku. Touto vyhlá-kou se vyzývali ostatní v ítelé, kte í nepodali návrh na zahájení řízení, aby k tomuto řízení p íhlásili své pohledávky v í dluřníku. Po stanovené lh t p íhlá-ení v ítelé zvolili ze svého st edu správce konkurzní podstaty (magister bonorum), jehořl úkolem bylo provést prodej dluřníkova majetku ve ve ejné drařfb . Majetek dluřníka jako celek byl za p edem stanovených podmínek dohodnutých mezi v íteli ve ve ejné drařfb magisterem bonorum p íklepnut kupujícím (bonorum emptor), který u inil nejvy-í podání.

Kupující se stal univerzálním nástupcem dluřníka, nabýval tedy v-echna aktiva majetku dluřníka, ale pouze podle praetorského práva. Na vydání v cí m l od praetora p íslíbený drřební interdikt a pohledávky a dluhy na n j praetorem musely být p evedeny bu fikcí, ře je dluřníkovým d dicem (řalobou actione Serviana), nebo zám nou subjekt v intenci a kondemnaci (řalobou actione Rutiliana). V ítelé poté své pohledávky uplat ovali ve vý-í p edem dohodnutého procenta (podle podmínek dohodnutých mezi v íteli p ed vyhlá-ením ve ejné drařfb) a v-ichni v ítelé ve stejné procentní vý-í p ímo u kupce místo u dluřníka. Za zbytek neuhrazených ástí dluh byl dluřník stále zavázán sám a také se stal osobou bezectnou a ztratil svá ob anská práva.

⁶ Srov. Schelle, K: *Nové insolven ní právo*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2006 a srov. Kincl, J. ó Urfus, V. ó Sk ejpek, M.: *římské právo*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 1995, str. 130 a násl.

Vzhledem k tomu, že v praxi bylo někdy složitě prodávat věchný majetek dlužníka pouze jako celek a tento prodej byl většinou spojen s velkými obtížemi, došlo v právu justiniánském ke změně a majetek dlužníka se prodával po jednotlivých částech různým kupujícím a většinou podle potřeby. Další novinkou, ke které došlo za Justiniana, bylo zavedení privilegovaných pohledávek, které byly uspokojovány přednostně a úplně. Byla také zavedena tzv. excisní faloba na vyjmutí, kterou se z konkursní podstaty vyloučovaly cizí věci.

2.2 Středověk a vývoj rakouského konkursního práva

Ve středověku docházelo k postupnému vyhranění konkursního řízení jako samostatného procesního útvaru. Nejprve se tato úprava začala prosazovat v hospodářství italských měst, poté se úprava postupně rozšířila do Německa, kde se vyvinul tzv. saský arestaceční proces (směněním italské úpravy a místních obyčejů).

Poátky směrující ke konkursnímu řízení byly poprvé písemně zachyceny v díle Benvenuto Stracchy nazvaném *Tractatus de conturbatoribus sive decoctoribus* z roku 1576, dále je dlejší dílo Salgada de Samozu *Labyrinthus creditorum concurrentium ad litem per debitorem communem inter illos causatam* z roku 1653.

Na českém území se poátky konkurzního řízení datují do konce 16. století, kdy došlo k tzv. cenové revoluci, díky které se usilovalo o změny zemského řízení. Cenová revoluce nebyla jediným ekonomickým impulsem pro vznik konkursního řízení, dalším impulsem byla tzv. nová kaláda (státní bankrot) z roku 1623.

První úpravy českého konkurzního práva se týkaly pouze práva zemského, a to přesněji ustanovení obnoveného řízení zemského z roku 1627 v článkách LXXII a LXXVI nazvaných *o placení dluhů, kteří v tichásku, neřli dlužník svého statku neb jmen má, v těchto padevím myšlenku poměrného uspokojování věřitelů*. K oddělení konkursního řízení však dochází až roku 1637, a to císařským reskriptem a místodržitelským patentem⁷. Již zde byly uplatněny zásady veřejného a úředního vyzvání k přihlášení věřitelů v určené stanovené prekluzivní lhůtě. V roce 1640 byly vydány Deklaratoria a Novelly, které lze považovat za první český konkursní řád. V Novellách, později samostatně vydaných pod názvem *Krida-Ordnung*, byly rozlišeny pojmy konkurs a krida a ke konkursnímu řízení docházelo, pouze pokud

⁷ Poátky řádu konkurzního v Rakousích, *Právník*, I, 1861, str. 358-359.

nebylo možno poufít jiného ízení. Novelly obsahovaly termíny jako ve ejné vyhlá-ení, privilegované pohledávky, ve ejná draflba, sekvest i (správci), a jiné dnes užívané instituty.

M stské právo v této dob , kdy jifl zemské právo obsahovalo úpravu konkursního práva, ale nem lo fládnou speciální úpravu, proto se zde poufíval Koldín v zákoník se spojením zvyklostí podle cizích právních úprav a úprav zemského práva. Zde nebyla uplat ována ve ejná vyhlá-ka, ale rozsudek, kv li kterému poté probíhaly sloflité spory o po adí, protofle v ítelé se o úpadku dluflníka dozvídali opofl n a nezbyvalo na n fládné uspokojení.

Konkursní ád byl definitivn vydán afl roku 1781 ó Obecný konkursní ád josefínský, který následoval po dlouhém vývoji úprav, mezi které pat í také reskript z roku 1750, i rakousko- eský sm ne ný ád z roku 1763. Uplat ovala se zde zásada formálnosti a celé ízení bylo rozd leno do t chto stádií: p ípravné (preparatorní) ízení, likvida ní ízení a distribu ní ízení⁸. Jednalo se v-ak o velice nákladná a zdlouhavá ízení, proto v roce 1868 do-lo k vydání nové úpravy konkursního práva a k jeho vylep-ení p íjetím konkursního ádu . 1/1869 . z. Konkursní ád byl postaven na principu univerzality (do konkursní podstaty m l spadat ve-kerý majetek, a ufl aktiva i pasiva, dluflníka), v ízení se uplat ovala zásada par conditio creditorum, neboli zásada stejného nakládání s v íteli, existoval správce podstaty, který spravoval ve-kerý majetek spadající do konkursní podstaty, byla stanovena informa ní a edi ní povinnost dluflníka, ízení se d lilo na dv ásti ó ást zahajovací a vlastní konkursní ízení, v ítelský výbor jako orgán byl jifl obligatorní, a opravných prost edk zde bylo n kolik ó konkurzní komisa , konkursní soud, vrchní soud a Nejvy-í soudní dv r.⁹ Byl siln ovlivn n francouzským a pruským právem.

Na Konkursní ád z roku 1868 sílila kritika mimo jiné kv li samostatné úprav mimokonkursního vyrovnání, která byla v Rakousku zavedena v letech 1859 a 1862, ale neosv d ila se, a také kv li aplikaci principu stejného nakládání s v íteli, který se díky upravovaným pravidl m p ednosti a vylu ovacím flalobám v podstat nemohl v bec uplatnit, a tím pádem se ve v t-in p ípad velká ást v ítel neuspokojila v bec, i pouze nepatrn . Díky této kritice byl vydán nový konkursní ád, a to císa ským

⁸ Srov. Schelleová, I.: *Úvod do insolventního práva* . Ostrava: Key Publishing, s.r.o., 2007, str. 30 a násl.

⁹Srov. Kozák, J. - Budín, P. - Dadam, A. - Páchl L.: *Insolven ní zákon a p edpisy související, Na ízení Rady (ES) o úpadkovém ízení. Komentá* . Praha: ASPI, a.s., 2008, str. X.

na území . 337/1914 . z., které zavádělo mimo konkursní řád i řád vyrovnací a odpírání.¹⁰

2.3 Vývoj československého konkursního práva

Za první republiky došlo nejprve k recepci předvodních rakouských a uherských zákonů týkajících se konkursního řízení i vyrovnacího řízení, a to recepčním zákonem . 11/1918 Sb. Tato dualistická právní úprava ač na nepatrně změně platila na našem území až do roku 1931, kdy nabyl účinnosti nový řád konkursní, vyrovnací a odpírání zákon . 64/1931 Sb., který sjednotil konkursní právo na území československa, kde do této doby platila rozdílná úprava na jedné straně pro Čechy, Moravu a Slezsko a na druhé pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, a odstranil tím právní dualismus v této věci.

Připrava nové jednotné právní úpravy konkursního práva, jejímž základem byl právní řád konkursní z roku 1914, byla zahájena již ve dvacátých letech 20. století. Průběh přípravy a podávání jednotlivých návrhů nového zákona probíhalo velice dlouho, proto se nový konkursní řád přijatý až v roce 1931 velice osvědčil a je v dnešní době spatřován jako na svou dobu moderní a pokrokový. Novinkou právní úpravy konkursního řízení bylo velké rozšíření pravomoci konkursního správce (v té době nazývaného konkursní komisí), kdy konkursnímu soudu zůstala pouze pravomoc k prohlášení konkursu, ustanovení konkursní komise a dozor nad její činností, ustanovení správce podstaty a rozhodnutí o skončení konkursního řízení. V ostatních věcech byla pravomoc soudu přenesena právní komisí.

Vývoj konkursního práva byl ale na našem území po roce 1948 přerušeno (zcela zrušeno roku 1952 občanským soudním řádem . 142/1952 Sb.) a právní úprava konkursního a vyrovnacího řízení přestala platit v roce 1950, kdy došlo k přijetí nového občanského soudního řádu - zákon . 142/1950. Tento zákon zavedl nový institut tzv. exekuce likvidací, což byl exekuce prostředek spočívající v prodeji veškerého majetku dlužníka. Tato úprava, ač na nepatrně změně, platila v naší právní úpravě po celou dobu socialistického státu, kdy byl uplatňován princip celospolečenského vlastnictví a direktivní řízení hospodářství.¹¹

Konkursní a vyrovnací právo bylo do československého právního řádu zavedeno

¹⁰ Srov. Schelleová, I.: *Právní úprava konkursního řízení (Historie a současnost)*. Brno, Masarykova univerzita, 1995, str. 86 a násl.

¹¹ Srov. Schelleová, I.: *Cesta k současné právní úpravě konkursního řízení*. Praha. *Věhrd, 1994, ročník 26*, . 3, str. 8 a násl.

op t afl v roce 1991 zákonem . 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen ZKV), který nabyt ú inností dne 1.10.1991 a nahradil jedinou právní úpravu konkursního a vyrovnacího ízení, kterou právní ád do této doby obsahoval, a to ustanovení § 352 afl 354 zákona . 99/1963 Sb., ob anského soudního ádu, která v socialistickém státu z stala p edev-ím kv li pot eb reciprocity pro konkursy v cizin . Svým základem byl tento nový zákon inspirován p edev-ím zákonem z roku 1931, ale vzhledem k tomu, fle tato úprava byla jifl zastaralá, muselo dojít k p izp sobení práva moderní dob , cofl se nejprve moc neda ilo a v praxi se projevovaly nedostatky, které byly odstra ovány mnohými novelizacemi.

2.4 Vývoj eského konkursního práva

Vznikem eské republiky do-lo k recepci eskoslovenského práva, a tedy i p ijetím zákona . 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání do eského právního ádu. Tento zákon díky vý-e zmín nému vývoji prod lal celkem 29 novelizací v etn zm n provedených prost ednictvím nález Ústavního soudu eské republiky. Tento zákon byl kritizován hlavn pro nedostate nou ochranu v ítel , úpravu likvidace spole nosti, p íli-obecná ustanovení a interpretace a dlouhou dobu trvání ízení, cofl bylo p edev-ím zp sobeno nepruflností konkursního ízení a p íli-velkou mocenskou úpravou postavení konkursního soudu.

Vzhledem k tomu, jak ásto docházelo k novelizacím ZKV a také pro jeho kritiky, vláda v roce 2001 p ípravila a schválila v cný zám r zákona o úpadku a zp sobech jeho e-ení ó novou koncepci právní úpravy konkursního ízení, který byl dán k rozpracování asi dvaceti lenné komisi sestavené Ministerstvem spravedlnosti pro tuto rekodifikaci konkursního, íli úpadkového práva. V komisi byl mimo jiné i JUDr. Zden k Kr má í JUDr. prof. Franti-ek Zoulík. Po dlouhých diskuzích a r zných návrzích (í zm nách jifl podaného vládního návrhu v pr b hu jeho parlamentního projednávání) byly jako výsledek n kolikaleté práce schváleny dva zákony, a to zákon . 182/2006, o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zákon), a zákon . 312/2006 Sb., o insolven ních správcích.¹²

¹² Srov. Kozák, J. - Budín, P. - Dadam, A. - Páchl L.: *Insolven ní zákon a p edpisy související, Na ízení Rady (ES) o úpadkovém ízení. Komentá .* Praha: ASPI, a.s., 2008, str. XVI., srov. Richter, T.: *Insolven ní zákon: od vládního návrhu k vyhlá-enému zn ní. Právní rozhledy*, 2006, ro ník 14, . 21, str. 765 a násl.

Insolvenční zákon, který měl nabýt účinnosti dne 1.7.2007, byl avšak ještě před jejím nabytím několikrát novelizován a jedna z novelizací se týkala odsunutí účinnosti zákona především pro nedostatečnou připravenost nově zavedeného systému insolvenčního rejstříku. Insolvenční zákon tedy nabyl účinnosti dne 1.1.2008. Je to dnes se ale z důvodů § 432 IZ v řízeních zahájeným před účinností nového zákona použije dosavadní úprava, tedy úprava řízení konkursního a vyrovnacího podle ZKV, díky čemuž vznikla situace, že zahájená řízení budou u správce konkursní podstaty a zároveň i u insolvenčního správce v nich kterých případech trvat ještě několik let, tedy starší úprava se bude používat spolu s novou i nadále.

O nové a v současné době platné úpravě insolvenčního práva lze konstatovat, že je komplexní, tedy že šlo nejde pouze o další částečnou novelizaci úpravy předtím platné, ale jde o novou souhrnnou úpravu, která stojí na svých specifických principech. Insolvenční zákon obsahuje 434 paragrafů, které jsou členěny do tří částí, přičemž část první se nazývá šObecná část a dělí se do sedmi hlav obsahujících úpravu první fáze insolvenčního řízení, tedy společně, pro všechny následující fáze jednotné řízení, a to řízení od podání insolvenčního návrhu po rozhodnutí insolvenčního soudu o tomto návrhu a také instituty, které jsou společně v něm případným následným způsobem řešení úpadku. Část druhá, pojmenovaná šZpůsob řešení úpadku, je členěna do pěti hlav a obsahuje zvláštní ustanovení k jednotlivým druhům způsobů řešení úpadku, přičemž hlava III. se zabývá zvláštními ustanoveními o vyloučení úinků zákona. Konečně část třetí, nazvaná šSpolečná ustanovení, se skládá ze tří hlav a obsahuje kromě závěrečných ustanovení účinností zákona také úpravu otázek, které jsou opět společně v něm předchozím způsobem řešení úpadku.¹³ Z popsané systematiky IZ vyplývá, že ustanovení první a třetí části se budou aplikovat teprve tehdy, jestliže úprava zvláštní obsažená v části druhé nestanoví nic jiného, což sice zní velice jednoduše, ale praktická zkušenost, alespoň z mého pohledu, je úplně jiná. Například ustanovení o insolvenčním soudu i insolvenčním správci jsou obsažena v podstatě v celém zákoně a pro nalezení a aplikaci použitelného ustanovení se musí vždy projít skoro celý zákon a ani v tomto případě není jistota, že zákon někde neobsahuje další či jiná specifická ustanovení, která jsou upravena na naprosto nepochopitelném místě, resp. nelogicky.

¹³ srov. Zelenka, J. a kol.: *Insolvenční zákon o poznámkové vydání s důvodovou zprávou a na řízením Rady ES 1346/2000*. Praha: Linde Praha, a.s., 2007, str. 25 a násl.

Lze shrnout, že úprava insolvenčního práva na našem území do dnešní podoby prodělala změny a dnešní právní úprava je pro nás soběstačná. Oproti předcházející úpravě, je pružnější a obsahuje mnoho moderních institutů a jejím cílem je především docílit rychlejšího a efektivnějšího řešení insolvenčního řízení, proto i přes nějaké systematické nedostatky se zjevně jedná o velký krok vpřed.

2.5 Evropské insolvenční právo

Evropské insolvenční právo je pro Českou republiku po jejím vstupu do Evropské unie závazné, proto je jeho úprava dleflitá i pro naši právní úpravu, kterou i dleflitým způsobem ovlivnila. Insolvenční zákon respektuje požadavky mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, a je služitelný s našimi řízeními Evropské unie, což ostatně vyplývá z článku 10 Ústavy České republiky.

Úprava konkursního neboli insolvenčního práva je především mezinárodní, tedy i evropské praxe již mnoho let, na které například pokus o mezinárodní regulaci lze najít už v 17. století. V současné době je ale z hlediska evropského insolvenčního práva nejdleflitější Nařízení Rady (ES) . 1346/2000 o úpadkovém řízení, které nabylo účinnosti 31.5.2002 a je závazné a přímo a bezpodmínečně aplikovatelné ve všech členských státech Evropské unie kromě Dánska, a tedy i v České republice. Mezi další předpisy EU týkající se insolvenčního práva patří především Nařízení ES . 603/2005, Směrnice . 2001/17/ES a Směrnice 2001/24/ES.

Přijetí nejdleflitějšího Nařízení umožnily články Smlouvy o založení Evropského společenství, a to článek 10 a článek 249 Smlouvy, přičemž Nařízení se opírá především o článek 61 písm. c) a článek 67 odst. 1. Smlouvy. Hlavním účelem Nařízení je harmonizace a unifikace ústředních rozhodnutí o zahájení insolvenčního (úpadkového) řízení, jakož i určení jednotných pravidel pro mezinárodní působnost a právo použitelné na taková řízení.¹⁴ Nařízení tedy upravuje postup pro případ, že se centrum hlavních zájmů dlužníka nachází na území některého z členských států Evropské unie a souasně jsou na území jiného členského státu některé věci dlužníka nebo jeho majetek. Nařízení obsahuje normy jak hmotného, procesního, tak i kolizního práva, skládá se z pěti kapitol a stojí na principech univerzality a teritoriality, jednoty a

¹⁴ Srov. B. Lohlávek, A.: Evropské insolvenční právo. *Bulletin advokacie* 11/2007, str. 38 a násl.

plurality, které se vzájemně kombinují.¹⁵ S propojením insolvenčního práva do mezinárodní oblasti jsou spojeny i úvahy o zavedení jednotného evropského insolvenčního rejstříku, především proto, aby došlo ke zlepšení soudní spolupráce mezi jednotlivými státy.

2.6 Zahraniční právní úpravy konkursního řízení

V posledních letech došlo díky rozvoji tržního hospodářství k úpravě a vydání nové právní úpravy konkursního, či insolvenčního práva, nikoliv pouze v české republice, ale i v jiných státech světa. Důvody pro změny legislativy jsou v každém státě jiné, ale například Německo a Velká Británie novelizovaly své zákony, aby jich přehnaně nestály pouze na ochraně věřitelů. Naopak Francie a Spojené státy americké tuto novelu provedly z úplně opačného důvodu, aby jejich zákony přehnaně neochraňovaly dlužníka.

2.6.1 Úprava Spojených států amerických

Právní úprava konkursního řízení v USA patří mezi první úpravy na světě v novodobém konkursním právu. Kongres na základě zmocnění Ústavou vyvíjel tuto pravomoc od roku 1800 přijímáním mnoha krátkodobých zákonů, mezi které patří i první moderní konkursní zákon zvaný Nelson Act z roku 1898.

V dnešní době platí americký federální zákon o úpadku z roku 1978 Bankruptcy Code (Bankruptcy Reform Act of 1978), který byl několikrát novelizován a ovlivnil úpravy této tematiky v jiných státech, mimo jiné i evropské právo. Tento zákon o úpadku upravuje dva způsoby jeho řešení, a to likvidaci, která se dá srovnat s naší úpravou konkursu, a reorganizaci, kterou v naší právní úpravě jistě nově existuje i IZ, a úprava konkursu má podobné rysy jako úprava americká. Americký zákon zná institut tzv. šsoukromé reorganizace, ale tomuto rychlejšímu a levnějšímu způsobu řešení úpadku není poskytována soudní ochrana.¹⁶

¹⁵ Srov. Mbatka, P.: Mezinárodní pravomoc podle nařízení o insolvenčních řízeních. *Právní rozhledy: časopis pro věcnou právní odvětví*. Praha, 3/2006, str. 95 a násled.

¹⁶ Srov. Kořál, P.: Konkurzy v USA. *Konkursní noviny*. 2001, článek z vydání 10 dostupný na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=62>, dále také internetová stránka U.S. courts dostupná na: <http://www.uscourts.gov/FederalCourts/Bankruptcy.aspx>, internetová stránka U.S. Department of Justice (Ministerstva spravedlnosti USA) o U.S. Trustee Program a federálním konkursním systému dostupná na: <http://www.justice.gov/ust>.

2.6.2 Úprava Velké Británie

Právní úprava konkursního práva ve Velké Británii je rozdílná podle částí území, což se například týká bankrotu fyzických osob, a také podle pojmů. Pro úpadek právnických osob se používá pojem insolvency a zabývá se jím Insolvency Law. V britské úpravě však je také existuje pojem bankrot, který se týká ale pouze fyzických osob a zabývá se jím Bankruptcy Law. Insolvenci i bankrot upravuje spolu s celým procesním řízením Insolvency Act z roku 1989 a Enterprise Act z roku 2002.

Insolvency upravuje mnoho způsobů řešení úpadku, a to likvidaci, administrativní postup (dala by se přirovnat reorganizaci) nebo konkursní správce. Britská úprava zná stejně jako americká institut poloformální soukromé reorganizace. Při likvidaci musí být jmenován likvidátor, který má na starosti prodat majetek dlužníka, zatímco poté v případech zajištěných věcí se využívá konkursní správce o věci zajištěné nemovitostí i nemovitostmi může k uspokojení svých nároků jmenovat svého správce, zatímco v věci zajištěné movitostí i movitostmi může jmenovat administrativního správce. Při způsobu administrativního postupu je naopak soudem jmenován administrátor.¹⁷

2.6.3 Úprava Francie

Francouzská úprava konkursního práva má své tradice, které jsou rozdílné od úprav amerických, britských i českých. Ve Francii se nepoužívá pojem insolvency i konkurs, ale kolektivní řízení, které před vydáním nyní platného zákona bylo upraveno v obchodním zákoníku (klasická podoba konkursního řízení byla upravena již ve Francouzském obchodním zákoníku o Code commerce z roku 1807), nikoliv v samostatné speciální úpravě. Právo kolektivního řízení bylo do dnešní podoby redefinováno v roce 1985 zákonem č. 85-98. Tento odlišný název vychází z principu jednoho řízení o všech pohledávkách jednoho dlužníka, který ovšem musí být podnikatelem.

Zákon zavádí mnoho nových institutů a upravuje řízení o obnově a konkursu podnikatelů. Došlo k rozdělení správce konkursní podstaty na soudního správce a

¹⁷ Srov. Kořál, P.: Tentokrát ve Velké Británii. *Konkursní noviny*. 2001, lánek z vydání č. 11 - 12, dostupný na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=71>, dále také internetová stránka insolvenční služby dostupná na: <http://insolvency.gov.uk> a <http://www.becomingbankrupt.co.uk>.

mandatá e, ili likvidátora. Ustanovilo se nov také ízení o tzv. poplachu a tzv. p átelské vyrovnání.¹⁸

2.6.4 Úprava Spolkové republiky N mecka

Právní úprava konkursního práva Spolkové republiky N mecka byla velkou inspirací pro novou úpravu insolvenčního práva eské republiky. V N mecku platil p es sto let konkursní ád z roku 1877, který byl roku 1994 nahrazen novým zákonem, a to insolven ním ádem ó Insolvenzordnung, který nabyt ú innosti v roce 1999.

Nový zákon zavedl dva základní zp soby e-ení úpadku, kterými jsou nejprve standardní postup kon ící obvykle likvidací (tento postup znal i d ív j-í zákon) a reorganizace, která byla zavedena pro dání -ance dluhník m, kte í mají nad ji na pokračování v podnikání. Na-e právní úprava si podle n mecké upravila nový institut hrozící úpadek, n mecké pojmosloví je pro tuto situaci šdrohende Zahlungsunfähigkeitō neboli hrozící platební neschopnost. Jako podmínka pro zahájení insolven ního ízení sta í pouze neschopnost dluhníka splácet své splatné závazky, není pot eba mnohosti v ítel , jak je tomu v na-í úprav . Krom reorganizace upravuje zákon dal-í nové specifické zp soby e-ení úpadku, kterými je spot ebitelský konkurs jako nejjednodu-í forma insolven ního ízení a tzv. úplné oddlužení.

Dal-í originální ástí n meckého insolven ního ádu je to, že zde existují dv p ezumná jednání. Na prvním (Berichtstermin) se rozhoduje o dal-ím postupu konkursního ízení na základ zprávy správce, ostatní postup je v rukou sch ze v ítel . Na druhém (Prüfungstermin) pak dochází k p ezkoumání a zji-t ní p íhlá-ených pohledávek jednotlivých v ítel .¹⁹

¹⁸ Srov. Ko-ál, P.: Francouzské konkursní právo. Konkursní noviny. 2001, láněk z vydání . 7 ó dostupný na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=38> , dále Schelleová, I.: *Úvod do insolventního práva*. Ostrava: Key Publishing, s.r.o., 2007, str. 42 a násl.

¹⁹ Srov. Internetová stránka Insolvenzrecht ó dostupné na: <http://www.insolvenzrecht.de> a <http://www.insolvenzrecht.info>.

3 Vztah insolvenčního řízení k obanskému soudnímu řádu jako obecnému zákonu

3.1 Subsidiarita obanského soudního řádu

Jak již bylo uvedeno výše, je insolvenční řízení považováno za zvláštní druh civilního řízení. Insolvenční zákon je především upravující především procesní právo s hlavním cílem uspořádání vztahů mezi dlužníkem a věřiteli. Pro toto řízení se použije speciální úprava, která je obsažena v insolvenčním zákoně, a až v případě, že na které otázky tento zákon neupravuje, se použije obecná úprava, kterou je zákon č. 99/1963 Sb., obanský soudní řád (dále jen OSŘ).

Co se tedy týká obecných otázek insolvenčního řízení, použijí se podle § 7 IZ především ustanovení OSŘ. V ustanovení § 7 IZ se uvádí: *§ 7 odst. 1* *šPro insolvenční řízení a pro incidenční spory se použijí především ustanovení obanského soudního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení.* *§ 7 odst. 2* *šPro určení věcné a místní příslušnosti soudu, který rozhoduje v insolvenčním řízení a v incidenčních sporech, platí ustanovení obanského soudního řádu.*²⁰ Především účinnosti OSŘ upravoval i předcházející zákon o konkursu a vyrovnání, avšak došlo ke změně vložením nového prvku, kterým je především účinnosti obanského soudního řádu i pro incidenční spory.

Vztah mezi OSŘ a IZ je tedy vztahem obecného zákona k zákonu speciálnímu a úprava obanského soudního řádu se použije pouze, pokud IZ neobsahuje úpravu vlastní. Avšak úprava OSŘ se použije doslovně, pouze pokud nevyvolává rozpor se zásadami, na kterých stojí úprava insolvenčního řízení. Pokud by aplikace obanskoprávní úpravy znamenala rozpor se zásadami insolvenčního řízení, je vyložen a účinnosti takovéto úpravy na soudu. Příkladem z praxe pro účinnosti ustanovení OSŘ v rozporu se zásadami insolvenčního řízení, v tomto případě se zásadou spravedlnosti insolvenčního řízení vyplývající z § 5 písm. a) IZ, je usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 VSPH 17/2010 o B ze dne 8.2.2010.

Úprava odst. 2 citovaného paragrafu je v podstatě na předcházející odstavci nadbytečná a vychází z popsaného vztahu speciality a obecnosti.

²⁰ § 9 odst. 4, §11, 84 až 89 OSŘ.

3.2 Rozdílná úprava insolvenčního zákona a občanského soudního

ádu a případy výhodnějšího použití občanského soudního ádu

Insolvenční zákon obsahuje ádu výjimek oproti úpravám v občanském soudním ádu. Například problematiku doručování, zveřejnění, dokazování, jednání, rozhodování, atd. Je-li jak obecný zákon, kterým je občanský soudní ád, tak zákon speciální o insolvenční.

V insolvenčním právu neplatí pravidlo litispendence, je zde zaveden zákaz přeručení řízení, předběžné řízení lze naříditi i bez návrhu, není možné navrácení lhůty, lze provést i jiné důkazy, nepřítel, které jsou navrhovány účastníky, jednání je veřejné i v tuzemsku i v zahraničí, ve vnitřním i v zahraničním i se vydávají usnesení, přípustnost opravných prostředků je velmi omezena. Toto vše patří mezi ukázky rozdílné úpravy obou jmenovaných zákonů.

Mezi nejpodstatnější a nejzávažnější výjimky patří úprava doručování. Použití OS je v tomto případě výlučně a použije se pouze, pokud IZ stanoví, že má být doručováno klasickým způsobem nebo do vlastních rukou. Nejvýznamnější novinkou IZ je doručování písemností zveřejněných v insolvenčním rejstříku, tedy elektronické doručování, které probíhá od zavedení nového informačního systému veřejné správy, kterým je insolvenční rejstřík fungující od 1.1.2008, tedy od účinnosti IZ.

Insolvenční rejstřík, jako rejstřík veřejně přístupný vedený Ministerstvem spravedlnosti²¹, pomocí kterého jsou zveřejňovány informace týkající se insolvenčních správce, dokumenty z insolvenčních spisů, veškerá rozhodnutí insolvenčních soudů, a také informace týkající se dlužníků. Byl zaveden především pro zprůchodnění a zrychlení soudních řízení. Jedná se o institut moderní a pro přístupnost dobrý, který se podle mého mínění stejně zavede i v jiných odvětvích právního ádu, ale jako nevýhodu zde spatřuji lhůty, které musí být splněny pro publikaci, i také například ukládání do rejstříku veškerých přeložených insolvenčního návrhu. Podle IZ je tedy v zásadě doručováno zveřejněnými písemnostmi v insolvenčním rejstříku a jejím současným vyvěšením na úřední desce insolvenčního soudu. Okamžikem zveřejnění písemnosti v insolvenčním rejstříku se rozumí den, hodina a minuta zveřejnění, tedy není zde třeba srovnání s občanským soudním ádem rozhodující den, v němž byly úkony učiněny, ale okamžik.

²¹ Veřejně dostupný je insolvenční rejstřík na internetové stránce www.justice.cz.

V tomto případě se tedy neuplatňuje zásada nulté hodiny.

Mezi zvláštní doručení, která insolvenční zákon upravuje, patří zveřejnění písemností nebo údaj prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků anebo sítí nebo služby elektronických komunikací (§ 72 IZ). Zvláštním způsobem doručení je pak ten, kde zákon ukládá, aby písemnost byla doručena zvláštně nebo do vlastních rukou adresáta (§75 IZ). Zákon zde ale upravuje pouze osoby, které jsou takto obesílány, nikoliv postup jejich obesílání, proto se pro tento postup použije ustanovení občanského soudního řádu pro doručování.²² V některých případech tedy může vzniknout situace, kdy je ústníku doručeno jak zveřejněním v insolvenčním rejstříku a na úřední desce insolvenčního soudu, tak je mu i doručeno zvláštním způsobem. Poté může nastat problém ohledně zátku bhu lh ty v případě použití opravných prostředků, proto se má za to, že v případě nevyužití práva podat opravný prostředek, považuje se za doručeno již prvním způsobem, tedy zveřejněním v insolvenčním rejstříku a vyvěšením na úřední desce soudu. V případě, kdy ústník využije svého práva a podá případný opravný prostředek, tak se považuje za doručeno až v okamžiku doručení zvláštním způsobem, který nastává později než uvedený první způsob.

4 Fáze insolvenčního řízení

Vzhledem k tomu, že tato práce se má zabývat rozhodováním insolvenčního soudu v konkursním řízení, je nejprve nutné alespoň v základech nastínit jednotlivé fáze insolvenčního řízení, aby bylo možné pochopit systematiku řízení a faktory, které vedly soud k přijetí rozhodnutí v druhé fázi insolvenčního řízení.

4.1 Rozhodování o tom, zda je i není úpadek

Insolvenční řízení je nutné chápat jako sousled na sebe navazujících dvou fází řízení, je celistvé oproti minulým úpravám, která upravovala dva typy řízení o konkursní a vyrovnací. Za první fázi, a to rozhodnutím insolvenčního soudu o tom, zda tu je i není úpadek, neboli řízení směřující k vydání rozhodnutí o úpadku.

²² § 45 a násl. OS .

4.1.1 Zahájení insolvenčního řízení

Zavedením nového zákona byla zavedena nová úprava i nová terminologie. Termín úpadece již není používán a používá se termín dlužník, tak jako návrh na prohlášení konkursu byl změněn na insolvenční návrh. K zahájení insolvenčního řízení může dojít pouze na návrh podaný dlužníkem nebo věřitelem, nikdo jiný návrh nemůže podat, a v případě hrozícího úpadku pouze dlužníkem. Tento návrh musí splňovat a obsahovat všechny náležitosti stanovené rozdílně pro návrh dlužníka a návrh věřitele zákonem, který také v § 98 upravuje podmínky, kdy je dána povinnost podat návrh.

Řízení je zahájeno dnem, kdy insolvenční návrh dojde v oznámení k příslušnému soudu, který o zahájení věci nerozhoduje, ale pouze tuto skutečnost oznámí tzv. vyhláškou o zahájení insolvenčního řízení. Stávající úprava obsahuje podstatný rozdíl oproti úpravě minulých úpravách inkorporovaných se zahájením insolvenčního řízení, které nastávají okamžikem zveřejnění vyhlášky v insolvenčním rejstříku a současně na úřední desce insolvenčního soudu, a tedy nastávají dříve, než insolvenční soud rozhodne o úpadku. Soud má v této chvíli povinnost vyhláškou doručit účastníkům řízení a neprodleně o tomto zahájení vyrozumět zákonem uvedené orgány (např. finanční úřad, v jehož obvodu má dlužník sídlo, je-li dlužníkem právnická osoba, jinak finanční úřad, v jehož obvodu má dlužník své bydliště, jak stanovuje ustanovení § 102 odst. 1, písm. a) insolvenčního zákona). Problémem zveřejnění zahájení insolvenčního řízení je lhůta, kterou IZ stanovuje. Insolvenční soud je povinen zveřejnit vyhlášku nejpozději do dvou hodin poté, co mu došel insolvenční návrh, tím může vzniknout situace, kdy bezpodmínečný a nepodložený návrh zhorší pozici dotčeného dlužníka, který se sice poté může domáhat náhrady škody, ale může přijít o své dobré jméno a případně klienty. Proto by před zveřejněním bylo vhodné např. vyzvat dlužníka k jeho vyjádření a návrhatele k doplnění insolvenčního návrhu.

Zveřejněním, tedy deklarováním zahájení insolvenčního řízení, dochází k tomu, že věřitelé nemohou uplatňovat své pohledávky podáním žaloby, ale pouze přihlášením své pohledávky přihláškou, výkon rozhodnutí nebo exekuci lze nařídit, ale nelze ji provést, právo na uspokojení ze zajištění lze uplatnit a nově nabyt jen za podmínek stanovených zákonem, a také má dlužník omezenou možnost nakládání s majetkem spadajícím do majetkové podstaty a je mu soudem ustanoven předčasný správce, zároveň je jméno dlužníka evidováno v insolvenčním rejstříku, tedy zahájení

insolvenčního řízení má jednak úinky pro věřitele, jednak pro dlužníka.

Se zahájením insolvenčního řízení je také spojeno právo věřitelů od této chvíle podávat své pohledávky, které mají v podstatě podobnou funkci jako podání žaloby v procesu podle občanského právního řádu. Vrchní soud v Praze v usnesení sp. zn. 1 VSPH 101/2008 6 P ve výroku uvedl: *š Dlužníkovi v itelé podávají p ihlá-ky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení afd do uplynutí lh ty stanovené rozhodnutím o úpadku. Rozhodnutí o zp sobu e-ení úpadku nemá vliv na b h lh ty stanovené k podání p ihlá-ek v rozhodnutí o úpadku.õ* K pohledávkám, které jsou podány pozd ji, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují. Pohledávky se podávají na předepsaném formuláři, což je podle mého názoru vítaná novinka, kdy jak pro insolvenční soud, tak pro insolvenčního správce, (který má jako jednu svou pravomoc jejich prozkoumání) došlo ke sjednocení a urychlení práce. Pohledávku musí podat každý věřitel, tedy věřitel, který podal návrh na zahájení insolvenčního řízení, a věřitelé s vykonatelnou pohledávkou, s podmínkou pohledávkou, pohledávkou zajištěnou, taktéž i s pohledávkou nezajištěnou, nevykonatelnou i nepodmínkou. Pohledávky pohledávek musí věřitelé podat, pokud tak učinili jif před rozhodnutím o úpadku, nejpozd ji do lh ty stanovené v rozhodnutí o úpadku (tato lh ta nesmí být kratší než 30 dnů a delší než 2 měsíce po rozhodnutí o úpadku).

4.1.2 Rozhodnutí o úpadku

Insolvenční soud je povinen bez zbytečného odkladu rozhodnout o insolvenčním návrhu. Insolvenční soud insolvenční návrh odmítne, pokud neobsahuje všechny náležitosti, i je nesrozumitelný, anebo neurčitý. Soud může insolvenční návrh také zamítnout v případech uvedených v IZ (§143 a § 144). Dále může také určit navrhovateli lh tu k doplnění insolvenčního návrhu v případě, že nejsou předepsané zákonem požadované položky s předepsanými náležitostmi. Insolvenční návrh může být také vzít zpět, a to insolvenčním navrhovatelem, podmínky tohoto zpět vzetí upravuje § 129 IZ a § 130 samého zákona upravuje postup soud v případě zpět vzetí, mimo jiné uvádí, že řízení soud zastaví i v případě nepravomocného rozhodnutí o úpadku, rozhodne o zrušení rozhodnutí i v případě pravomocného rozhodnutí o úpadku, rozhodne, že zpět vzetí návrhu není úinné. V případě, že insolvenční soud shledá

osvědčováním nebo dokazováním, že je dlužník v úpadku nebo že úpadek hrozí, vydá soud rozhodnutí o úpadku, které se doručí zvláště dlužníkovi, insolvenčnímu správci, představenému správci, insolvenčnímu navrhovateli a osobám přihlášeným k řízení, i v případě dalším osobám, považuje-li to soud za vhodné. Dále, stejně jako v případě insolvenčního návrhu, soud oznámí tuto skutečnost zákonem stanoveným orgánům.

Jak je zřejmé, jde v insolvenčním řízení v první řadě o stanovení a prokázání existence úpadku dlužníka v n kterých ze dvou forem definovaných zákonem (platební neschopnost i předlužení), poté, pokud k osvědčení úpadku insolvenční soud dospěje, následuje druhá fáze řízení.

4.2 Způsob řešení úpadku o konkurs, reorganizace, oddlužení

Druhá fáze insolvenčního řízení nastává v případě vydání rozhodnutí o úpadku. Jak už bylo uvedeno, výše insolvenční zákon nově upravuje i způsob řešení úpadku o konkurs, reorganizaci a oddlužení, o kterých musí rozhodnout, aby mohla nastat druhá fáze insolvenčního řízení, která je zákonem výslovně pro jednotlivý způsob řešení úpadku upravena odlišně.

Soud rozhodne o úpadku rozhodnutím, s jehož vydáním může být spojeno rozhodnutí o prohlášení konkursu v případě dlužníka, u kterého IZ vylučuje jiné způsob řešení úpadku a konkurs je tedy jediným možným způsobem řešení úpadku. O reorganizaci rozhodne soud také současně s rozhodnutím o úpadku, pokud dlužník reorganizaci navrhl a předložil schválený reorganizační plán i v případě podání insolvenčního návrhu dlužníka společně s návrhem na povolení oddlužení, rozhodne soud současně i o způsobu řešení úpadku oddlužením. Pokud soud nerozhodne o způsobu řešení úpadku společně s rozhodnutím o úpadku, musí tak učinit samostatným rozhodnutím po skončení schůzky svolané rozhodnutím o úpadku a nejpozději do 3 měsíců od vydání tohoto rozhodnutí. Do této doby může sama schůzka jako hlavní orgán vydat usnesení o způsobu řešení úpadku, podle kterého soud pak následně rozhodne, nebo v případě rozporu tohoto usnesení se zákonem, soud určí rozhodnutím jiný způsob řešení úpadku podle své vlastní úvahy.

Po vydání tohoto rozhodnutí pak následuje jižli v případě odlišného řešení, kdy záleží především na druhu zvoleného způsobu řešení úpadku, který může být

i v průběhu procesu změn na vhodný způsob, ale se tento povodní způsob e-ení úpadku nepovedlo realizovat.

5 Konkursní řízení a rozhodování soudu

5.1 Konkursní řízení

Konkurs, jak u nás bylo dříve, je nejastější způsob e-ení úpadku. To vyplývá především z jeho obecnosti (může se týkat v podstatě kteréhokoliv dlužníka, podnikatele i nepodnikatele, fyzické i právnické osoby, tedy kromě případně orgánů, které IZ v § 6 vyjmul ze své působnosti) a také z jeho historie, kdy neexistovaly etné úpravy sanačního e-ení úpadku, které sice dnes již existují, ale jdou použít pouze na zákonem určené případy. Ze statistických údajů vedených Ministerstvem spravedlnosti²³ jednoznačně vyplývá, že v roce 2008 a 2009 probíhaly prohlášené konkursy nad povolenými oddluženími a reorganizacemi. V roce 2008 bylo 868 případů prohlášených konkursů, avšak pouze 648 případů povolených oddlužení a 6 případů reorganizace. V roce 2009 se situace trochu změnila a bylo 2004 případů prohlášených konkursů, 1962 případů povolených oddlužení a 14 případů reorganizací. Z tohoto porovnání vyplývá, že je sice konkurs stále nejpreferovanějším druhem e-ení úpadku, ale sanační e-ení se soud i jednotliví dlužníci a věřitelé snaží vyřizovat stále astěji. Pro letošní rok je zatím u Ministerstva spravedlnosti k dispozici statistika za 1. čtvrtletí roku 2010, kdy se do popředí způsobu e-ení úpadku dostává oddlužení s 998 případy, prohlášených konkursů bylo 574 a povolené reorganizace 4. *š Konkurs bylo v srpnu prohláeno 123. V srpnu požádalo o oddlužení 786 osob, z toho v 506 případech bylo oddlužení povoleno. Počet insolvenčních návrhů za osm měsíců letošního roku činil 9908 a o 416 takto prošel jejich počet za celý rok 2009. Příčinou je nárůst insolvenčních návrhů fyzických osob.ě uvedla analytička Creditreformu Stanislava Menšíková. "Vzhledem k vysokému zadlužení domácností neočekáváme výrazný pokles insolvenčních návrhů. O tom, zda bude jejich počet u fyzických osob stagnovat, nebo růst, rozhodne významnou měrou vývoj ekonomiky a dynamika hospodářského růstu,"*

²³ Statistické údaje o jednotlivých případech konkursů, moratorií, oddlužení, reorganizací i mimo jiné insolvenčních návrhů za jednotlivá období jsou přístupné na webové stránce: <http://insolvencni-zakon.justice.cz/insolvencni-spravci-odborna-verejnost/statistiky.html>.

upozornila dále Stanislava Menšíková.²⁴ V září se situace nevyvíjela o moc lépe a po et insolvenčních návrhů za devět měsíců letošního roku činil 11.255 a o 4660 přesáhli jejich počet za stejné období 2009. Konkurs bylo v září 2010 prohlášeno 121.²⁵ Ale i přes jasné zřetelnou tendenci opouštět nejzávažnějšího z pohledu z pohledu společnosti, kterým byl po staletí konkurs, je jasné, že spousta případů oddlužení a reorganizací se díky svému vývoji změnila v konkurs, tedy jsem toho názoru, že i nadále bude nadávem ostatními z pohledu společnosti úpadku považovat právě tento způsob.

Samotné konkursní řízení za jiná ať prohlášením konkursu. Prohlášení konkursu jako způsobu řešení úpadku zahrnuje nyní nově dvě rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o prohlášení konkursu. Účinky prohlášení konkursu nastávají zveřejněním, nikoli však dnem, ale okamžikem, soudního usnesení o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku, na úřední desce soudu, v obchodním vestníku, i případně i v hromadných sdělovacích prostředcích, a tyto účinky jsou velmi široké a dalekosáhlé, což svědčí o tom, že konkurs je opravdu ať mezní řešení. Ohledně pojetí času došlo u úprav nového IZ ke změně, protože ZKV spojoval účinky prohlášení konkursu ve smyslu ustanovení § 13 odst. 6 tohoto zákona již s 00.00 hod. po uplynutí dne, protože neobsahoval zvláštní úpravu pojetí času a muselo se vycházet z obecné úpravy obsažené v OS (srov. v rozsudku Nejvyššího soudu R sp. zn. 29 Cdo 1728/2007). Dlužník v této chvíli ztrácí právo disponovat majetkem spadajícím do majetkové podstaty, nakládání s tímto majetkem přechází na insolvenčního správce jmenovaného insolvenčním soudem v rozhodnutí o úpadku. Dlužník není jediný, který v této chvíli ztrácí nějaká práva doposud mu náležející, věřitelé také ztrácejí určitá práva, a to právo neboli možnost uplatnit své pohledávky vůči dlužníku jinou soudní cestou a musí se podrobit režimu konkursního řízení, kdy se všechny přihlášené pohledávky stávají okamžitě splatnými. Dalším důsledkem prohlášení konkursu je to, že všechna řízení, ať soudní, správní i jiná (kromě případů uvedených v § 266 IZ, například trestní řízení, daňové řízení) se přerušují ze zákona a lze v nich pokračovat pouze na návrh insolvenčního správce, který se stává ústředním místem dlužníka. Kromě těchto procesních účinků zasahuje prohlášení konkursu i do hmotných právních účinků, kdy

²⁴Po et insolvenčních návrhů . *Konkursní noviny*. 2010, článek z vydání . 18 č. 18 dostupný na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=2424>.

²⁵Srov. Po et insolvenčních návrhů oproti ložsku podstatně vzrostl. *Konkursní noviny*. 2010, článek z vydání . 20 č. 20 dostupný na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=2439>.

zanikají závazky z fixních smluv, zanikají jednostranné právní úkony dlužníka, zanikají smlouvy o vzájemném plnění pokud insolvenční správce toto plnění do 15 dn neposkytne, dále v případě nájemních smluv může insolvenční správce podat výpověď. Zaniká i společné jmění manželů, pokud jedním z manželů je dlužník. Pokud je dlužník společně podnikatelskou společností, má prohlášení konkursu za následek zrušení jeho účastí v obchodní společnosti a na jeho podíl spadající vypořádací podíl bude spadat do majetkové podstaty dlužníka. Pouze u přihlášených pohledávek dochází ke stavění promlčecích a prekluzivních lhůt, jinak na jejich běh nemá prohlášení konkursu vliv. To samé se týká provozu podniku dlužníka, který i po prohlášení konkursu nadále probíhá a končí až v případě jeho zpenění jako celku, i rozhodnutím soudu na základě návrhu podaného insolvenčním správcem.

Mezi procesní úkony, které navazují na probíhající řízení, patří mimo jiné povinnost insolvenčního správce sestavit mezitímní účetní závěrku ke dni prohlášení konkursu, provádí (i pokud byl ustanoven již před prohlášením konkursu předchozí správce, pokračuje) zjištění majetkové podstaty dlužníka a sestavuje soupis majetkové podstaty dlužníka. Nově je upraveno oprávnění insolvenčního správce ke zpenění majetku zapsaného do majetkové podstaty dlužníka, tak i povinnost insolvenčního správce sestavit zprávu o hospodářské situaci dlužníka, kterou musí správce sestavit ke dni prohlášení konkursu a předložit na první schůzi věřitelů konané v příštím jednání, i úhrada existenčních potřeb dlužníka (nové instituty obsahují § 280 a násl. IZ).

Úkony navazující na prohlášení konkursu vykonává především insolvenční správce, většinu z nich musí provést neprodleně, aby nedošlo ke zkrácení věřitelů a aby byl zachován co nejistější stav pro následné procesní postupy. Správce tedy sestavuje soupis majetkové podstaty, zprávu o hospodářské situaci dlužníka, mezitímní účetní závěrku a přiblíží zkoumává přihlášené pohledávky jednotlivých věřitelů. Správce provádí přezkoumání v zásadě přihlášených pohledávek, které splňují předepsané náležitosti. Pokud předepsané náležitosti nesplňují, může dojít k jejich opravě, doplnění, nepřihlášení k nim, i popnutí správcem nebo samotným dlužníkem. Přezkoumání přihlášených pohledávek je pro insolvenčního správce zákonem velmi široce upravená a aspoň v počáteční fázi.²⁶ Ze své zkušenosti mohou uvést případ, kdy insolvenční soud

²⁶ Úprava přihlášení a přezkoumání pohledávek je upravena v § 165 a násl. IZ.

stanovil tu nejkratší možnou lhůtu pro přezkoumání přihlášek insolvenčním správcem v poměrně složitém a velkém případě, ale nebylo možné přiblížit zvládnout přezkoumat přihlášené pohledávky v předepsané lhůtě bez práce po večerech a o víkendech, proto si myslím, že soud by měl opravdu přistoupit ke stanovení termínu přezkoumání po přezkoumání všech okolností daného případu, a by měl zákon obsahovat pro obzvláště složitá případy ne pouze možnost odložení přezkoumání i v případě zvláštního přezkoumání, ale i jifi od prvního okamžiku delší lhůtu pro samostatný přezkoumání přihlášek pohledávek insolvenčním správcem po ukončení lhůty pro podávání přihlášek v ítel. Tuto lhůtu také velmi zkracuje povinnost zveřejnit seznamu přihlášených pohledávek v insolvenčním rejstříku nejpozději 15 dnů před dnem, kdy se o nich má konat přezkoumání, i, a to je v případě, který jsem uváděl, nejpozději 3 dny před dnem, kdy se o nich má konat přezkoumání, pokud se má přezkoumání konat do 15 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek.

Po přezkoumání přihlášek insolvenčním správcem vypracuje insolvenční správce seznam přihlášených pohledávek, kde uvede pohledávky, které popírá, a to co do dluhu a výše, celkový počet pohledávek a jejich výše, celkový počet v ítelů a zvláště v ítele, kteří mají zajištěné a vykonatelné pohledávky, dále také uvede jednotlivé v ítele bez možnosti jejich záměny s jejich jednotlivými pohledávkami pro posouzení dluhu jejich vzniku, výše a po adí. Tento seznam a jednotlivé přihlášky poté insolvenční správce na insolvenčním soudem na ízeném ústním a veřejném přezkoumání projedná, v průběhu tohoto jednání dochází ke schválení i popření jednotlivých pohledávek co do dluhu, pravosti, výše i po adí. Na přezkoumání jednání obvykle navazuje první schůzka v ítelů. V této fázi dochází k posouzení všech relevantních otázek a je jifi znám okruh v ítelů, kteří nejsou sporní, tudíž jsou známé orgány a jejich personální složení.

Konkursní ízení dále probíhá tak, aby se dosáhlo cíle tohoto ízení, a to k poměrnému uspokojení zjištěných pohledávek z výnosu zpenění majetkové podstaty. Tedy snahou insolvenčního správce je zpenění majetkové podstaty dlužníka co nejefektivněji a nejlépe, aby byl výnos, z kterého se budou uspokojovat v ítelé, co nejvyšší. Insolvenční správce má ve své pravomoci povinnost řádného hospodaření

s majetkem, který zapsal do soupisu majetkové podstaty dlužníka²⁷ a který v průběhu konkursního řízení zjišťuje a zajišťuje (např. v případě neukončení provozu podniku dlužníka má na starosti jeho vedení, provoz, výplaty mezd zaměstnanců vzniklých po prohlášení konkursu i platby ostrahy, energií vzniklých po prohlášení konkursu, atd.). Insolvenční zákon v ustanovení § 283 uvádí definici pojmu zpeněžení majetkové podstaty takto: § 283 odst. 1 *Š Zpeněžením majetkové podstaty se rozumí provedení ve kterém majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů. Za zpeněžení se k tomuto účelu považuje i využití bankovních kont dlužníka a jeho peněžní hotovosti. Zpeněžením majetkové podstaty se rozumí i úplatné postoupení dlužnických pohledávek; ujednáními, která tomu brání, není insolvenční správce omezen* a § 283 odst. 2 uvádí *Š Ke zpeněžení majetkové podstaty lze přikročit teprve po právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu, nejedná se však po první schůzce věřitelů, pokud nejde o v cí bezprostředně ohrožené zázou nebo znehodnocením anebo pokud insolvenční soud nepovolí výjimku.* Uvedený první odstavec má, jak z něho vyplývá, spíše vysvětlující charakter, druhý odstavec jichl pevně stanovuje, kdy a za jakých podmínek může insolvenční správce přistoupit ze zpeněžení.

Zpeněžení lze provést trojím způsobem, o jeho vhodnosti rozhoduje insolvenční správce, který ale v případě použití jiné možnosti není ve stejné dražbě potřeby souhlas věřitelského výboru a insolvenčního soudu. Prvním způsobem zpeněžení je veřejná dražba, její postup je upraven v zákoně č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZVD), druhým způsobem je zpeněžení prodejem movitých věcí a nemovitostí podle ustanovení OS o výkonu rozhodnutí (tento prodej provádí na místo insolvenčního soudu soud okresní), třetím a posledním způsobem zpeněžení majetkové podstaty dlužníka je prodej mimo dražbu, který se uskutečňuje na základě kupní smlouvy uzavřené mezi insolvenčním správcem a nabyvatelem neboli kupcem či zájemcem. Mezi zvláštní typ zpeněžení zařazuje insolvenční zákon zpeněžení dlužnickova podniku jako celku na základě jediné smlouvy jen za souhlasného souhlasu věřitelského výboru a insolvenčního soudu. Insolvenční správce nakládá s výnosy, které vznikly prodejem majetkové podstaty dlužníka tak, jakými kryje pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené jim na rove (jejich výčet je uveden v § 168 a § 169 IZ, naopak v § 170 IZ jsou uvedené pohledávky

²⁷ Úprava pojmu, obsahu, zjišťování, zpracovávání soupisu, vyloučení, nakládání s majetkovou podstatou je upravena v hlavě VI, § 205 a násl. IZ.

vyložené z uspokojení), i v případě uplatnění práva zajištěných věřitelů po zpenění jimi zajištěného majetku insolventní správce uspokojí tyto věřitele podle pořadí ve výši stanovené IZ v ustanovení § 298. V této úpravě došlo ke změně oproti úpravě předcházející, a to v tom, že zákon jím neomezuje rozsah uspokojení zajištěných věřitelů procentem výšky dluhu připadajícím na jejich zajištění, ale rozsah uspokojení pro zajištěného věřitele může být až 100 % istého výšky dluhu zpenění jejich zajištění. Tímto istým výškem je výšek zpenění po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněním a po odečtení částky připadající na odměnu insolventního správce, což jsou částky nebo rozsahy těchto částek, které jsou nově zákonem procentně stanoveny na nejvýše v rozsahu 5 % výšky dluhu zpenění pro náklady spojené se zpeněním a na nejvýše v rozsahu 4 % výšky dluhu zpenění pro náklady spojené se správou.

V průběhu zpenění majetku spadajícího do majetkové podstaty podává insolventní správce insolventnímu soudu a vědeckému výboru dílčí zprávy o průběhu tohoto procesu, aby docházelo k transparentnosti a kontrole jím prováděných činností a aby v případě nesprávnosti, nesouhlasu či nezákonnosti byla tato situace co nejdříve napravena. Pokud se insolventnímu správci podaří zpeněnit věc, co se podle stavu daného specifického konkursního řízení dalo, nastává další fáze, kterou je zpracování a odsouhlasení konečné zprávy a poté rozvrhu. Jíli kdykoliv v průběhu konkursního řízení může insolventní správce se souhlasem vědeckého výboru navrhnout insolventnímu soudu, aby povolil částečný rozvrh, tedy pokud v řízení došlo k částečnému rozvrhu, v škoněném rozvrhu dojde k uspokojení jíli pouze zbývajících částí přihlášených, nepopravených a nesporných pohledávek. Avšak není-li provedení rozvrhu, musí insolventní správce insolventnímu soudu předložit konečnou zprávu, ve které podává celkovou charakteristiku své činnosti s vyčleněním jejích finančních výsledků, tato konečná zpráva musí obsahovat předepsané náležitosti, a to zejména ty, které jsou uvedené v ustanovení § 302 odst. 2 IZ. Ke stejnému dni, ke kterému byla konečná zpráva sestavována, musí být vypracována účetní závěrka a insolventní správce předloží soudu také vyúčtování své odměny a výdajů. Konečnou zprávu insolventního správce a jeho vyúčtování insolventní soud přezkoumá z hlediska správnosti a jasnosti, zveřejní vyhláškou v insolventním rejstříku, uvědomí o možnosti podání námitek a přihlásit se k tomu (15 dnů od zveřejnění konečné zprávy v insolventním rejstříku) a na další jednání. Na jednání pak insolventní soud probere případné námítky a o konečné

zpráv a vyúčtování rozhodne buď tak, je-li schválen, nebo naříká doplnění nebo změnu, nebo ji odmítne přijmout. Je-li před rozvrhem se musí uspokojit dosud nezaplacené pohledávky, které se uspokojují kdykoliv v průběhu konkursního řízení (tímto pohledávkami jsou pohledávky za majetkovou podstatou, pohledávky jím postavené na rovně a zajištěné pohledávky v rozsahu stanoveném v § 298 a § 299 odst. 1 IZ). V případě nedostačující částky výtoku zpenění majetkové podstaty dochází k uspokojování pohledávek podle pořadí určeného v § 305 odst. 2 IZ. Podle výsledku projednání konečné zprávy a vyúčtování insolvenčního správce se provádí rozvrh. Rozvrh je v podstatě seznam, který obsahuje určení výše, v jaké má být pohledávka jednotlivých větel v upraveném seznamu přihlášených pohledávek uspokojena. Návrh rozvrhového usnesení podává insolvenční správce soudu po právní moci rozhodnutí o schválení konečné zprávy a po jeho prozkoumání vydá rozvrhové usnesení, podle kterého ve stanovené lhůt insolvenční správce určené částky vyplácí určeným větelům.

Konečnou fází je zrušení konkursu. Konkurs končí usnesením insolvenčního soudu o zrušení konkursu, které může insolvenční soud vydat i bez návrhu na základě zákonem stanovených důvodů (ustanovení § 308 insolvenčního zákona). Právní mocí usnesení o zrušení konkursu zanikají úinky jeho prohlášení a dlužník může opět disponovat se svým zbývajícím majetkem. V případě zrušení konkursu pro nedostatek majetku u právnické osoby nedochází ke zrušení její právní subjektivity, je však podkladem pro výmaz této právnické osoby z obchodního rejstříku. Větelé v případě neuspokojených a nepopravených pohledávek a v případě, že nedošlo k zániku dlužníka právnické osoby bez právního zástupce, mohou své pohledávky vymáhat opět, ale již samostatně, protože, jak již bylo řečeno, zrušením konkursu neuspokojené pohledávky nezanikají. Také v případě insolvenčního správce zrušením konkursu jeho funkce nekončí, končí až zprotním jeho funkce insolvenčním soudem, který tak učiní po splnění povinností daných mu § 313 IZ.

5.2 Rozhodování soudu v konkursním řízení

V průběhu insolvenčního řízení i samostatné fázi konkursním řízení, vydává insolvenční soud mnoho rozhodnutí specifických pro tento samostatný druh procesního řízení. V předcházejícím bodu byl základem popsán postup, kterým probíhá samostatné

konkursní řízení, nyní se soustředím na jednotlivé druhy rozhodnutí, které insolvenční soud v této fázi vydává.

Existují různé druhy rozhodnutí, podle obecné úpravy občanskoprávního procesu mezi tyto druhy, či základní formy, patří rozsudek, usnesení, platební rozkaz (zvláštěním případem platebního rozkazu je zejména i –ekový platební rozkaz). Úprava IZ obsahuje pro rozhodování insolvenčního soudu usnesení a rozsudek, avšak tuto formu rozhodnutí vydává pouze v případech zvláštěních rozhodnutí v incidenčních sporech. Pro většinu rozhodnutí stanovuje zákon jako předepsanou formu usnesení. Rozsudek je minoritní rozhodnutí, insolvenční zákon ho pouští v především pro rozhodnutí v incidenčních sporech.

5.2.1 Rozhodnutí o úpadku

Rozhodnutí o úpadku je rozhodnutím insolvenčního soudu vydávané formou usnesení, které je podstatné pro další pokračování insolvenčního řízení a stanovení způsobu jeho řešení. Pokud insolvenční soud úpadek nezjistí, tak je další proces insolvenčního řízení ukončen a úkony spojené se zahájením insolvenčního řízení zaniknou právní mocí jiného rozhodnutí o insolvenčním návrhu nebo rozhodnutím o úpadku.

Insolvenční soud vydá rozhodnutí o úpadku, je-li osvědčením nebo dokazováním zjištěno, že dlužník je v úpadku nebo že mu úpadek hrozí, což stanovuje § 136 odst. 1 IZ. Osvědčením se rozumí postup insolvenčního soudu v rámci posuzování podmínek úpadku při projednání insolvenčního návrhu, tedy insolvenční soud musí vycházet ze skutkových tvrzení a důkazních návrhů navrhovatele, který podal insolvenční návrh, a jedná se o pravděpodobný úsudek insolvenčního soudu, který se má co nejvíce blížit jistotě, jak také vyplývá z usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Odo 326/2002. Insolvenční zákon pojem osvědčení nevykládá, proto je možné použít § 274 zákona č. 113/1895 s. z., o civilním řádu soudním, který říká, že *š kdo má skutkové tvrzení uiniti hodnověrným (osvědčení), mže k tomu použít všechny důkazní prostředky, vyjímajíc pouze výsledky stran násled. Důkazy, které nemohou být provedeny ihned, nehodí se k osvědčení*²⁸. Dokazováním se rozumí právem upravený postup soudu a účastník, který sám uje k utvoření potřebných

²⁸ Kozák, J. - Budín, P. - Dadam, A. - Páchl L.: *Insolvenční zákon a pí edpisy související, Na řízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008, str.164.

skutkových poznatk o rozhodných skute nostech. Insolven ní zákon dává insolven nímu soudu povinnost provést i jiné d kazy pot ebné k osv d ení dlužníkov a úpadku nebo jeho hrozícímu úpadku, neř byly ú astníky navrhovány, tedy v p ípad , ře insolven ní soud zjistí nejasnosti, které nebudou odstran ny ú astníky ízení, m ře provést jakýkoliv vhodný d kaz, aby byla zvý-ena pravd podobnost vydání v cn správného rozhodnutí. Tato pravd podobnost, stejn jako v p ípad osv d ení, by se m la co nejvíce blířit jistot . P i spln ní dvou jmenovaných proces , osv d ení a dokazování, by p i vydání rozhodnutí o úpadku m l mít insolven ní soud za jasn zji-t né, ře insolven ní návrh byl podán oprávn n a dlužník je opravdu v úpadku.

Pokud tedy opravdu insolven ní soud dosp je k záv ru, ře dlužník spl uje podmínky úpadku stanovené zákonem, vydá o tomto úpadku dlužníka rozhodnutí o úpadku, které musí podle ustanovení § 136 odst. 2 insolven ního zákona obsahovat toto:

- a) *výrok o tom, ře se zji-uje úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek,*
- b) *výrok, jímř insolven ní soud ustanovuje insolven ního správce,*
- c) *údaj o tom, kdy nastávají ú inky rozhodnutí o úpadku,*
- d) *výzvu, aby v ítelé, kte í dosud nep íhlásili své pohledávky, tak u inili ve stanovené lh t , s pou ením o následcích jejího zme-kání,*
- e) *výzvu, aby osoby, které mají závazky v í dlužníkovi, nap í-t pln ní neposkytovaly dlužníkovi, ale insolven nímu správci,*
- f) *výzvu, aby v ítelé insolven nímu správci neprodlen sd lili, jaká zaji-ovací práva uplatní na dlužníkových v cech, právech, pohledávkách nebo jiných majetkových hodnotách, s pou ením o následcích nespln ní této povinnosti,*
- g) *výrok, jímř se ur í místo a termín konání sch ze v ítel a p ezumného jednání,*
- h) *výrok, jímř se uloř dlužníku, který tak dosud neu inil, aby ve stanovení lh t sestavil a odevzdal insolven nímu správci seznamy svého majetku a závazk s uvedením svých dlužník a v ítel ,*
- i) *ozna ení hromadných sd lovacích prost edk , ve kterých bude insolven ní soud zve ej ovat svá rozhodnutí.*

Rozhodnutí o úpadku, které obsahuje v-echny vý-e jmenované náleřitosti a spl uje i lh ty pro p íhlá-ení pohledávek a termíny sch ze v ítel a p ezumného jednání stanovené insolven ním zákonem, se zve ejní v insolven ním rejst íku a

sou astn na ú ední desce insolven ního soudu. Vzhledem k tomu, fe se jedná o d lefíté usnesení, doru í se zvlá– dluvníkovi, insolven nímu správci (t mto dv ma se doru uje do vlastních rukou), pokud byl ustanoven p edb flný správce, tak i jemu, insolven nímu navrhovateli a osobám, které p istoupily k ízení, i po uváfení soudu i v ítel m dluvníka (zbývající osobám sta í doru ít písemn , ufl ne nutn do vlastních rukou adresáta). Krom doru ení musí insolven ní soud o vydání tohoto usnesení vyrozum t subjekty uvedené v § 139 odst. 1 IZ a tuto svou povinnost splní tím, fe jim zmín né usnesení doru í prost ednictvím ve ejné datové síti .

Ú ínky rozhodnutí o úpadku jsou vyjmenovány v ustanovení § 140 IZ, kdy mezi nejd lefít j–í z hlediska zm n, s kterými je toto rozhodnutí spojeno, pat í p echod oprávn ní nakládat s majetkovou podstatou dluvníka z dluvníka na jmenovaného insolven ního správce v rozsahu stanoveném insolven ním zákonem, tedy dispozi ní oprávn ní nakládání s majetkovou podstatou dluvníka má insolven ní správce. Dluvník ale neztrácí dispozi ní oprávn ní zcela a m fe disponovat majetkem, který nepat í do majetkové podstaty dluvníka (p íkladný vý et majetku spadajícího do majetkové podstaty dluvníka je uveden v ustanovení § 206 IZ), cofil je majetek, který není dle ustanovení § 207 IZ zp sobilý k soupisu do majetkové podstaty dluvníka a je vylou ený z majetkové podstaty dluvníka. Mezi tento majetek nap íklad pat í majetek, který nelze postihnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí (nap íklad podle § 322 OS b flné od v ní sou ástí, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsten a jiné p edm ty podobné povahy, atd.).

Proti rozhodnutí o úpadku je p ípustný ádný opravný prost edek, kterým je odvolání, ale pouze v zákonem uvedených p ípadech, které stanovuje ustanovení § 141 IZ. Pokud bylo usnesení vydáno na základ insolven ního návrhu dluvníka, není odvolání v bec p ípustné, naproti tomu v p ípad usnesení vydaného na základ insolven ního návrhu v ítele je odvolání p ípustné, ale pouze pro dluvníka. Av–ak dluvník m fe ve svém odvolání namítat pouze to, fe úpadek není osv d en nebo vydání tohoto usnesení brání p ekáfka stanovená v zákon (ímfl jsou výjimky z p sobnosti IZ ve smyslu ustanovení § 6 tohoto zákona), a to pouze v p ípad , fe tyto skute nosti vznikly p ed vydáním tohoto usnesení. Skutkový stav se v zásad v fldy posuzuje k okamflku rozhodování insolven ního soudu. Proto odvolací soud v pr b hu zahájeného odvolacího ízení bude posuzovat skutkový stav, který tu byl v okamflku

vydání namítaného usnesení insolvenčního soudu jako soudu I. stupně, proto i kdyby odvolací soud dojde k závěru, že pohledávka navrhovatele, kterým je věřitel, není sice splatná, avšak úpadek dlužníka byl ovšem jinak, i navrhovatel ztratil v průběhu odvolacího řízení způsoblost být účastníkem řízení, není toto důvodem pro zrušení řízení namítaného usnesení.

5.2.2 Jiná rozhodnutí o insolvenčním návrhu

V případě, že insolvenční soud nevydá rozhodnutí o úpadku, musí rozhodnout o podaném insolvenčním návrhu jinak, aby byla skončena první fáze insolvenčního řízení. Tímto jiným rozhodnutím je odmítnutí insolvenčního návrhu pro vady, zastavení řízení pro nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit nebo který se nepodařilo odstranit, nebo pro způsobilost insolvenčního návrhu, zamítnutí insolvenčního návrhu a zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku dlužníka (§ 142 IZ). Všechna tato rozhodnutí mají procesní charakter, proto insolvenční soud posuzuje pouze formální podmínky jejich projednávání a nehodnotí oprávněnost podaného insolvenčního návrhu.

Rozhodnutí o odmítnutí insolvenčního návrhu pro vady je procesním ukončením řízení, bez vydání rozhodnutí ve věci samé, a insolvenční soud vydá toto rozhodnutí v případech, kdyby insolvenční návrh neobsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti, nebo je nesrozumitelný, anebo neurčitý. Náležitosti insolvenčního návrhu stanoví § 103 odst. 1 a 2 IZ s tím, že insolvenční navrhovatel je povinen k insolvenčnímu návrhu připojit předepsané přílohy a listinné doklady, kterých se dovolává. Pokud přes tyto vady nelze v řízení pokračovat, musí soud vydat toto rozhodnutí nejpozději do 7 dnů po podání vadného insolvenčního návrhu. Zákon také upravuje případy sice správného, řádného, srozumitelného a určitého insolvenčního návrhu, který však neobsahuje zákonem požadované přílohy. Insolvenční soud v tomto případě postupuje jinak, nejprve musí určit navrhovateli lhůtu k doplnění jeho insolvenčního návrhu o předepsané chybějící přílohy i přílohy, které neobsahují stanovené náležitosti, a to maximálně 7 dnů dlouhou. Pokud tak navrhovatel neučiní do stanovené lhůty, insolvenční soud jeho návrh odmítne. Lhůta 7 dnů by však v n kterých případech byla velice krátká. Pokud by se jednalo o navrhovatele podnikatele, který by musel zpracovat ohromné množství příslušných materiálů, nebylo by dost možná lhůtu

7 dn splnit, tento problém p edvídal i zákonodárce, který pro tento p ípad dal insolven nímu soudu mofnost výjimky a po jeho uváfení m fle rozhodnout o del-í délce lh ty k odstran ní vad. Vady insolven ního návrhu mohou být insolven ním navrhovatelem odstran ny, ale pouze do doby, neff insolventní soud rozhodne o odmítnutí insolven ního návrhu. Pokud dojde k odstran ní vad insolven ního návrhu afl po vydání takového rozhodnutí v odvolacím ízení, k takovéto oprav se nep íhlíff (uvedené bylo konstatováno Vrchním soudem v Praze v usnesení sp. zn. 1 VSPH 5/2008). Nezbytnou p ílohou je v p ípad insolven ního návrhu podaného v ítelem dluhníka dle § 105 IZ i p íhlá-ka jeho splatné pohledávky, kterou musí k návrhu p ípojit. Pokud tak v ítel neu íní, a ani p es ádnou výzvu insolven ního soudu sv j návrh nedoplní o ádnou p íhlá-ku své pohledávky v zákonem p edepsané formulá ové podob , insolven ní soud odmítne tento v ítelský insolven ní návrh (srov. s usnesením Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 VSPH 7/2008-A). Rozhodnutí o odmítnutí insolven ního návrhu pro vady, a ufl podle ustanovení § 128 odst. 1 IZ, nebo podle ustanovení § 128 odst. 2 IZ, doru í insolven ní soud zvlá- insolven nímu navrhovateli a dluhníku. Jedná se o rozhodnutí, proti kterému je p ípustné odvolání, které m fle podat pouze insolven ní navrhovatel.

Insolven ní soud zastaví ízení pro nedostatek podmínky ízení, který nelze odstranit nebo který se nepoda ilo odstranit podle ustanovení § 104 OS ²⁹, protoffe IZ neobsahuje pro tento p ípad zvlá-tní úpravu, a bude se postupovat v souladu s ustanovením § 7 IZ.

Insolven ní soud zastaví ízení také z dvodu zp tvzetí insolven ního návrhu, který m fle u ínit dluhník i v ítel, který tento návrh podal, a to afl do vydání rozhodnutí o úpadku nebo do právní moci jiného rozhodnutí o tomto insolven ním návrhu. Pokud do-lo ke zp tvzetí afl po vydání rozhodnutí o úpadku nebo po právní moci jiného rozhodnutí o tomto insolven ním návrhu, je toto zp tvzetí neú inné, insolven ní soud ohledn neú innosti vydá samostatné usnesení, proti kterému není odvolání p ípustné. Kv li dvodu íkanování dluhníka a zneuffívání mezního e-ení

²⁹ Ustanovení § 104 OS : **š(1)** Jde-li o takový nedostatek podmínky ízení, který nelze odstranit, soud ízení zastaví. Nespadá-li v c do pravomoci soud nebo má-li p edcházet jiné ízení, soud postoupí v c po právní moci usnesení o zastavení ízení p íslu-nému orgánu; právní ú inky spojené s podáním flaloby (návrhu na zahájení ízení) z stávají p ítom zachovány. **(2)** Jde-li o nedostatek podmínky ízení, který lze odstranit, u íní soud k tomu vhodná opat ení. P ítom zpravidla m fle pokračovat v ízení, ale nesmí rozhodnout o v ci samé. Nezdá í-li se nedostatek podmínky ízení odstranit, ízení zastaví.õ.

z d vodu tlaku na dlužníka upravil IZ lh tu k podání p ípadného dal-ého insolven ního návrhu stejným navrhovatelem. V ítel, který vzal sv j insolven ní návrh zp t, nebo jeho právní nástupce, m fle pro tentýfl d vod a téhofl dlužníka podat insolven ní návrh op t, ale afl po 6 m sících ode dne jeho zp tvzetí. V n kterých p ípadech m fle dojít k soub hu více insolven ních návrh podaných r znými navrhovateli, proto insolven ní zákon e-í i situaci, kdy jeden navrhovatel vezme sv j návrh zp t, zatímco druhý i ostatní, pokud jich bylo více, sv j návrh zp t nevezme. Insolven ní soud ízení zastaví pouze ve vztahu k navrhovateli, který tento úkon u inil, ve vztahu k ostatním nenastávají fládné zm ny, protofle jednotliví navrhovatelé mají své dispozi ní oprávn ní v í svému návrhu, opa ná situace je v p ípad postavení navrhovatel , kde jsou jednotlivé návrhy brány za spole né a nerozdílné. Také toto usnesení se doru uje zvlá-insolven nímu navrhovateli, kterého se zp tvzetí i neú innost zp tvzetí týká, a zárove i dlužníkovi. Odvolání je p ípuštěné u v-ech p ípad krom samostatného usnesení o neú innosti zp tvzetí a aktivn legitimován k jeho podání je pouze insolven ní navrhovatel.

Jiným rozhodnutím o insolven ním návrhu je dále zamítnutí insolven ního návrhu podle ustanovení § 142 písm. c) IZ ve srovnání s ustanovením § 143 IZ. Insolven ní soud vydá toto rozhodnutí, pokud není osv d en úpadek dlužníka, kterého se podaný v ítelský i dlužnický insolven ní návrh týká. Soud p i zji- ování úpadku neshledal podmínky, díky kterým by mohl vydat rozhodnutí o úpadku, tedy mimo jiné podmínky stanovené v ustanovení § 3 insolven ního zákona, který vymezuje pojem úpadek a hrozící úpadek. Ohledn pojmu úpadku a jeho formách bylo pojednáváno jifl vý-e, proto se touto otázkou jifl nyní nebudu zabírat. Za zmínku ale stojí ustanovení odstavce 4 § 143 IZ, které dává automatický d vod pro zamítnutí insolven ního návrhu pokud se stát i vy-í územní samosprávní celek (ili kraj) po zahájení insolven ního ízení, tedy po podání insolven ního návrhu, zaru í za v-echny závazky dlužníka nebo p ímo tyto jeho závazky p evezme. Aby mohlo být rozhodnutí o zamítnutí insolven ního návrhu vydáno, musí se jednat o dlužníka právnickou osobu a zárove takové prohlá-ení musí být u in no státem nebo vy-ím územním samosprávním celkem p ed rozhodnutím o úpadku. Proti tomuto usnesení m fle podat odvolání pouze insolven ní navrhovatel, kterému se op t doru uje zvlá- spole n s dlužníkem.

Posledním druhem jiného rozhodnutí o insolven ním návrhu, který IZ

v ustanovení § 142 uvádí, že zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku dlužníka. Toto rozhodnutí je v podstatě zvláštní formou zamítnutí, které je upraveno v samostatném paragrafu, a to § 144 IZ, a má stanovené stejné podmínky pro doručení a odvolání jako u rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu podle ustanovení § 142 písm. c) a § 143 IZ. Kromě toho, že se jedná o zvláštní formu zamítnutí insolvenčního návrhu, tak se zároveň jedná i o zvláštní formu rozhodnutí o úpadku, nebo i když insolvenční soud ve svém rozhodnutí přímo neuvádí, ale vždy při vydání tohoto specifického rozhodnutí vyplývá závěr, že insolvenční soud považuje za zjištěné, že je dlužník v úpadku. Důvodem pro vydání tohoto usnesení jsou podmínky, které musí být splněny kumulativně, a to za první skutečnost, že dlužník je obchodní společnost, která byla zrušena rozhodnutím soudu (dle ustanovení § 68 ObchZ), dále jménem dlužníka podal návrh likvidátor, který byl jmenován soudem ze seznamu insolvenčních správců, dále to, že tento likvidátor předloží insolvenčnímu soudu zprávu o tom, že pro možnost uplatnit v insolvenčním řízení neplatnost nebo neúčinnost právních úkonů dlužníka, také to, že ze seznamu majetku dlužníka a sestavy insolvenčního soudu vyplývá, že majetek dlužníka nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení, a poslední podmínkou je to, že věřitelé dlužníka byli vyhláškou vyzváni ke sdělení údajů o majetku dlužníka a údajů o právních úkonech dlužníka, u kterých by bylo možno uplatnit neplatnost nebo neúčinnost, a žádný majetek ani úkony dlužníka nebyly zjištěny. Jedinou výjimkou, kdy může i přes splnění všech podmínek insolvenční soud rozhodnout o úpadku dlužníka, je případ, kdy navrhovatel, kterým je likvidátor dlužníka, zaplatil pořádanou zálohu na náklady insolvenčního řízení. Z hlediska logiky by tato záloha měla být stanovena v maximální výši, tedy 50.000,- Kč, jinak by mohly nastat pochybnosti o solventnosti dlužníka. Proti tomuto rozhodnutí může podat odvolání jakýkoliv věřitel, který má za dlužníkem pohledávku, a pro případ úspěchu odvolání má být emeno tvrzení a dle kazní emeno tento věřitel s tím, že musí doložit a specifikovat majetek, který dlužník vlastní a zároveň postačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení. Insolvenční soud nemůže insolvenční návrh zamítnout pro nedostatek majetku, nejsou-li splněny předpoklady uvedené v ustanovení § 144 IZ, a zároveň musí vyjádřit důvod zamítnutí tohoto návrhu této ve výroku svého usnesení, jak také vyplývá z usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 VSPH 6/2008, které zrušilo rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. KSHK 34 INS 111/2006 a v čemu

vrátil k dalšímu řízení. Ten mimo jiné ve svém usnesení uvedl, že usnesení vydaná insolvenčním soudem v průběhu insolvenčního řízení musí odpovídat požadavkům vymezeným v příslušných ustanoveních OS v souvislosti s ustanovením § 7 IZ. To znamená, že v usnesení, ve kterém je rozhodováno o insolvenčním návrhu dlužníka, insolvenční soud musí přesně a srozumitelně formulovat obsah svého rozhodnutí, a to ve výroku, z něhož musí být jednoznačně zřejmé rozhodnutí soudu o tomto insolvenčním návrhu.

Pokud insolvenční soud shledá všechny podmínky pro vydání tohoto usnesení a zároveň nenastane uvedená výjimka a případná odvolání budou zamítnuta, nabude usnesení právní moci a stane se podkladem pro výmaz obchodní společnosti z obchodního rejstříku.

Všechna jmenovaná jiná rozhodnutí o insolvenčním návrhu v případě jejich účinnosti i v případě uvážení insolvenčního soudu ať v okamžiku nabytí právní moci, mají za následek zánik účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení a dosud vydaných předcházejících opatření a zahájené insolvenční řízení v tomto okamžiku končí.

5.2.3 Rozhodnutí o zpusobení úpadku

Pokud insolvenční soud dojde k závěru, že jsou splněny všechny podmínky a je hodnověrně osvědčen úpadek dlužníka, vydá rozhodnutí o úpadku, na který z hlediska časového a věcného navazuje vydání dalšího rozhodnutí, kterým je rozhodnutí o zpusobení úpadku.

Jak již ostatně bylo zřejmé, zákon umožňuje v případech stanovených v ustanovení § 148 IZ spojení dvou těchto procesních stádií, tedy rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o zpusobení úpadku. V tomto paragrafu jsou stanoveny podmínky, při jejichž splnění může dojít ke spojení zmíněných rozhodnutí v jedno, a to v případě dlužníka, u kterého je vyloučen jiný zpusobení úpadku než konkurs (dojde k vydání rozhodnutí o prohlášení konkursu), dále při podání insolvenčního návrhu dlužníkem společně s návrhnutím reorganizace a předložení reorganizačního plánu přijatého v rámci skupinami v řízení, a poslední stanovenou podmínkou je podání insolvenčního návrhu dlužníka společně s návrhem o povolení oddlužení. Pokud nelze poufít ani jedné z těchto podmínek, tak insolvenční soud vydá rozhodnutí o zpusobení úpadku samostatným rozhodnutím nejpozději do tříměsíčně po rozhodnutí o úpadku, ale ať po

konání schůze v řízení, na které se mohou v řízení ohledně řešení úpadku dlužníka dohodnout a mohou i případně přijmout usnesení o tomto navrhovaném způsobu. Toto usnesení je přijato za situace, kdy pro něj hlasovala nejméně polovina všech přítomných zúčastněných v řízení (pořítáno podle výše jejich pohledávek) a nejméně polovina všech přítomných nezúčastněných v řízení (pořítáno podle výše jejich pohledávek), nebo pro něj hlasovalo nejméně 90 % přítomných v řízení (pořítáno stejným systémem, tedy podle výše jejich pohledávek). Vždy se však musí jednat samozřejmě o vříditele, kteří případně ohlásili své pohledávky v řízení dlužníku, a to ke dni předcházejícímu konání této schůze v řízení. Toto usnesení musí mít stejné náležitosti a obsah, které musí mít usnesení insolvenčního soudu přijaté samostatně podle ustanovení § 148 IZ nebo § 149 IZ. Insolvenční soud v případě přijetí takového usnesení schůzí v řízení pak musí rozhodnout o schůzí zvoleném způsobu řešení úpadku, avšak kromě případu, kdybyl zákon navrhovaný způsob vyloučen, i také kdybyl je takovéto usnesení v rozporu s vříditelem přijatým reorganizačním plánem. Insolvenční soud nemůže ale usnesení schůze v řízení zrušit podle § 54 odst. 1 IZ, protože to je výslovně zakázáno. Role insolvenčního soudu je zde tedy ve prospěch v řízení silně omezena a jedná se o jednu z více úprav, které zavedl nový insolvenční zákon, kde dochází k výraznému posílení vlivu v řízení na dlešitě části insolvenčního řízení. Schůze v řízení může, ale nemusí uinit rozhodnutí o způsobu řešení úpadku, pokud tak neučiní a usnesení nepřijme, o způsobu řešení úpadku rozhodne insolvenční soud.

Rozhodnutí o prohlášení konkursu je tedy rozhodnutí insolvenčního soudu, které je vydáno buď přímo společně s rozhodnutím o úpadku, nebo samostatně rozhodnutím o prohlášení konkursu. O tomto způsobu řešení úpadku může ale insolvenční soud rozhodnout i v jiných případech, mezi které patří zejména reorganizace v konkursu podle ustanovení § 363 IZ, neúspěšný návrh na oddlužení podle ustanovení § 396 IZ, neschválení oddlužení podle ustanovení § 405 IZ i zrušení oddlužení soudem podle ustanovení § 418 IZ.

5.2.4 Rozhodnutí o tom, že dlužník není v úpadku

Jestliže bylo vydáno rozhodnutí o úpadku, ale ještě nebylo vydáno rozhodnutí o způsobu jeho řešení, může insolvenční soud vydat rozhodnutí, že dlužník není v úpadku. Insolvenční soud takovéto usnesení vydá i bez návrhu v případě, kdyby zjistil,

ře ani po rozhodnutí o úpadku nebyl osv ěden úpadek dluřníka, nebo zde není řádný p řehlá-ený v ěitel a v-echny pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na rove jsou uspokojeny. Dále m ře být tímto zp sobem rozhodnuto na návrh dluřníka, který k tomuto návrhu musí ale p ěpojit listinu, na které v-ichni v ěitelé spole n s insolven ním správcem vyslovili s jeho návrhem souhlas a p ěpojili své podpisy, které musí být ú edn ov ené. Právní mocí rozhodnutí, ře dluřník není v úpadku, insolven ní řízení kon í. Poslední mořností, která má tytéřl ú inky jako rozhodnutí p edcházející, má rozhodnutí, kterým odvolací soud zm nil nebo zru-il rozhodnutí o úpadku vydané soudem prvního stupn . Ale zde platí výjimka v tom, ře v p ěpad zru-ení rozhodnutí soudu prvního stupn , insolven ní řízení nekon í, nebo v c je projednávána znovu.

5.2.5 Inciden ní spory

Vzhledem k tomu, ře samotná problematika inciden ních spor řby zabrala celou diplomovou práci, zam ěím se nyní pouze na jejich vymezení a na základní seznámení s tímto institutem.

Inciden ní spory jsou spory vyvolané insolven ním řízením, o kterých tak stanoví IZ, projednávané v rámci insolven ního řízení, jak uvádí ř 2 písm. d) IZ. Tuto terminologii uřříval i ZKV, av-ak p ede-řá úprava nep edepisovala projednávání t chto spor řv rámci insolven ního řízení a tento druh sporu byl samostatnou právní v ěcí, která mohla, ale nemusela být projednávána tím samým soudem, a jednalo se tedy o odd lené projednávání, které bylo dáno p edev-řím samostatným skutkovým základem, procesním postupem sporného řízení s rozdílným okruhem ú astník řízení. Nyní tedy insolven ní zákon p ěstupuje k za azení inciden ních spor řdo insolven ního řízení na základ p řřadavku hospodárnosti a rychlosti, což znamená, ře inciden ní spory by m l projednávat a rozhodnout o nich insolven ní soud a stejný soudce, který projednává ostatní v ěci v konkrétním insolven ním řízení a rozhoduje o nich. Pro tento p ěpad obsahuje IZ výjimku, kdy v ustanovení ř 160 odst. 2 stanovuje zákon mořnost spor p ěkázat jinému soudci insolven ního soudu v p ěpad , ře by projednání a rozhodnutí o tomto sporu mohlo vést k p řtah m v insolven ním řízení.

Zákon nov řupravuje pojem inciden ních spor řa také podává jejich základní v ý et, který je uveden v ustanovení ř 159 IZ. Tento v ý et obsahuje dvojí zp sob

vymezení tohoto zvláštního institutu. První zpodobněniny je obsažen v § 159 písm. a) až e) IZ, který stanovuje: *Incidentní spory jsou a) spory o pravost, výši nebo podíl uhláčených pohledávek, b) spory o vyloučení vci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtřku zpenění podle § 225 odst. 5, c) spory o vypořádaní spoleněho jmění dlužníka a jeho manželky, d) spory na základě odporů faloby, e) spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolventním správcem.* Druhý zpodobněniny je odkaz na jednotlivá ustanovení IZ, která incidentní spory označují (§ 159 písm. f) a další spory, které zákon označuje jako spory incidentní). Mezi tyto další incidentní spory patří například spor o falobu podané podle § 186 IZ, spory o neplatnost právního úkonu podle § 231 IZ, spory o platnost smluv podle § 233 IZ, spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpenění mimo dražbu podle § 289 IZ, faloba podaná podle § 373 odst. 6 IZ, atd. Zákon ale výslovně uvádí, že jiné spory, jejichž účastníkem je insolventní správce, probíhají sice za trvání insolventního řízení, ale nejsou výslovně uvedeny ve výřtu podle ustanovení § 159 odst. 1 IZ nebo nejsou za incidentní spory výslovně označeny v insolventním zákoně, a potom se ustanovení o incidentních sporech nepoužije.³⁰

Jedná se o úpravu specifickou, která nutně musí obsahovat i své zvláštnosti, mezi které patří především to, že se jedná o sporná řízení a projednávají se u insolventního soudu na návrh oprávněné osoby. Tento návrh se nazývá faloba, což již samo o sobě zavádí do insolventního zákona novou terminologii používanou mimo tento zákon v občanském soudním řádu, a tedy právo zde bude to značné míře zapotřebí použít OS vyplývající ze zmíněného ustanovení § 7 IZ, toto použití je výslovně uvedeno v ustanovení § 161 IZ, které se týká jednání. Pro jednání v incidentních sporech platí procesní pravidla podle občanského soudního řádu a výslovně se zakazuje použít ustanovení o jednání v insolventním řízení. V tomto typu řízení se doručuje zvláštně a rozhodnutí ve věci samé do vlastních rukou. Mezi další výjimku patří to, že v incidentních sporech soud vydává rozhodnutí ve formě rozsudku (pokud se jedná o rozhodnutí ve věci samé, o smíru soud rozhoduje usnesením), jedná se o jediný případ, kdy insolventní soud vydává mimo usnesení rozsudky. Dalším specifickým oproti úpravě insolventního zákona je úprava nákladů řízení, které ve většině případů IZ

³⁰ Srov. Pohl, T.: Základní principy nové právní úpravy řešení úpadku v České republice. *Bulletin Advokacie* 11/2007, str. 26 a srov. Pohl, T.: Nová úprava insolventního řízení 6 I. část. *Obchodní právo: časopis pro obchodní právní praxi*. Praha. 2008, ročník 17, číslo 3, str. 27.

neobsahuje (kromě § 202), a proto i zde se přímo použije ustanovení OS. Právní mocné rozsudky vydané v tomto druhu řízení mají závaznost v rámci insolvenčního řízení, mimo toto řízení však závaznost nemají.

Významově nejzákladnější jsou charakterové incidenční spory označené v ufrém slova smyslu, za ně lze považovat spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek.³¹ Vzniku incidenčních sporů předchází tento postup: Nejprve musí věřitel přihlásit svou pohledávku, ta musí být prozkoumána insolvenčním správcem postupem stanoveným v ustanovení § 188 IZ, poté musí být prozkoumána v prozkumném jednání stanoveným postupem podle ustanovení § 190 a násl. IZ. Při tomto prozkumu musí dojít k posouzení pravosti, výše nebo pořadí přihlášené pohledávky (podle ustanovení § 193 a § 195 IZ), přičemž právo popírat pravost, výši a pořadí všech přihlášených pohledávek má pouze dlužník a insolvenční správce, nikoliv tedy jednotliví věřitelé, kteří toto právo mají podle původní právní úpravy. Tato úprava se však opětmění, protože Ústavní soud ČR v usnesení sp. zn. Pl.ÚS 14/10 dospěl k závěru, že v této první ustanovení § 192 odst. 1 IZ je ve vztahu k věřitelům protiústavní a celou tuto větu zrušil. Ke zrušení dojde ale de facto až k 31.3.2011 a tímto dnem dojde k opětovnému zakotvení práva věřitelů popírat pohledávky.³²

O posouzení pohledávky co do její pravosti jde tehdy, je-li namítáno, že pohledávka nevznikla nebo že již zcela zanikla anebo že se zcela promlčela. *šInsolvenční správce může pohledávku co do pravosti nebo obsahu podle ustanovení § 192 a násl. popít i v případě, že se jedná o vadný procesní úkon věřitele tím, že přihlášku pohledávky nepodal na předepsaném formuláři, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis (vyhláška č. 211/2007 Sb.) a dále také, jestliže neobsahuje obecné náležitosti podání, dle vzniku a výše přihlášené pohledávky spolu s listinami, kterých se přihláška dovolává (ustanovení § 177 IZ). Pokud tedy věřitel nepředloží pouze požadované údaje a nedoplní je ani přes výzvu insolvenčního správce, může takovouto přihlášku insolvenční správce popít, což konstatoval i Vrchní soud v Praze v usnesení sp. zn. 1 VSPH 94/2008 o P. O vadný procesní úkon se jedná i tehdy, jestliže přihláška pohledávky nebyla podána ve stanovené lhůtě, v takovém*

³¹ Srov. Kozák, J. - Budín, P. - Dadam, A. - Páchl L.: *Insolvenční zákon a předpisy související, Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008, str. 203.

³² Srov. Jasenský, M.: Odepření práva insolvenčním věřitelem je protiústavní. *Bulletin advokacie 9/2010*, str. 42 a násl.

p ípad se k pohledávce nep íhlíí. šK zachování lh ty k podání p íhlá-ek stanovené insolven ním soudem v rozhodnutí o úpadku posta í, je-li p íhlá-ka posledního dne lh ty odevzdána orgánu, který má povinnost písemnost doru it (§ 57 odst. 3 OS)õ, op t výrok Vrchního soudu v Praze v usnesení sp. zn. 1 VSPH 8/2008 ó P, z kterého je jasné, že na rozdíl od lh ty k podání flaloby na ur ení, IZ lh tu k podání p íhlá-ek nevymezuje týmfl zp sobem a jedná se tedy o lh tu procesní, nikoliv hmotn právní. O pop ení pohledávky co do její vý-e jde tehdy, je-li namítáno, že dluflník v závazek je nifl-í nefl p íhlá-ená ástka (insolven ní správce musí ur it ástku, jejífl existenci popírá, a souasn také ástku, která by m la být jako skute ná vý-e pohledávky v p íhlá-ce uvedená). O pop ení pohledávky co do jejího po adí jde tehdy, je-li namítáno, že pohledávka má mén výhodné po adí, nefl je po adí uvedené v p íhlá-ce pohledávky, nebo je-li popíráno právo na uspokojení pohledávky ze zaji-t ní (insolven ní správce musí ur it, v jakém po adí má být pohledávka skute n uspokojena). Následn musí v ítel postupovat podle ustanovení § 198 afl § 199 IZ, aby inciden ní spor mohl vzniknout. Insolven ní zákon e-í rozdíl flalobu u nevykonatelné pohledávky a u vykonatelné pohledávky. V ítelé pop ené nevykonatelné pohledávky mohou uplatnit své právo flalobou na ur ení proti insolven nímu správci, kterou musí podat u insolven ního soudu do 30 dn od konání p ezumného jednání. Tato lh ta v-ak nesmí skon it d íve nefl uplynutím 15 dn od doru ení vyrozum ní insolven ního správce provedeného podle ustanovení § 197 odst. 2 IZ. Jedná se o lh tu hmotn právní, proto musí být flaloba, aby byla lh ta dodrflena, podána nejpozd ji poslední den p ímo u insolven ního soudu (í v p ípad doru ování po-tou, musí po-ta nejpozd ji poslední den lh ty doru it flalobu insolven nímu soudu). Pokud v ítel svého práva podat flalobu nevyuffije, í vyuffije, ale opofl n , k pohledávce pop ené co do pravosti se nep íhlíí, pohledávka pop ená co do vý-e nebo po adí je zji-t na ve vý-i nebo po adí, které uvedl insolven ní správce p í jejím pop ení v p ezumném jednání. V inciden ní flalob m že flalobce uplatnit jako d vod vzniku pop ené nevykonatelné pohledávky pouze ty skute nosti, které jako d vod vzniku pohledávky uplatnil nejpozd ji do skon ení p ezumného jednání. Pouze v p ípad neoznámení p evzetí dluflníkova závazku kupujícím podniku dluflníka jednou smlouvou m že v ítel, tedy flalobce, skute nosti, o kterých se dozv d l pozd ji, uvád t i dodate n . Pokud se jedná o pop enou vykonatelnou pohledávku, je k podání inciden ní flaloby aktivn legitimován

insolvenční správce, nikoliv v ítel. Lh ta k podání íaloby je v tomto p ípad stanovená obdoba jako u p ede-lé íaloby, a to 30 dn od p ezumného jednání a jedná se op t o lh tu hmotn právní. Insolven ní soud by se m l zabývat skute nostmi, které dluíník v nalézacím ízení neuplatnil, nebo jako d vod pop ení pravosti nebo vý-e vykonatelné pohledávky p iznané pravomocným rozhodnutím p íslu-ného orgánu lze uplatnit jen skute nosti, které nebyly uplatn ny dluíníkem v ízení, které p edcházelo vydání tohoto rozhodnutí, av-ak insolven ní správce m íe uplatnit pouze skute nosti, pro které vykonatelnou pohledávku pop el. Výsledkem projednaného inciden ního sporu je výrok insolven ního soudu o ur ení pravosti, vý-e nebo po adí p íhlá-ené pohledávky nebo o zamítnutí íaloby a rozhodnutí insolven ního soudu o pravosti, vý-i nebo po adí pohledávek jsou ú inná v í v-em procesním subjekt m. V p ípad pop ení pohledávky insolven ním správcem a nepodání v ítelem íaloby o ur ení jeho pop ené pohledávky se k jeho pohledávce nep íhlíí. Insolven ní soud v tomto p ípad vydá usnesení o odmítnutí p íhlá-ky pohledávky v ítele, u kterého do-lo k pop ení pohledávky, a ur í, íe právní mocí tohoto usnesení ú ast tohoto v ítele, kterého se pop ení týká, v insolven ním ízení kon í (o tomto musí insolven ní soud p íhlá-eného v ítele uv domít ve výroku rozhodnutí). Vrchní soud v Praze v usnesení sp. zn. 1 VSPH 103/2008 ó P stanovil, íe š k p íhlá-ce pohledávky, kterou nelze p ezkoumat pro její vady nebo neúplnost, se ve smyslu ustanovení § 185, ve spojení s ustanovením § 188 odst. 2 IZ, nep íhlíí ode dne, kdy p íhla-ovateli pohledávky marn uplynula lh ta ur ená mu insolvencím správcem v ádné výzv k odstran ní vad p íhlá-ky. To, zda, p íhlá-ka pohledávky byla dopln na po uplynutí této lh ty, ale je-t p edtím, neí insolvencím soud rozhodl, íe se k p íhlá-ce pohledávky nep íhlíí a íe jí jako opofd nou odmítá, nemá na tento záv r íádného vlivu.õ Dál uvedl, íe š rozhodnutí insolven ního soudu podle ustanovení § 188 odst. 2 IZ je ze zákona spojeno s rozhodnutím o odmítnutí p íhlá-ky a s uv dom ním v ítele, íe právní mocí rozhodnutí jeho ú ast v insolven ním ízení kon í (§ 188 insolven ního zákona)õ. Insolven ní zákon dále uvádí, íe proti tomuto rozhodnutí insolven ního soudu je odvolání p ípustné. M íe ho podat jen p íhlá-ený v ítel, kterého se odmítnutí týká. Usnesení se krom doty ného v ítele doru uje zvlá- í dluíníku a insolven nímu správcí, jak uvádí ustanovení § 185 IZ.

5.2.6 Ustanovení, odvolání a zproštění insolvenčního správce

Úprava postavení a činnosti insolvenčních správců obsažená v IZ je především úprava pouze procesní. Úprava mimoprocesní, především jejich organizaci, kvalifikaci, zkoušek, seznamu insolvenčních správců, kárnému řízení, atd. se v ní nijak samostatně nepředpisuje, kterými jsou zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích a vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců. Byl zaveden nový systém, který stanovuje pro funkci insolvenčního správce jako zvláštního procesního subjektu, který není ani zástupcem dlužníka a ani zástupcem věřitelů, vyžaduje kvalifikaci, kterou musí fyzická osoba projevovat v písemné i ústní zkoušce. Po vykonání této zkoušky a splnění všech stanovených podmínek je insolvenční správce na základě návrhu podaného do celostátního elektronického seznamu insolvenčních správců vedeným Ministerstvem spravedlnosti³³. Do tohoto seznamu se zapisuje pouze fyzická osoba, která je bezúhonná a způsobilá k právním úkonům, má vysokoškolské vzdělání právnického nebo ekonomického směru a prokáže odbornou způsobilost v insolvenčním právu, nebo ve stejná obchodní společnost, která bude činnost insolvenčního správce vykonávat prostřednictvím svých společníků, o kterých prokáže, že jako fyzické osoby splňují podmínky zapsání do seznamu, což uvádí ustanovení § 21 IZ. V případě nemohlosti ustanovení správce ze seznamu insolvenčních správců lze výjimečně a ve zcela specifické situaci ustanovit i fyzickou osobu, která splňuje pouze obecné a kvalifikační předpoklady pro zápis do seznamu, avšak není zapsána v seznamu a s tímto ustanovením souhlasí. Insolvenční správce může jen z velmi vážných důvodů své ustanovení odmítnout a může být z insolvenčního řízení vyloučen z důvodu podjatosti, které se mohou týkat nejen věřitelů, dlužníka, ale i jednotlivých věřitelů. Podmínky pro podjatost jsou shodně stanoveny jako pro případ podjatosti soudce a přísedících dle ustanovení § 14 OSŘ. Pokud by ale důvody odmítnutí i podjatosti nebyly dány, insolvenční správce by se na ně odvolával a insolvenční soud by ve své dohlédací činnosti zjistit toto pochybení, mohl by z toho vyvodit sankční důsledky ve formě uložení pokuty i podnětu ke zrušení povolení i zvláštního povolení insolvenčnímu správci Ministerstvem spravedlnosti.

Konkrétního insolvenčního správce pro konkrétní insolvenční řízení určí

³³ Aktuální seznam insolvenčních správců lze nalézt na internetové stránce: <https://isir.justice.cz/InsSpravci/public/seznamFiltr.do>.

nejprve předseda insolvenčního soudu a poté ho na základě tohoto určení ustanoví insolvenční soud, což je především pro objektivitu a pro vyloučení prosazování jednotlivých zájmů v ústředí vítána zejména, kdy předejde úprava nevyloveného významný vliv v ústředí na ustanovení správce konkursní podstaty a také i vliv jednotlivých soudců. V nové úpravě tedy po vyjádření insolvenčního soudce k případnému insolvenčnímu správci (opatřením nepodléhajícím opravným prostředkům) vydává rozhodnutí o ustanovení insolvenčního správce insolvenční soud, proti kterému je přípustné odvolání, v němž lze pouze namítnout nesplnění podmínek pro jeho ustanovení i jeho podjatost z časového hlediska do vydání napadeného rozhodnutí. Pokud by nastaly tyto skutečnosti až po vydání tohoto rozhodnutí, měla by se tato situace vyřešit vydáním nového rozhodnutí, a to rozhodnutím o zproštění výkonu funkce insolvenčního správce. Insolvenční soud ustanoví, resp. jmenuje insolvenčního správce nejpozději v rozhodnutí o úpadku, toto ustanovení je povinnou náležitostí rozhodnutí o úpadku, jak ostatně vyplývá z ustanovení § 136 odst. 2 písm. b) IZ. Vzhledem k tomu, že ale v insolvenčním řízení ve většině případů vyvstane potřeba ustanovit insolvenčního správce před vydáním rozhodnutí o úpadku, byl převzat institut upravený již v zákoně předcházejícím, kterým je předčasný insolvenční správce. Předčasný insolvenční správce je ustanoven v samostatném rozhodnutí, které se zveřejní stejným způsobem jako rozhodnutí o úpadku, a má být vykonávat pouze insolvenčním zákonem a insolvenčním soudem mu svěřená práva a povinnosti. Tento předčasný insolvenční správce musí být soudem ustanoven v případě neinnosti soudu dle ustanovení § 84 odst. 2 IZ, dále v případě vydaného předčasněho opatření, jímž insolvenční soud omezuje dlužníka v nakládání s majetkem spadajícím do majetkové podstaty dlužníka nad rámec omezení uvedených v ustanovení § 111 ve spojení s ustanovením § 112 odst. 1 IZ, a dále v souvislosti s vyhlášením moratoria podle ustanovení § 123 odst. 1 IZ. V případě, že insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku nestanoví jinak o osobě insolvenčního správce, stává se předčasný insolvenční správce insolvenčním správcem s plnou působností a pokračuje ve své dosavadní činnosti.

Ustanovení insolvenčního správce mohou do jisté míry ovlivnit i v ústředí, a to v případě změny insolvenčního správce. Insolvenční zákon dává pravomoc prvního stupně v ústředí, která následuje po příkumném jednání, přijmout usnesení o odvolání z funkce insolvenčním soudem ustanoveného insolvenčního správce a současně mu

být přijato usnesení o ustanovení insolventního správce nového. Toto první usnesení musí být přijato nejmén polovinou všech věřitelů, kteří přihlásili své pohledávky ke dni předcházejícímu konání schůzky věřitelů, přičemž tato polovina je počítaná podle výše jejich přihlášených pohledávek. O tomto usnesení o odvolání insolventního správce bude muset být schůzka věřitelů hlasována vždy i bez návrhu, protože hlasování je povinnou součástí programu schůzky věřitelů, kterou stanovuje insolventní zákon. Pokud bylo usnesení o odvolání přijato a k odvolání insolventního správce dojde, může schůzka věřitelů samostatným rozhodnutím stejným způsobem jako při přijímání usnesení o odvolání insolventního správce ustanovit nového insolventního správce dle svého vlastního výběru. Po skonění schůzky věřitelů vydá insolventní soud rozhodnutí, kterým potvrzuje přijaté usnesení schůzky věřitelů, avšak insolventní soud toto i v případě tato usnesení nepotvrdí, pokud nejsou splněny podmínky uvedené v ustanovení § 21 až 24 IZ. V případě, že insolventní soud usnesení schůzky věřitelů nepotvrdí, je přípustné, aby věřitel, který pro přijetí takto nepotvrzeného usnesení hlasoval, podal odvolání, a to nejpozději do skonění schůzky věřitelů. Dovolání proti usnesení, jímž odvolací soud potvrdil usnesení insolventního soudu o tom, zda potvrdí usnesení schůzky věřitelů o ustanovení insolventního správce (§ 29 IZ), však není přípustné, jak konstatoval Nejvyšší soud ČR v usnesení sp. zn. 29 NS R 4/2009-B. Nejvyšší soud ČR v tomto usnesení dále uvádí, že *š k usnesením šve v ci saméõ p itom nepat í usnesení o ustanovení insolventního správce (§ 25 IZ), usnesení o odvolání insolventního správce (§ 31 IZ) nebo usnesení o tom, že se insolventní správce zpro–uje funkce (§ 32 IZ); totéž platí pro usnesení, jímž insolventní soud rozhoduje podle § 29 odst. 2 IZ o tom, zda potvrdí usnesení schůzky věřitelů o ustanovení insolventního správce, přijaté podle § 29 odst. 1 IZ*, tedy proti těmto usnesením, která nejsou usnesení šve v ci saméõ, nelze podat dovolání, což vyplývá mimo jiné i z rozhodovací praxe dovolacích soudů ve věcech podle ZKV a z ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) ve spojení s § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 OS . Pokud schůzka věřitelů přijme pouze usnesení o odvolání ustanoveného insolventního správce, ale nepřijme usnesení o ustanovení nového, ustanoví nového insolventního správce insolventní soud. Tento insolventní správce musí být samozřejmě odlišný od původního odvolaného správce a musí splňovat podmínky pro ustanovení, které musí splňovat každý insolventní správce.

Insolvenční správce může být dále také odvolán z důvodů stanovených v § 31 IZ, a to kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení. Na základě návrhu podaného insolvenčním správcem nebo vnitřním výborem nebo i bez takového návrhu může insolvenční soud z důležitých důvodů (např. zdravotních), které nemají povahu porušení povinností insolvenčního správce, odvolat insolvenčního správce z funkce, a samozřejmě současně ustanoví insolvenčního správce nového, který dostane od odvolaného správce informace o jeho dosavadní činnosti společně s veškerými doklady souvisejícími s výkonem jeho funkce. Proti usnesení o odvolání insolvenčního správce je přípustné odvolání, které ovšem nemá odkladný účinek.

Insolvenční zákon zavádí institut zproštění výkonu funkce insolvenčního správce, kterým má být sankcionován insolvenční správce, který neplní své povinnosti řádně nebo nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí i v případě závažného porušení jeho povinností. Tento institut je upraven v samostatném paragrafu (§ 32 IZ), aby tak došlo k odlišení odvolání insolvenčního správce a zproštění z funkce insolvenčního správce. Odvolání je přípustné za stejných podmínek jako v případě usnesení o odvolání insolvenčního správce. Zproštění funkce insolvenčního správce používá insolvenční zákon i v souvislosti s ukončením funkce insolvenčního správce po zrušení konkursu a splnění povinností uvedených v ustanovení § 313 IZ, tedy po provedení všech činností souvisejících s ukončením konkursního řízení. Insolvenční soud současně s tímto usnesením rozhodne o výdajích, které insolvenčnímu správci vznikly v souvislosti se zrušením konkursu, a také rozhodne o způsobu jejich úhrady (výše a podmínosti částky by měla být provedena insolvenčním soudem a schválena rozhodnutím o výdajích insolvenčního správce). Toto usnesení o zproštění funkce insolvenčního správce se doručuje insolvenčnímu správci zvlášť a současně se zveřejní v insolvenčním rejstříku a na úřední desce insolvenčního soudu, jako věčná rozhodnutí insolvenčního soudu týkající se činnosti insolvenčního správce.

Insolvenční soud může tedy ustanovit insolvenčního správce, představeného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce, zvláštního insolvenčního správce, tyto správce může odvolat, mnit, zprostit funkce.

5.2.7 Zrušení rozhodnutí sch ze v ítel , jmenování v ítelského výboru nebo zástupce v ítel

Insolven ní zákon dává pom rn mnoho pravomocí do rukou v ítelských orgán , které jsou sch ze v ítel a v ítelský výbor nebo zástupce v ítel . P sobnost v ítelských orgán uvádí insolven ní zákon p íkladným vý tem ve svém ustanovení § 46 a násl. IZ, av-ak p íklady p sobnosti t chto orgán jsou téfl uvedeny i v jiných ástech tohoto zákona. Sch ze v ítel je základním a nejvy-ím orgánem v ítel , kterou svolává a ídí insolven ní soud. M fle být svolána bez návrhu insolven ním soudem (IZ stanovuje v n kterých p ípadech p ímo povinnost soudu svolat sch zi v ítel , nap íklad svolání sch ze v ítel na základn oprávn ného návrhu), nebo na návrh insolven ního správce, v ítelského výboru nebo alespo dvou v ítel pokud jejich pohledávky dosahují vý-e nebo podílu stanoveného insolven ním zákonem v ustanovení § 47 odst. 1 IZ ve spojení s § 49 odst. 1 IZ. Pokud sch ze v ítel p ijme ve své p sobnosti n jaké rozhodnutí (nap . usnesení o zp sobu e-ení úpadku dlužníka), ohledn toho vydá usnesení, které musí být p ijato zákonem stanoveným zp sobem. Zákon dává insolven nímu soudu v ustanovení § 54 IZ právo zru-ít usnesení sch ze v ítel v p ípad , fle odporuje spole nému zájmu v ítel . Spole ným zájmem v ítel je podle ustanovení § 2 písm. j) IZ zájem nad azený jejich jednotlivým zájm m, je-li jeho cílem, aby zvolený zp sob e-ení úpadku byl pro n spravedlivý a výnosn j-í nefl ostatní zp soby e-ení úpadku; tím není dot eno zákonem zaru ené zvlá-tní postavení n kterých v ítel . Jedná se v tomto p ípad o úpravu chránící v ítele p ed prosazováním jejich jednotlivých zájm , které odporují cíli a ú elu insolven ního zákona. Nem fle se v-ak tohoto práva vyuffít v p ípad rozhodnutí o osob insolven ního správce podle ustanovení § 29 odst. 1 IZ, v p ípad hlasování o rozsahu hlasovacích práv v ítel podle ustanovení § 51 odst. 1 IZ, v p ípad rozhodnutí o zp sobu e-ení úpadku dlužníka podle ustanovení § 149 a násl. IZ, v p ípad rozhodnutí o p íjetí reorganiza ního plánu podle ustanovení § 344 IZ a kone n v p ípad rozhodnutí o zp sobu e-ení soudem povoleného oddlužení podle ustanovení § 400 IZ. Zákonem je také upravena specifická lh ta pro možnost vydání rozhodnutí o zru-ení rozhodnutí sch ze v ítel , která prekluduje, pokud insolven ní soud toto rozhodnutí nevydá do skon ení sch ze v ítel , která zru-ené usnesení p ijala, a soud tak m fle u init pouze, pokud insolven ní správce nebo v ítel, který hlasoval proti p íjetí

usnesení sch ze v ítel , pro takovéto zru-ení podal návrh. Proti vydanému rozhodnutí insolven ního soudu o zru-ení usnesení sch ze v ítel lze podat odvolání, av-ak v ustanovení § 55 odst. 1 IZ je stanovena op t zvlá-tní prekluzivní lh ta pro podání odvolání, která je stanovena stejn jako lh ta pro vydání rozhodnutí, a to nejpozd ji do skon ení sch ze v ítel . Odvolání m fle podat pouze v ítel, který se nevzdal odvolání a který sou asn hlasoval pro p íjetí usnesení sch ze v ítel , tedy jeho fl názory nebyly dány insolven ním soudem za pravdu. Insolven ní soud m fle také návrh na zru-ení rozhodnutí sch ze v ítel zamítnout a p íjaté usnesení sch ze v ítel ponechat v platnosti, v tomto p ípad má navrhovatel mo fnost proti takovémuto zamítnutí podat odvolání za stejných podmínek, které jsou stanoveny pro odvolání v ítele zmi ované vý-e. Nejvy-í soud se zabýval p ípustností dovolání v p ípad usnesení sch ze v ítel , která si vyhradila (na úkor v ítelského výboru) právo rozhodovat podle ustanovení § 46 odst. 2 IZ. V tomto p ípad ve svém usnesení sp. zn. 29 NSCR 3/2010 ó B -236 Nejvy-í soud rozhodl, fle usnesení, kterým insolven ní soud rozhoduje podle ustanovení § 54 IZ o návrhu na zru-ení sch ze v ítel , která si vyhradila (na úkor v ítelského výboru) právo rozhodovat o otázkách v usnesení vymezených, není usnesením šve v ci saméõ, proto dovolání není p ípustné. Vyplývá to z ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) OS , kdy musí být spln na podmínka p ípustnosti dovolání v insolven ní v ci, a to taková, aby -lo o usnesení odvolacího soudu, jím fl bylo potvrzeno nebo zm n no usnesení soudu prvního stupn , kterým bylo rozhodnuto v insolven ním ízení šve v ci saméõ.

Sch zi v ítel p íslu-í mimo jiné volba a odvolání len v ítelského výboru a jeho náhradník nebo zástupce v ítel . V ítelský výbor je povinen ustanovit v p ípad , kdy je p íhlá-ených v ítel více nefl 50. V ítelský výbor má nejmén t i a nejvíce sedm len , o jejich fl po tu rozhoduje také sch ze v ítel . Zákon jí fl ale nestanovuje, zda musí být lichý po et len , p í em fl ka fdý zvolený len musí mít svého náhradníka a po et náhradník m fle být sch zí v ítel ur en vy-í nefl po et len v ítelského výboru. Ve v ítelském výboru musí být zastoupeny v-echny skupiny v ítel podle povahy jejich pohledávek, p esná pravidla volby len v ítelského výboru a jejich náhradník stanovuje ustanovení § 57 IZ, tato pravidla slofení v ítelského výboru jsou výrazem rovnosti ú astník insolven ního ízení dle ustanovení § 5 písm. a) a b) IZ. Volbu len a náhradník v ítelského výboru potvrzuje

insolvenční soud usnesením, avšak toto rozhodnutí se nedoručuje a není proti němu přípustné odvolání, protože se jedná pouze o kontrolní funkci insolvenčního soudu. Odvolání by bylo přípustné pouze v případě vydání zamítavého usnesení, kterým by insolvenční soud zvolený v ústecký výbor nepotvrdil. Vzhledem k tomu, že ústava v ústelné schůzi v ústelné není povinná a v IZ snižuje uspokojení nezajištěných v ústelné s ohledem na nutnost splácet celou hodnotu zajištěných zajištěným v ústelné (oproti úpravě ZKV, která stanovovala tuto výši uspokojení na max. 70 %), účastníci se schůze malé procento nezajištěných v ústelné, proto často vzniká situace, kdy insolvenční soud má značnou možnost jmenovat v ústecký výbor nebo zástupce v ústelné.

Další povinnost insolvenčního soudu ohledně v ústeckého výboru je stanovena v případě, kdy v ústecký výbor nezvolí předsedu ani při opakované volbě, a to tak, že IZ dává soudu toto určení zadržet člen v ústeckého výboru. IZ zavádí nový institut, kterým je prozatímní v ústecký výbor vymezený v ustanovení § 61 IZ. Prozatímní v ústecký výbor může být jmenován insolvenčním soudem, pokud možno podle stejného zastoupení určeného pro schůzi v ústelné, do doby, než dojde k ustanovení v ústeckého výboru a potvrzení volby jeho členů a náhradník. Insolvenční soud jej musí jmenovat vždy, jestliže nebyl v ústecký výbor ustanoven schůzí v ústelné, která k tomuto účelu byla svolaná. Právo insolvenčního soudu jmenovat v ústecký orgán se netýká zástupce v ústelné, ale pouze v ústeckého výboru. Insolvenční soud ohledně jmenování vydá usnesení, které se doručuje zvláštěm způsobem dlužníkovi, insolvenčnímu správci a jmenovaným členům prozatímního v ústeckého výboru, proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné. O takto jmenovaném v ústeckém výboru pak musí rozhodnout první následující konaná schůze v ústelné, a to tak, že ponechá ve funkci prozatímní v ústecký výbor, nebo ho odvolá a jmenuje nový, či odvolá některého z členů nebo náhradník, nebo zvolí dalšího člena nebo jeho náhradníka. V případě odvolání prozatímního v ústeckého výboru nastupuje do funkce v ústecký výbor, a to jakmile insolvenční soud potvrdí usnesením v ústecký výbor ustanovený schůzí v ústelné. A v případě, že schůze v ústelné ponechá ve funkci prozatímní v ústecký výbor, považuje se za v ústecký výbor ustanovený schůzí v ústelné od okamžiku, kdy insolvenční soud usnesením schůze v ústelné ohledně tohoto v ústeckého výboru potvrdí. Funkce člena nebo náhradníka v ústeckého výboru vzniká jeho souhlasem se jmenováním v usnesení schůze v ústelné, kterou potvrdí insolvenční soud. Tato funkce

zaniká jeho odvoláním z funkce, odstoupením z funkce nebo ukončením jeho úasti v insolvenčním řízení. O ukončení úasti v itele v insolvenčním řízení rozhoduje insolvenční soud usnesením, které navazuje na zánik celé pohledávky v itele nebo uspokojení celé pohledávky tohoto v itele mimo insolvenční řízení a je upraveno v ustanovení § 186 IZ. Proti rozhodnutí o ukončení úasti v itele v insolvenčním řízení není přípustné odvolání. V případě podání žaloby se totiž jedná o incidenční spor, dle ustanovení § 159 odst. 1 písm. f) IZ, a proto je takového rozhodnutí nezkoumatelné nikoliv odvolacím řízením, ale v rámci incidenčního sporu. Dalším důvodem odvolání lena nebo náhradníka v itelského výboru nebo v případě celého v itelského výboru je v případě, že insolvenční soud ve své dohledové činnosti zjistí, že neplní úadn a v as povinnosti, které jim IZ při výkonu této funkce stanovuje. Toto usnesení vydá insolvenční soud i bez návrhu, i na základ návrhu podaného schází v itel, insolvenčním správcem i kterýmkoliv účastníkem řízení a je proti němu přípustné odvolání. V případě rozhodnutí o odvolání z funkce je aktivně legitimována k podání tohoto úadného opravného prostředku každá z odvolaných osob, v případě rozhodnutí o zamítnutí návrhu na odvolání z funkce má tuto aktivní legitimaci navrhovatel. Posledním zmíněným důvodem zániku funkce lena a náhradníka v itelského výboru je jeho odstoupení, které může být učiněno kdykoliv a jakýmkoliv členem i náhradníkem, a to podáním adresovaným insolvenčnímu soudu i bez uvedení důvodu. Zákon uvádí také v případě přechodu vlastnictví pohledávky na právního nástupce, a pokud původní v itel byl členem v itelského výboru, stává se nabyvatel jeho pohledávky novým členem v itelského výboru, avšak tento postup nelze uplatnit u zástupce v itel a v případě přechodu funkce předsedy v itelského výboru, se musí opakovat nová volba a musí být jmenován nový předseda nebo zástupce v itel.

Insolvenční zákon v ustanovení § 66 upravuje možnost přisobení insolvenčního soudu jako v itelského výboru v případě jeho insolvenčního řízení z důvodu poklesu počtu členů v itelského výboru ustanoveného schází v itel na méně než minimální zákonnou výši, kterou jsou tři členové. Tuto přisobnost vykonává insolvenční soud ašf do potvrzení nové volby nebo doplňující volby členů v itelského výboru, resp. ašf do jmenování prozatímního v itelského výboru v případě nezvolení členů v itelského výboru svolanou schází v itel podle ustanovení § 66 odst. 2 IZ. Použití tohoto institutu je pouze dočasné, protože zde může nastat problém, kdy nejprve insolvenční

soud jako v ítel'ský v ýbor navrhne e-ení ur íté v íci, a insolven ní soud jako kontrolní orgán ve své dohlédací innosti musí jím podaný návrh schválit. Tím v-ak dochází k situaci, že se smysl IZ ó rozhodování v ítel o osudu a majetku dlužníka - p ená-í na insolven ní soud, který by v-ak m l být pouze kontrolním orgánem.³⁴

5.2.8 Rozhodnutí o zpen flení majetkové podstaty

Majetkovou podstatu lze podle ustanovení § 286 IZ zpen flit a) ve ejnou draflbou podle zvlá-tního právního p edpisu (ZVD), b) prodejem movitých v ící a nemovitostí podle ustanovení ob anského soudního ádu o výkonu rozhodnutí, c) prodejem majetku mimo draflbu. O zp sobu zpen flení majetkové podstaty jedním z t chto t í zp sob rozhoduje se souhlasem v ítel'ského v ýboru insolven ní správce.³⁵ Rozhodovací postup podle § 286 odst. 2 IZ se neuplatní, pokud jde o zpen flení majetku, který slouží k zaji-t ní. V p ípad zpen flení zaji-t ného majetku rozhoduje o zp sobu jeho zpen flení zaji-t ný v ítel, resp. zaji-t ní v ítelé, kte í tento zp sob volí pouze spole n , pokud se nejedná o p ípad, kdy insolven ní správce zvolený zp sob zaji-t ným v ítelem odmítne a insolven ní soud jeho postup v rámci jeho dohlédací innosti potvrdí podle ustanovení § 293 IZ.

P í volb zpen flení majetkové podstaty ve ejnou draflbou je tato draflba provád ná na návrh insolven ního správce draflbníkem podle zvlá-tního zákona a postupuje se podle ásti o draflbách dobrovolných (§ 17 ZVD). V konkursním ízení se prost ednictvím ve ejné draflby nej ast jí zpen flují samostatné nemovitosti, p ípadn jednotlivé movité v íci. S volbou draflbníka, stejn jako s uzav ením smlouvy o provedení draflby musí vyslovit souhlas v ítel'ský v ýbor. Dnem schválení smlouvy o provedení draflby v ítel'ským v ýborem nabývá smlouva ú inností. Ustanoveními zákona o ve ejných draflbách by se m l ídit pouze postup draflby, neboli šmechanickáó ást draflby, zatímco substantivní práva ke zpen flovanému majetku by m la být uplat ována postupem podle insolven ního zákona, av-ak Nejvy-í soud ve své judikatu e zaujal takové stanovisko, že flaloba na neplatnost draflby podle ustanovení § 24 odst. 3 ZVD je p ípu'stná i v p ípad , že se jedná o draflbu provád nou v rámci

³⁴ Srov. Myslíl, R.: *Insolven ní zákon ó k n kterým aktuálním otázkám jeho aplikace*. EPRAVO.CZ ó Sbíрка zákon , judikatura, právo, láněk . 63252 (online). Dostupné na [www: http://www.epravo.cz/top/clanky/insolvenncni-zakon-k-nekterym-aktualnim-otazkam-jeho-aplikace-63252.html?mail](http://www.epravo.cz/top/clanky/insolvenncni-zakon-k-nekterym-aktualnim-otazkam-jeho-aplikace-63252.html?mail).

³⁵ Srov. Schelleová, I.: *Insolven ní zákon*. Praha: EUROUNION, s.r.o., 2006, str. 201.

zpen flení konkursní podstaty podle ustanovení § 27 odst. 1 ZKV, což se však nelíší od ustanovení § 286 odst. 1 IZ, proto rozhodovací praxe soudu zůstává i po přijetí nového zákona v této problematice stejná.³⁶

Vzhledem k tomu, že zpen flení ve veřejnou dražbou nelze uskutečnit z hlediska vhodnosti ve všech případech (např. problematiku pohledávka, specifický majetek, atd.), navrhuje insolvenční správce další způsob zpen flení. Druhým způsobem je zpen flení podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí, z tzv. švolné ruky, avšak tento způsob je využíván nejméně. Postup v tomto případě začíná zvolením tohoto druhu zpen flení insolvenčním správcem, který musí být odsouhlasen v itelským výborem. Insolvenční správce je poté jako jediný aktivně legitimován k podání návrhu na prodej u věcně a místně příslušného okresního soudu podle ustanovení OSŘ (podle § 9 odst. 1, § 252, § 85 OSŘ) a stává se jediným účastníkem zahájeného řízení. Příslušný soud rozhodne o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí, pouze pokud insolvenční správce předloží zákonem stanovené listiny (rozhodnutí o prohlášení konkursu, soupis majetkové podstaty potvrzený insolvenčním soudem, souhlas v itelského výboru s tímto způsobem zpen flení, rozhodnutí o jmenování insolvenčního správce v případě samostatného jmenování pro zrychlení průběhu řízení). Příslušný okresní soud jím vydaná rozhodnutí doručuje pouze účastník řízení, v tomto případě pouze insolvenčnímu správci, který ovšem je povinen podávat informace o průběhu své činnosti insolvenčnímu soudu i v itelském výboru. Odvolání je přípustné podle ustanovení občanského soudního řádu a může se ohledně jeho podání vždy nejprve vyjádřit v itelský výbor.

Pokud insolvenční správce zvolí poslední možnou variantu zpen flení majetkové podstaty uvedenou v ustanovení § 286 IZ, a to prodej mimo dražbu, musí tak na rozdíl od předchozích způsobů uskutečnit se souhlasem v itelského výboru i insolvenčního soudu. Souhlas není nutný pouze v případě okamžitého prodeje věcí bezprostředně ohrožených zkázou nebo znehodnocením, i v případě financovaných a pokračujícím provozu dlužnickova podniku, v ostatních případech je nutný souhlas obou orgánů. Souhlas v itelského výboru by měl být velmi konkrétní, aby nemohla vzniknout pochybnost o podmínkách prodeje, ke kterému byl souhlas udělen. Insolvenční správce proto zásadně při řízení o souhlas zároveň navrhne způsob zpen flení s konkrétními

³⁶ Richter T.: *Insolvenční právo*, 1. vydání. Praha: Aspi, Wolters Kluwer, 2008, str. 365, ve srovnání s rozhodnutím Nejvyššího soudu R sp. zn. 29 Odo 777/2006.

podmínkami provedení prodeje. Po získání souhlasu v itelského výboru p edloží insolven ní správce shodný návrh prodeje insolven nímu soudu, který vydá souhlas nebo návrh zamítne. V p ípad zamítnutí není možné odvolání a insolven ní správce musí celý návrh zm nit a za ít ho projednávat od za átku. Nov lze napadnout platnost uzav ených smluv p i zpen flování mimo draflbu, a to flalobou, která se projednává jako inciden ní spor, podanou n kterým z v itel í nap . zájemcem o koupi zpen flované majetkové podstaty u insolven ního soudu nejpozd ji do skon ení insolven ního ízení.

Insolven ní zákon uvádí možnost zpen flit dluflník v podnik bu jako ást (pouze ást, která tvo í samostatnou organiza ní sloflku), nebo jako celou majetkovou podstatu jednou smlouvou, na kterou se pouflije ustanovení ObchZ o prodeji podniku (§ 476 a násl. ObchZ). Smlouvu o prodeji dluflníkov a podniku jedinou smlouvou m fle insolven ní správce uzav ít pouze se souhlasem insolven ního soudu a v itelského výboru, a afl do ud lení souhlasu obou orgán nabývá ú innosti. Jde o ud lení základního pokynu pro dal-í postup p i zpen flování a bez ud lení tohoto pokynu by insolven ní správce nemohl smlouvu o prodeji podniku platn uzav ít. P i rozhodování o prodeji podniku jedinou smlouvou se uflije shodný postup jako p i prodeji mimo draflbu, tudfl insolven ní správce musí p edložit nejprve v itelskému výboru a následn insolven nímu soudu jasn stanovené podmínky prodeje, který na rozdíl od prodeje mimo draflbu zahrnuje ve-keré hmotné, osobní i nehmotné sloflky podniku. Tedy hlavním rozdílem t chto dvou zp sob zpen flení majetkové podstaty je p edev-ím cíl zpen flení podniku jedinou smlouvou ve form zachování pracovních míst zam stnanc dluflníka. Z dikce IZ m fle nastat i situace, kdy místo souhlasu v itelského výboru, tento souhlas ud luji sch ze v itel , a to v p ípad , fle si sch ze v itel vyhradila rozhodnutí o této otázce do své pravomoci, av-ak p ípadné p íjaté rozhodnutí nesmí odporovat společným zájm m v itel . Touto otázkou se zabýval M stský soud v Praze v usnesení .j. MSPH 78 INS 3734/2008-B-155 a Vrchní soud v Praze v usnesení .j 2 VSPH 344/2009-B-198 jako odvolací soud.

A ufl insolven ní správce zvolí jakýkoliv zp sob zpen flení majetkové podstaty, vfldy musí o prodeji informovat v itelský výbor a insolven ní soud. Nabyvatel ili kupující, protofle ve v t-in p ípad prodeje bude uzav íraná kupní smlouva, nabude k majetku ístý právní titul bez ohledu na to, zda dluflník byl í nebyl vlastníkem

prodaného majetku, protože insolvenční správce na straně prodávajícího je oprávněn ke zpenění majetku zapsaného do soupisu majetkové podstaty dlužníka.

5.2.9 Rozhodnutí o povolení áste něho rozvrhu

Insolvenční zákon umožňuje, aby v průběhu fáze zpeněování majetkové podstaty dlužníka mohlo dojít k áste němu rozvrhu, tedy k áste němu rozdělení výtřku zpeněování majetkové podstaty dlužníka. K tomuto áste němu uspokojení věteřských pohledávek může dojít, pokud to umožňuje stav zpeněování majetkové podstaty, resp. jakmile je zřejmé, že zpeněováním majetkové podstaty bude dosaženo takového výtřku, aby bylo zajištěno uspokojení věteřských pohledávek za majetkovou podstatu a pohledávek postavených jím na roveř spolu s výplatou zajištěných věteřů a také i nákladů spojených se správou a zpeněováním podstaty zajištěnými, a to v podstatě kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení na základě návrhu insolvenčního správce, s kterým musí souhlasit věteřský výbor. Návrh na povolení áste něho rozvrhu musí obsahovat výčet výtřku zpeněování majetkové podstaty, které pohledávky, kterých věteř mají být áste ně uspokojeny (v tomto rozvrhu mohou být ale uspokojeny pouze pohledávky těchto věteřů, které již byly zjištěny) a do jaké výše budou tyto jednotlivé pohledávky uspokojeny souasně s uvedením procentní výše, v jaké se tyto pohledávky věteřů uspokojí. Pokud návrh insolvenčního správce obsahuje věteřny formální náležitosti, áste ně zpeněování umožňuje stav výtřku zpeněování majetkové podstaty, nejsou jím dotčena práva zajištěných věteřů, nemůže jím být ohrožen rozvrh po konečné zprávě a je-li navrhované uspokojení pohledávek nepochybné, insolvenční soud tento návrh přijme a usnesením povolí áste něý rozvrh. V tomto případě insolvenční soud vydá o áste něm rozvrhu rozvrhové usnesení, které doručí dlužníkovi, insolvenčnímu správci a všem zahrnutým věteřům, avšak zákon zde nestanovuje zvláštní doručení, dá se tedy předpokládat, že výčet uvedených osob je zde podán pouze z důvodů stanovení osob, v nichž kterým tímto usnesením nastávají právní úinky. Proti rozhodnutí o povolení áste něho rozvrhu není odvolání přípustné a naopak proti rozvrhovému usnesení je odvolání přípustné pro osoby, jimiž je doručováno, resp., které IZ v ustanovení § 301 odst. 2 vyjmenovává.

5.2.10 Rozhodnutí o schválení konečné zprávy a rozvrhové usnesení

Vzhledem k tomu, že cílem konkursního řízení je poměrné uspokojení pohledávkových a zjištěných pohledávek věřitelů z výnosu zpeněžení majetkové podstaty dlužníka, dochází v konkursním řízení k situaci, kdy se ukončí zpeněžení majetkové podstaty insolventním správcem (buď byl věčen majetek patřící do majetkové podstaty prodán, či nelze prodat, nebo zbývající část tvoří relativně nevýznamný podíl na zpeněženém majetku) a insolventní správce insolventnímu soudu předloží konečnou zprávu, která podává celkovou charakteristiku jeho dosavadní činnosti s vyjádřením jejích finančních výsledků. Předložení konečné zprávy tedy nebrání skutečnost, že dosud není zpeněžen veškerý majetek patřící do majetkové podstaty dlužníka, pokud tento nezpeněžený majetek bude moci být z majetkové podstaty vyňat nebo pokud nezpeněžená část tvoří nevýznamný podíl, a skutečnost, že ještě nejsou vyřešeny incidenční spory, které ale z hlediska sporné věci nemohou podstatným způsobem ovlivnit závěr konečné zprávy. Toto nepodstatné ovlivnění je dáno na posouzení insolventního správce při vypracování konečné zprávy a konečně i na insolventním soudu při posuzování navržené konečné zprávy. Nutnou součástí konečné zprávy jsou náležitosti uvedené v ustanovení § 302 odst. 2 písm. a) až g) IZ, tedy pohled pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jím na rove postavených, které insolventní správce již uspokojil a které ještě uspokojit zbývá, což znamená, že insolventní správce musí zachovat pořadí a specifikaci pohledávek za majetkovou podstatou podle ustanovení § 168 IZ. U každé pohledávky musí uvést též její právní titul, stanovisko insolventního správce k této pohledávce a zda je tato pohledávka uspokojena či teprve má být. Další nutnou náležitostí je pohled výdaj vynaložených v souvislosti se správou majetkové podstaty se zvidněným výdajem, které nejsou obvyklé, a to podrobným popsáním a odzvidněním i jiných nefinancovaných výdajů vynaložených v souvislosti se správou majetkové podstaty. Konečná zpráva obsahuje i pohled zpeněžení majetkové podstaty s výsledkem, jehož bylo dosaženo jak za jednotlivé položky, tak celkem, a samozřejmě také pohled na majetku, který nebyl zpeněžen s důvodem, pro který tomu nedošlo. Dále je třeba uvést i výsledky částečného rozvrhu, pokud k němu v průběhu konkursního řízení došlo. Další podstatnou náležitostí je vyšetření zjištěným věřitelům s promítnutím do rozvrhu a stručný pohled jednání a právních úkonů, které jsou významné pro průběh insolventního řízení, pro

rekapitulaci a orientaci o průběhu insolvenčního řízení s uvedením charakteristiky těchto jednání a úkonů a termínů jejich konání, a pokud probíhaly u insolvenčního soudu, nebo mimo jednání na řízené insolvenčním soudem. Cílem konečné zprávy je tak podání celkové charakteristiky o průběhu insolvenčního řízení s jasným závěrem, který musí obsahovat vyčíslení celkové částky, která má být rozvržena mezi věřitele, a také vyčíslení jednotlivých částek, které jednotliví věřitelé obdrží, a procentuální vyčíslení těchto jejich podílů na uspokojení. V případě, že by takovéto podrobné vyčíslení obsahovala již samotná konečná zpráva, není třeba vypracovávat a přijímat druhé samostatné usnesení, kterým je rozvrh, protože praxe je taková, že dochází pouze k vyčíslení podílů a výše výtoku mezi jednotlivé skupiny věřitelů a podrobnější vyčíslení je opravdu ponecháváno uříš na samotný rozvrh.

Součástí konečné zprávy předloží insolvenční správce vyúčtování své odmítnutí a výdajů, o kterých musí insolvenční soud spolu s konečnou zprávu také rozhodnout. Pokud v insolvenčním řízení byly ustanoveni i jiní správci, předloží své vyúčtování i tyto správci.

Aby mohlo dojít k vydání rozhodnutí o schválení konečné zprávy, musí nejprve být insolvenčním správcem předloženy dva jmenované návrhy, konečná zpráva a vyúčtování odmítnutí a výdajů insolvenčního správce, a k postupu stanoveném v ustanovení § 304 IZ, který obsahuje postup projednání těchto návrhů insolvenčním soudem, který byl popsán již výše. Vhodné je zmínit se ještě o tom, že musí být nařízeno jednání, na kterém se tato zpráva a vyúčtování, které byly předem za stanovených podmínek zveřejněné, projednává. Následně se insolvenční soud zabývá již pouze námitkami, které byly proti konečné zprávě vzneseny v řízení v průběhu stanovené lhůty. V případě, že insolvenční soud shledá konečnou zprávu a vyúčtování bez vad a případné námitky za bezdůvodné, schválí konečnou zprávu a vyúčtování s uvedením námitek a vypořádání s nimi v tomto usnesení o schválení konečné zprávy a vyúčtování odmítnutí a výdajů insolvenčního správce. Další možným rozhodnutím insolvenčního soudu o těchto návrzích je to, že soud nařídí doplnění nebo změnu konečné zprávy nebo vyúčtování i obou, ale pouze v případě, že tímto doplněním nebo změnou je pouze menší úprava a nedochází k zásahu do základního obsahu dokumentu. Konečně insolvenční soud vydat rozhodnutí o odmítnutí konečné zprávy a vyúčtování, a to na základě podaných důvodných námitek, které zpochybují zprávu

jako celek. Pokud soud konečnou zprávu odmítne, musí soudně nařídit insolventnímu správci, aby v jím určené době předložil novou konečnou zprávu a vyúčtování. Věchna tato tři možná rozhodnutí se zveřejní obvyklým způsobem, v insolventním rejstříku a soudně se vyvěsí na úřední desce soudu a zvláštním způsobem se doručí insolventnímu správci, dlužníkovi a věřitelům, kteří podali námitky. Odvolání není přípustné proti usnesení o odmítnutí konečné zprávy a vyúčtování, zato v případě ostatních dvou usnesení umožní insolventní zákon podat odvolání věřitelé, o jejichž námitkách nebylo insolventním soudem vyhověno.

Dalším důležitým návrhem insolventního správce, který následuje po nabytí právní moci rozhodnutí o schválení konečné zprávy, je návrh rozvrhového usnesení. V tomto návrhu musí být uvedeno, kolik má být vyplaceno, kterým konkrétním věřitelem a na jaké pohledávky uvedené v upraveném, konečném seznamu přihlášených pohledávek. Jde tak o jistý podrobný soupis s uvedením výše vyčíslené u jednotlivých věřitelů a jejich pohledávek. Insolventní soud tento návrh přezkoumá z hlediska věcného a formálního, poté soud tento návrh buď odmítne a uloží neprodlen insolventnímu správci zpracování návrhu na rozvrhové usnesení, nebo přijme a vydá rozvrhové usnesení. Rozvrhové usnesení obsahuje seznam vyplácených pohledávek připadajících ke každé pohledávce, což jsou v podstatě jednotlivé částky vyplácené konkrétním věřitelem. Pokud by přijetí konečné zprávy nebránilo dvě výše uvedené situace, tak přijetí rozvrhového usnesení nebrání ani to, že u některých pohledávek nebyl skončen incidenční spor, a ani to, že ohledně některých bylo podáno odvolání proti konečné zprávě. V případě incidenčních sporů byla předtím úprava nedělná, protože tuto výjimku neobsahovala, docházelo tedy velmi často k zdoluhavému řízení, kdy v případě nevyřešeného incidenčního sporu nedošlo k rozdělení výtřku ani mezi ostatní věřitele. Platná úprava tuto situaci (jak u incidenčních sporů, tak u odvolání proti konečné zprávě) řeší tak, že k vydání rozvrhového usnesení dojde, dojde i k poměrnému uspokojení věřitelů podle takového rozvrhu, ale částka určená pro věřitele, kterého se týká nevyřešený spor, bude uložena do úschovy u insolventního soudu až do pravomocného rozhodnutí incidenčního sporu. V případě úspěchu věřitele bude tento věřitel uspokojen, naopak v případě jeho neúspěchu, bude uložena částka rozdělena v dalším rozvrhu mezi ostatní zjištěné věřitele. Ustanovení § 306 insolventního zákona týkající se postupu pro schválení konečné zprávy a rozvrhového usnesení dále je

stanovuje, že pro zařazení do rozvrhu je u pohledávek vázaných na podmínku rozhodný stav ke dni vydání rozvrhového usnesení, avšak nestanovuje možnost proti tomuto usnesení podat opravný prostředek. Z dikce zákona jifi samo o sobě vyplývá, že je možné podat odvolání, pokud se rozhodnutí netýká dohlédací innosti i pokud se dohlédací innosti týká, stanoví-li tak zákon. Rozvrhové usnesení není dohlédací inností insolvenčního soudu, ale rozhodovací, a jedná se také o rozhodnutí šve v cí saměd, proto je proti tomuto usnesení možné podat odvolání.

5.2.11 Rozhodnutí o zrušení konkursu

Aby mohlo dojít k ukončení konkursního řízení, resp. celého insolvenčního řízení, musí insolvenční soud vydat rozhodnutí o zrušení konkursu a toto usnesení musí nabýt právní moci, tedy právní moci rozhodnutí, kterým se konkurs ruší, insolvenční řízení končí, jak uvádí ustanovení § 309 odst. 4 IZ.

Insolvenční zákon v § 308 a § 310 obsahuje vyerpávající výet p ípad , kdy m že dojít k vydání rozhodnutí o zrušení konkursu. Výet je taxativní, proto není možné, aby insolvenční soud vydal toto usnesení z jiného než uvedených d vod . Prvními d vody rozhodnutí o zrušení konkursu jsou p ípady, kdy o zrušení rozhodne insolvenční soud i bez návrhu a jsou obdobné s d vody, které stanovuje ustanovení § 158 IZ pro rozhodnutí insolvenčního soudu o tom, že dlužník není v úpadku, které jde p íjmout po vydání rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o zrušení úpadku. Mezi tyto d vody pat í za prvé pokud insolvenční soud zjistí, že nebyl ani dodate n osv d en dlužník v úpadek. Zrušení konkursu z tohoto d vod u v ak nebude možné, jestliže jifi byla zpen řena podstatná ást majetkové podstaty dlužníka. Za druhé pokud insolvenční soud zjistí, že neexistuje řádný p íhlá-ený v ítel a sou astn jsou v-echny pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na rove uspokojeny. Tato situace m že nastat afl po uplynutí lh ty k p íhlá-ování pohledávek i p ípadn po uplynutí lh ty k podání řaloby o ur ení pravosti pohledávky, která byla insolvenčním správcem v p ízkumném jednání zcela pop ena. Insolvenční soud rozhodne o zrušení konkursu také po obdrření zprávy insolvenčního správce o spln ní rozvrhového usnesení, tedy v p ípad spln ní v-ech p edcházejících fází konkursního řízení a v-ech povinností insolvenčního správce s nimi spojenými. Tento d vod rozhodnutí by m l být d vodem ve v t-in p ípad konkursu, které existují, avšak ve v t-in p ípad dochází

spí-e k vydání rozhodnutí o zru-ení konkursu z d vodou, který IZ uvádí afl po tomto, tedy podle ustanovení § 308 odst. 1 písm. d) v p ípad , fle insolven ní soud zjistí, fle pro uspokojení v ítel je majetek dluflníka zcela neposta ující. P i zji- ování, zda opravdu majetková podstata dluflníka neposta uje k uspokojení v ítel , se nep íhlí k v cem, práv m a jiným majetkovým hodnotám vylou ených z majetkové podstaty. Jedná se v podstat o podobný postup, který nastává v p ípad zhodnocení stavu majetku spadajícího do majetkové podstaty p ed vydáním rozhodnutí o zamítnutí návrhu na rozhodnutí o úpadku pro nedostatek majetku podle ustanovení § 144 odst. 1 písm. d) IZ, o kterém bylo pojednáno jifl vý-e.

Posledním d vodem stanoveným v ustanovení § 308 IZ je, fle insolven ní soud rozhodne o zru-ení konkursu na návrh dluflníka. S tímto návrhem v-ak musí souhlasit v-ichni v ítelé a insolven ní správce, kte í sv j souhlas vysloví na listin , kde jsou v-echny jejich podpisy ú edn ov ené. V tomto p ípad se jedná pouze o dohlédací ínnost soudu, kdy insolven ní soud pouze zkoumá, zda návrh dluflníka obsahuje zákonem p edepsané náleflitosti, a nezkoumá stav úpadku. V p ípad , fle dojde ke zru-ení konkursu podle ustanovení § 308 odst. 1 písm. c) nebo písm. d) IZ, tedy po spln ní rozvrhového usnesení, nebo pro nedostatek majetku dluflníka a jedná-li se o dluflníka právnickou osobu, která nemá právního nástupce, dojde sou astn ke zru-ení a zániku dluflníka ve spojení s ustanovením § 68 odst. 3 ObchZ. Rozhodnutím o zru-ení konkursu z t chto dvou d vod se právnická osoba ru-í, zaniká afl výmazem z obchodního rejst íku. V tomto p ípad dochází k zániku neuspokojených pohledávek nebo jejich neupokojených ástí. K zániku v-ak nedochází v p ípad moflnosti uspokojení t chto pohledávek jiným zp sobem nefl v konkursním ízení, tedy nap . pokud mohou být uspokojeny ze zaji-t ní z ízeného k neuspokojené pohledávce. Zvlá-tním d vodem pro zru-ení konkursu je d vod smrti dluflníka fyzické osoby, která nastala v pr b hu konkursního ízení. V tomto p ípad na jeho místo nastupují jeho d dicové, í pokud jich není, tak stát prost ednictvím Ú adu pro zastupování státu ve v cech majetkových. Insolven ní správce musí vypracovat zprávu o dosavadních výsledcích projednání konkursu spolu s vyú továním své pom rné odm ny a vynaloflených výloh. O této zpráv insolven ní soud na ídí jednání jako v p ípad projednávání kone né zprávy podle ustanovení § 304 IZ a pokud po tomto projednání s touto zprávou insolven ní soud souhlasí, vydá rozhodnutí o schválení zprávy, po jehofl

nabytí právní moci insolvenční soud konkurs zruší a postoupí v c obecnému soudu, který projednává d dické řízení podle p íslu-ných ustanovení ob anského soudního ádu. Ohledn takového rozhodnutí o zru-ení konkursu není odvolání p ípustné, v p ípad prvních t í uvedených d vod , tedy d vod podle ustanovení § 308 odst. 1 IZ je odvolání p ípustné pouze pro insolven ního správce a p íhlá-ené v ítele.

6 Dohlédací innost a rozhodovací innost insolven ního soudu v konkursním řízení

6.1 Postavení insolven ního soudu

Insolvenční soud je soud, p ed nímfl probíhá insolven ní řízení, a pat í mezi procesní subjekty, které IZ vyjmenovává v ustanovení § 9 a dále jej uvádí v podstat ve v t-in paragraf .

V insolven ním řízení a inciden ních sporech rozhoduje v cn a místn p íslu-ný soud podle ustanovení § 9 odst. 4, § 11, 84 afl 89 OS ve spojení s ustanovením § 7 odst. 2 IZ. OS se ur ením v cné p íslu-nosti zabývá výslovn a stanovuje, fle krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupn v insolven ním řízení a v inciden ních sporech. Vzhledem k tomu, fle IZ nemá vlastní úpravu ani ohledn p íslu-nosti soud vy-ích stup , pouflje se i zde úprava ob anskoprávní obsaflená v ustanovení § 10 OS . O odvoláních proti rozhodnutím krajských soud jako soud prvního stupn rozhoduje vrchní soud a o dovoláních proti rozhodnutí krajských nebo vrchních soud jako soud odvolacích rozhoduje Nejvy-í soud. Místní p íslu-nost je upravena v ustanoveních § 84 afl 89 OS , kde je obecným soudem k řízení p íslu-ný obecný soud ú astníka, proti n mufl návrh sm uje, pokud není stanoveno jinak. Ohledn návrhu na zahájení insolven ního řízení v-ak toho stanoveno není, proto obecným soudem dluflníka je místn p íslu-ný krajský soud, v jehofl obvodu je dluflník v obecný soud, cofl u fyzické osoby podnikatele je krajský soud, v jehofl obvodu má místo podnikání, i pokud ho nemá, v jehofl obvodu má bydli-t , i pokud nemá ani bydli-t , v jehofl obvodu se zdrfluje. U dluflníka - právnické osoby - je místn p íslu-ný krajský soud, v jehofl obvodu má sídlo. OS výslovn ur uje obecným soudem insolven ního správce p í výkonu jeho funkce okresní soud, v jehofl obvodu má sídlo (ustanovení § 85 odst. 4 OS). Vedle obecného soudu podle ustanovení § 85a

OS je v ustanovení § 87 odst. 2 OS p íslu-nost soudu daná na výb r u soudu, u n hořl probíhá insolven ní ízení e-ící úpadek nebo hrozící úpadek dluřníka, jde-li o insolven ní ízení, v n mřl se má e-it úpadek nebo hrozící úpadek osoby, tvo ící s dluřníkem koncern. Výlu ná p íslu-nost je dána v p ípad rozhodování o pravosti, vý-i, skupiny nebo po adí pohledávek p íhlá-ených k rozvrhu v ustanovení § 88 písm. o) OS s tím, ře namísto obecného soudu je k ízení místn p íslu-ný soud, u n hořl je provád n výkon rozhodnutí, jde-li o vylou ení v ci z výkonu rozhodnutí nebo o rozhodnutí o pravosti, vý-i, skupin nebo po adí pohledávek p íhlá-ených v rozvrhu. V pr b hu insolven ního ízení mohou vzniknout dal-í situace, které mohou ovlivnit místní p íslu-nost soudu (nap . by se mohla pouřít výlu ná p íslu-nost v p ípad prodeje majetkové podstaty ve ve ejné drařb , tedy by se výlu ná p íslu-nost ur ila podle ustanovení § 88 písm. t) OS). Výlu nou místní p íslu-nost v p ípad ve ejné drařby potvrdil i Vrchní soud v Praze v usnesení .j. Ncp 283/2009-39 a rozhodl, ře řv p ípad ve ejné drařby, by jejím d vodem bylo zpen ření majetku z konkursní podstaty, nejde o spor vyvolaný konkursem podle § 9 odst. 3 písm. t) OS ve zn ní p ed novelou provedenou zákonem . 396/2007, ve spojení s § 432 IZ. Pro tento zp sob zpen ření totiř nemá ZKV specifickou úpravu, naopak v § 27 odst. 1 odkazuje na zvlá-tní zákon, kterým je ZVD.ō Tuto specifickou úpravu nemá ani IZ, proto se dá dovodit p ípadně pouřít výlu né p íslu-nosti i v insolven ním ízení podle IZ.

V insolven ním ízení a v inciden ních sporech jedná a rozhoduje samosoudce, jak stanovuje v ustanovení § 12 odst. 1 IZ, tedy soudce krajského nebo m stského soudu, kterému byla podle rozvrhu práce p id lena v c k projednání a rozhodnutí³⁷, av-ak m ře v rozsahu oprávn ní daného zvlá-tním právním p edpisem³⁸ pov it výkonem innosti v insolven ním ízení vy-řho soudního ú edníka nebo za n j s jeho pov ením m ře init jednotlivé úkonu insolven ního ízení asistent soudce.

Jmenovaný insolven ní soudce m ře být z insolven ního ízení, stejn jako insolven ní správce, vylou en k d vodu podjatosti, která se m ře týkat nejen v ci, dluřníka, insolven ního správce, ale i jednotlivých v ítel . Podmínky pro podjatost jsou shodn stanoveny jako pro p ípad podjatosti soudce a p ísedících dle ustanovení § 14 OS , ale vzhledem k tomu, ře insolven ní ízení je zvlá-tním druhem ízení, vyskytují se v n m i zvlá-tnosti ohledn p ípadně podjatosti soudce, mimo jiné v tom,

³⁷ Srov. § 36 a § 36a odst. 3 OS .

³⁸ Zákon . 189/1994 Sb., o vy-řích soudních ú ednících, ve zn ní pozd j-ích p edpis .

Ve v p ípad ínciden ních spor o p ípadné podané žalobn proti usnesení insolven ního soudu v prvním stupni op t rozhoduje insolven ní soud v ele se stejným soudcem, který napadené rozhodnutí vydal. Dal-ím moflným p ípadem namítnutí podjatosti z hlediska blízkosti, a tedy i moflné p ípadné nestrannosti, je vztah insolven ního soudu a insolven ního správce. Oba tyto p ípady se snažil vy e-ít i Ústavní soud R ve svém nálezu sp. zn. III. ÚZ 523/04, ve kterém sice e-í otázku podjatosti soudce rozhodujícího v konkursním ízení podle ZKV, tedy je-t p ed roz-í ením pravomoci insolven ního soudu i na inciden ní spory, av-ak je tento nález vhodný citovat i z hlediska dne-ní právní úpravy. Ústavní soud R uvádí: *šIntegrální sou ástí práva na spravedlivý (fair) proces tak, jak je vymezeno v l. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v l. 6 odst. 1 Úmluvy o ochran lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve v ci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaújatost soudce je jedním z hlavních p edpoklad spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis d v ry ob an a jiných subjekt práva v právo a právní stát (l. 1 odst. 1 Ústavy). V projednávané v ci jde o posouzení nestrannosti soudce v situaci, kdy tentýfl soudce rozhoduje v konkursním ízení a sou asn s tím projednává a rozhoduje spor vyvolaný stejným konkursním ízením (inciden ní ízení). Inciden ní ízení je ízením sporným, kde proti sob stojí ú astníci, p i emfl jedním z nich je správce konkursní podstaty. Vztah mezi soudcem a správcem má specifickou povahu a není zcela neutrální. Podle Ústavního soudu je t eba práv tuto okolnost považovat za objektivní d vod, který je zp sobilý vyvolávat pochybnost o nepodjatosti a nestrannosti soudce tak, jak stanoví § 14 odst. 1 OS .õ Ústavní soud ve svém od vodn ní dále uvádí: šSprávce konkursní podstaty je osobou sice nezávislou na konkurzních v ítelích, nicmén je osobou, která má úzkou vazbu na rozhodujícího konkursního soudce. V p ípad správce konkursní podstaty lze podjatost a nestrannost soudce v konkursním ízení p edpokládat; vzhledem k tomu, fl správce v-ak není ú astníkem ízení, je tato otázka v konkursním ízení irelevantní.õ. V inciden níh ízení proto podle ZKV nebylo moflné rozhodovat inciden ní spory soudcem rozhodujícím v konkursním ízení, nap . kv li zp sobu a mechanismu ustanovení správce do jeho funkce, který společ n s jinými silnými vazbami mezi soudcem a správcem IZ zm nil, proto je moflné, aby insolven ní ízení a inciden ní spory mohly být rozhodovány stejným insolven níh soudcem. Z hlediska p ípadné podjatosti soudce je rozhodující práv konstrukce vztahu*

mezi soudcem a správcem, nikoliv otázka vztahu mezi insolvenčním řízením a řízením incidentním.

6.2 Rozdělení innosti insolvenčního soudu

Insolvenční zákon svěřuje insolvenčnímu soudu dvojí roli. Jde o rozhodovací innost na straně jedné a o dohlédací innost na straně druhé. Insolvenční soud v insolvenčním řízení vydává rozhodnutí, jejichž vydání zákon ukládá nebo předpokládá, a přitom vykonává dohled nad postupem a inností ostatních procesních subjektů a rozhoduje o záležitostech s tím souvisejících, jak stanovuje ustanovení § 10 IZ.

Insolvenční soud vykonává dohled nad insolvenčním řízením přitom od okamžiku zahájení insolvenčního řízení, tedy ode dne, kdy insolvenční návrh došel v činnosti příslušnému soudu, až do pravomocného zrušení insolvenčního řízení, v případě konkursního řízení a přitom právní mocí usnesení o zrušení konkursu. Vzhledem k tomu, že IZ předvidá, že funkce insolvenčního správce nekončí zrušením konkursu, jak podrobně uvádí ustanovení § 313 IZ, vykonává insolvenční soud dohled až do doby, kdy insolvenční správce splní stanovené povinnosti (např. uzavřít účetní knihy, sestavit účetní závěrku, předat zbývající majetek dlužníkovi, vyútovat insolvenčnímu soudu své výdaje, které mu vznikly v souvislosti s tímto innostími po zrušení konkursu, atd.). Pojem dohlédací innosti byl užíván i ZKV. ZKV vymezoval dohlédací innost v ustanovení § 12 jako innost soudu, v rámci které rozhoduje o záležitostech, které se týkají přitom konkursu, a jiná opatření nezbytná k zajištění jeho účelů. Dnešní zákonná úprava vymezuje dohlédací innost pomocí pozitivní a negativní definice uvedené v ustanovení § 10 písm. a) (negativní) a v ustanovení § 10 písm. b) (pozitivní). Dohlédací innost neboli kontrolní innost vykonává u záležitostech, které se týkají přitom insolvenčního řízení, jiná opatření potřebná k zajištění jeho účelů a ukládá povinnosti týkající se innosti jednotlivých subjektů řízení. Další obsah dohledu je vyjádřen v ustanovení § 11 odst. 2 IZ, nejedná se ovšem o taxativní výčet. Insolvenční soud je oprávněn vyžadovat od insolvenčního správce zprávy a vysvětlení o jeho postupu, nahlížet do jeho účtů a konat potřebná opatření. Je oprávněn dávat insolvenčnímu správci pokyny a uložiti mu, aby si vyřádal k určitým otázkám stanovisko vnitřního výboru. Jedná se tak o pravomoc insolvenčního soudu v řízení

v-ém ú astník m insolven ního ízení, kdy má právo jim ukládat povinnosti týkající se jejich innosti v insolven ním ízení. Právo insolven ního soudu na dohled v i v ítel m a jejich orgán m specifikuje IZ p edev-ím kv li zm n jejich postavení a jejich pravomocí, protože IZ sou asn insolven nímu soudu dává i mechanismus, aby mohl siln j-í postavení v ítel kontrolovat, korigovat a p ípadn i vynucovat spln ní povinností jím stanovených. I v rámci své dohlédací innosti vydává insolven ní soud rozhodnutí. Vydávání rozhodnutí není institutem pouze rozhodovací innosti. V jaké innosti insolven ního soudu bylo rozhodnutí vydáno, je d lefité také pro dal-í pr b h insolven ního ízení, p edev-ím z d vod mořnosti vyuffití opravných prost edk . V dohledu jde o vydávání rozhodnutí p edev-ím procesních, které upravují vlastní pr b h insolven ního ízení a pr b h i vedení inciden ních spor , nejedná se tak o rozhodnutí šve v ci saméõ.³⁹ Dohlédací innosti insolven ního soudu fakticky podléhá jen dluřník, v ítelé, insolven ní správce a p ípadn dal-í správce a likvidátor dluřníka.

Rozhodovací innosti insolven ního soudu se li-í od dohlédací p edev-ím v tom, že výsledkem této innosti jsou zásadní rozhodnutí (nap . prohlá-ení konkursu, schválení kone né zprávy, apod.) a provádí p edepsaná jednání (nap . p ezkumné jednání). K rozhodovací innosti pat í vydávání rozhodnutí, které zákon ukládá nebo p edpokládá. Výsledkem této innosti jsou p edev-ím rozhodnutí šve v ci saméõ, a jifl p i vlastním insolven ním ízení nebo v inciden ních sporech.

Insolven ní soudy jsou tedy p esn ur ené soudy, které v insolven ním ízení vykonávají rozhodovací a dohlédací innost, fládné jiné soudy nemohou insolven ním soud m p id lené innosti v rámci insolven ního ízení vykonávat. M stský soud v Praze e-il mořnost kompeten ní výluky v insolven ním ízení z hlediska správního soudnictví a dosp l ke stejnému záv ru, který byl uveden vý-e. V usnesení M stského soudu v Praze . j. 9 Ca 159/2009 ó 29 mimo jiné uvádí, že *š soudy projednávající a rozhodující v ci správního soudnictví nemohou nahrazovat i dopl ovat rozhodovací ani dohlédací innost, kterou podle § 10 IZ v insolven ním ízení vykonávají výlu n insolven ní soudy.õ*

³⁹ Srov. Winterová a kol.: Civilní právo procesní. 5. Vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2008, str. 636.

6.3 Forma rozhodnutí

Insolvenční soud rozhoduje v insolvenčním řízení zásadně usnesením. Jedná se o vžitou praxi, kterou zavedly předcházející úpravy konkursního řízení, proto ani IZ formu rozhodnutí insolvenčního soudu nezmenil. IZ stanovuje ohledně formálních náležitostí vydávaných usnesení pouze základní úpravu (nestanoví-li tento zákon jinak, v záhlaví písemného vyhotovení usnesení vydaného v insolvenčním řízení se uvede označení insolvenčního soudu, jména a příjmení soudce, označení dlužníka a jeho zástupce, označení osoby, o jejímž podání se rozhoduje, a jejího zástupce a označení věci. Je-li to možné, uvede se v označení dlužníka též jeho datum narození nebo jeho identifikační číslo ustanovení § 88 odst. 2 IZ). V ostatních případech lze vzhledem k ustanovení § 7 IZ podřídit použití ustanovení OS týkající se obsahu usnesení, které je obsaženo v ustanovení § 167 a násl. OS, resp. přímo v § 169 OS, které se ovšem od ustanovení IZ mnoho neliší. Podle ustanovení § 89 odst. 1 IZ jsou rozhodnutí insolvenčního soudu vydaná v insolvenčním řízení účinná okamžikem jejich zveřejnění v insolvenčním rejstříku, pokud tedy IZ dále nestanoví jinak. Výjimkou jsou rozhodnutí vydaná v insolvenčním řízení v průběhu jednání nebo hned po skončení jednání, ta nabývají účinnosti v okamžiku ustanovení insolvenčního řízení okamžikem vyhlášení, i když účastníci nevyužili svého práva účasti na jednání. Pro rozhodnutí šve věci samé IZ v tomto případě zavedl jinou účinnost, a to vyhlášením ve věci. Uvedená rozhodnutí je pak insolvenční soud povinen nejpozději do konce pracovního dne následujícího po dni jednání, při kterém bylo rozhodnutí vyhlášeno, vyvést na úřední desce insolvenčního soudu, zveřejnit v insolvenčním rejstříku nebo soustavně provést obojí. Další výjimku ohledně účinnosti IZ obsahuje např. v ustanovení § 352 IZ týkající se účinnosti reorganizačního plánu. Pro rozhodnutí insolvenčního soudu v insolvenčním řízení není přípustný odklad jejich vykonatelnosti, tato nepřípustnost je zavedena kvůli zachování zásady ekonomičnosti a rychlosti řízení, na které stojí celý IZ, a je stanovena v ustanovení § 5 písm. a) IZ.

Úprava incidenčních sporů je poněkud rozdílná od úpravy ostatních rozhodnutí v insolvenčním řízení. Tato odlišnost je dána již zmíněnou zvláštností těchto sporů. Incidenční spor je projednáván co do rozhodování jako samostatné řízení, ale soustavně jako řízení vedené v rámci insolvenčního řízení, rozhoduje v něm insolvenční soud obsazený stejným soudcem, který rozhoduje v insolvenčním řízení. Na incidenční

spory, které mají povahu sporného řízení, dopadá ve velké míře úprava ustanovení § 7 IZ, protože IZ zvláště upravu pro tyto spory ve většině případů neobsahuje. Tyto spory jsou rozhodovány rozsudkem (ustanovení § 152 OSŘ), pokud se jedná o rozhodnutí šve v cí samé, usnesením se rozhoduje zejména o podmínkách řízení, o zastavení nebo pokračování řízení, o odmítnutí návrhu, o změně návrhu, o vzetí návrhu zpět, o smíru o nákladech řízení, jakož i o věcech, které se týkají vedení řízení (ustanovení § 167 OSŘ). U těchto rozhodnutí je přípustný odklad jejich vykonatelnosti.

6.4 Rozdělení jednotlivých druhů rozhodnutí podle příslušnosti soudu

Insolvenční soud v průběhu insolvenčního řízení a v průběhu incidenčních sporů vydává více typů rozhodnutí. Tato rozhodnutí lze rozdělit do dvou skupin podle role, kterou insolvenční soud v tom řízení kterým rozhodnutí zaujímá, tedy podle toho, zda rozhodnutí vydal v rámci rozhodovací příslušnosti podle ustanovení § 10 písm. a) IZ nebo podle toho, zda rozhodnutí vydal v rámci dohlédací příslušnosti podle ustanovení § 10 písm. b) IZ.

Do první skupiny rozhodnutí, rozhodnutí vydaná v rámci rozhodovací příslušnosti, patří: rozhodnutí o úpadku, rozhodnutí o zproštění úpadku, tedy v rámci konkursního řízení nejde o rozhodnutí o prohlášení konkursu, rozhodnutí o tom, zda dlužník není v úpadku, nepotvrzení usnesení schválením o ustanovení nového insolventního správce⁴⁰, rozhodnutí odvolání a zproštění insolvenčního správce, rozhodnutí o ustanovení zvláštního insolvenčního správce, rozhodnutí o tom, zda na schůzce v řízení mohou hlasovat i insolvenční věřitelé, jejich pohledávka nebyla zjištěna pokud se na tom neusnesla schůzka, rozhodnutí o návrhu na moratorium, rozhodnutí insolvenčního soudu po vzetí insolvenčního návrhu, rozhodnutí o schválení konečné zprávy, rozvrhové usnesení, rozhodnutí o zrušení konkursu. Incidenční spory nepodléhají dohlédací příslušnosti, tak tedy patří mezi další druhy rozhodování vykonávaná v rámci rozhodovací příslušnosti.

Mezi další rozhodnutí vydaná v rámci rozhodovací příslušnosti insolvenčního soudu, která ale soud vydává v první fázi insolvenčního řízení, nikoliv tedy v rámci

⁴⁰ Srov. Kotoučová, J. a kol.: Zákon o úpadku a zproštění jeho (insolvenční zákon) s komentářem. Praha: C. H. Beck, 2010, str. 36 a § 29 odst. 3 IZ.

samotného konkursního řízení patří, tato dvě usnesení - usnesení, kterým insolvenční soud ukládá insolvenčnímu navrhovateli povinnost zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení, a rozhodnutí o tom, že se k insolvenčnímu návrhu nepřihlídí. Tato dvě usnesení uvádím z důvodu jejich nejasnosti, kdy o druhu innosti insolvenčního soudu v rámci, které jsou vydávány, musel rozhodovat soud vyššího stupně, a zároveň z důvodu popsání rozdílů mezi innostmi rozhodovací a dohlédací, která citovaná usnesení obsahují. *šRozhodnutí o povinnosti zaplatit zálohu je typicky rozhodnutím podle ustanovení § 10 písm. a) IZ. Jednak proto, že soud zde rozhoduje o nikoliv vyzývá k zaplacení o o povinnosti zaplatit, jednak vzhledem k charakteru takového rozhodování; nezaplacení totiž může vést k zastavení řízení i k vymáhání povinnosti cestou výkonu rozhodnutí nebo exekuce. Toto rozhodování není vyjádřením dohlédací innosti (ve smyslu, že soud dohlídí a zasáhne, když je třeba, formou rozhodnutí) nad postupem subjekt insolvenčního řízení, nýbrž originární rozhodovací inností. Tato innost směřuje ke stanovení povinnosti ostatním subjektem insolvenčního řízení tam, kde to zákon ve smyslu ustanovení § 10 písm. a) výslovně ukládá anebo předpokládá.* Výše uvedené obsahuje usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 VSPH 110/2008 o A.⁴¹ Další usnesením zabývajícím se touto otázkou je usnesení Ústavního soudu R, sp. zn. III. ÚS 834/08, které uvádí: *šUsnesení o nepřihlížení k insolvenčnímu návrhu má sice pouze deklaratorní charakter, ale nejedná se o usnesení, jímž se upravuje vedení řízení. Jelikož není ani rozhodnutím u jiným insolvenčním soudem při výkonu dohlédací innosti ve smyslu ustanovení § 10 písm. b) IZ, neuplatní se ani výluha z přípustnosti odvolání stanovení v jeho § 91.*

Do druhé skupiny rozhodnutí, rozhodnutí vydaná v rámci dohlédací innosti, patří: potvrzení usnesení schůzky v čele s ustanovení (nového) insolvenčního správce, souhlas udělený v čele s poskytnutí zálohy insolvenčnímu správci na odměnu a hotové výdaje, rozhodnutí o zproštění mlčenlivosti insolvenčního správce, rozhodnutí o potvrzení členů v čele s výboru, rozhodnutí o potvrzení zástupce v čele s , rozhodnutí o odvolání členů v čele s výboru, rozhodnutí o na řízení doplňující volby v čele s výboru, rozhodnutí o odmítnutí volby členů v čele s výboru, rozhodnutí o jmenování prozatímního v čele s výboru, rozhodnutí o zrušení rozhodnutí schůzky v čele s , rozhodnutí o tom, zda na schůzce v čele s mohou hlasovat i

⁴¹ Srov. Kotoučová, J. a kol.: *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) o komentář*. Praha: C. H. Beck, 2010, str. 37

insolvenční věstník, jejichž pohledávka nebyla zjištěna pokud se na tom usnesla schůze věstník, rozhodnutí, kterým soud zjednává nápravu za situace, kdy insolvenční správce sepsal do majetkové podstaty majetek, který do ní nepatří, rozhodnutí o zpenění majetkové podstaty prodejem mimo dražbu, rozhodnutí o zpenění majetkové podstaty ve veřejnou dražbu, rozhodnutí o zpenění majetkové podstaty prodejem movitých věcí a nemovitostí podle ustanovení OSŘ, rozhodnutí o zpenění majetkové podstaty prodejem podniku jednou smlouvou, rozhodnutí, kterým se ukončuje provozování dlužnickova podniku, rozhodnutí o udělení souhlasu insolvenčnímu správci k zaplacení pohledávek za majetkovou podstatou, rozhodnutí o vydání výměrky zpenění zajištěným věstníkem, rozhodnutí o zrušení výpovědi nájemní smlouvy podle ustanovení § 256 odst. 2 IZ, rozhodnutí o povolení části něho rozvrhu. Podle usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 Ko 611/2004 je usnesením vydaným při výkonu dohlédací činnosti i usnesení, jímž konkursní soud (nyní insolvenční soud) neschválil konečnou zprávu.

Insolvenční soud v rámci své činnosti vydává mnoho rozhodnutí a v nich kterých případech je velice obtížné rozlišit, v jakém typu činnosti insolvenční soud usnesení vydal. Dodatková zpráva sice uvádí, že oproti předcházejícím úpravám došlo ke změně postavení insolvenčního soudu a jeho postavení a k čemu nejvýstižnějším postihu dvojí role, kterou insolvenční soud plní, avšak z hlediska praxe vznikají mnohé problémy s rozlišením činnosti insolvenčního soudu. Insolvenční soud však vždy musí svou činnost vykonávat řádně a náležitě. V případě nevykonávání dohlédací činnosti řádně a náležitě, i přesto, že insolvenční soud ví nebo musel vědět o neoprávněném úkonu jiného subjektu insolvenčního řízení, může odpovídat státu za způsobenou škodu.⁴²

6.5 Opravné prostředky

Při použití institutu opravných prostředků dbal IZ především na svou zásadu ekonomičnosti a rychlosti řízení. Celá koncepce přípustnosti opravných prostředků je upravena tak, aby na jedné straně dávala možnost správného rozhodnutí, ale na druhé straně, aby nedošlo k protažení, a naopak, aby v případě probíhání řízení ve vyšším stupni došlo k jeho urychlení. Tato priorita rychlého rozhodování odvolacích soudů ve věcech odvolání proti rozhodnutím insolvenčních soudů je obsažena v ustanovení § 92

⁴² Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 3064/2000.

IZ, které výslovně stanoví postup pro vyřizování odvolání s tím, že nejprve musí projednat odvolání proti rozhodnutí o návrhu na řízení podle § 228a odst. 1 ZIS, proti rozhodnutí o úpadku a proti rozhodnutí o zpusobu řešení úpadku a rozhodnout o něm, a až poté rozhodne odvolací soud o ostatních odvoláních.

Ústavním opravným prostředkem, který lze ve stanovených případech použít v rámci insolvenčního řízení, je odvolání. IZ však mimo ústavních opravných prostředků výslovně zakazuje obnovu řízení. Tento zákaz je stanoven v ustanovení § 96, tím tedy IZ vyloučuje použití ustanovení § 228 a násl. OSŘ, které se týká obnovy řízení z důvodu, že není možné probíhající řízení ukončené insolvenčním řízením vrátit do původního stavu, nebo vyerpáním ústavních opravných prostředků v rámci určitého stádia insolvenčního řízení (po rozhodnutí o prohlášení konkursu) může dojít insolvenčním správcem ke zpenění majetkové podstaty dlužníka. IZ vyloučuje použití obnovy řízení, ale nevyloučuje použití dovolání a žaloby pro zmatečnost, proto jsou tyto dva mimo ústavní opravné prostředky použitelné, a vzhledem k tomu, že IZ neobsahuje zvláštní úpravu, uplyne se pro ně ustanovení § 228 a § 243d OSŘ.

O odvoláních proti rozhodnutím insolvenčních soudů jako soudů prvního stupně rozhoduje soud druhého stupně, kterým je vrchní soud (srov. § 10 odst. 2 OSŘ). Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutím insolvenčních soudů stojí na zásadě rychlosti, vyžaduje se pro tento typ řízení sestavení specializovaných senátů, které tato insolvenční odvolání projednávají, a dále je nutné, aby tyto speciální odvolací senáty vyřizovaly odvolání proti těm prioritním rozhodnutím insolvenčních soudů prvního stupně uvedených v ustanovení § 92 IZ v samostatné části odděleně od vyřizování ostatních rozhodnutí insolvenčních soudů. Povinnost odvolacích soudů rychle rozhodnout o prioritních odvoláních proti těm výše jmenovaným rozhodnutím je specifikována v ustanovení § 93 IZ, kde je pro projednání a rozhodnutí těchto rozhodnutí stanovena lhůta dva měsíce ode dne předložení odvolání soudem prvního stupně, tedy jakmile v něm uplynula lhůta k podání odvolání. Jedná se o speciální úpravu k úpravě obecné dle ustanovení § 208 OSŘ, která se použije například v případech odvolání proti ostatním rozhodnutím soudu prvního stupně. Lhůta je pouze podmínková, protože v případě, že nebylo podáno žádné odvolání a včas byla předána odvolacímu soudu, vyřizuje úkony směřující k odstranění vad v asnému odvolání, dále uje odvolání ostatním účastníkům, včetně uje podmínky řízení nebo jiná obdobná

–et ení nikoliv soud prvního stupn , jak je tomu v p ípad poufítí OS , ale jifl samotný odvolací soud, a to jeho p edsedou senátu. Proto je nedodrflení lh ty v n kterých sloflitých p ípadech i o ekávané. IZ obsahuje i speciální úpravu pro jednání odvolacího soudu, kdy ustanovení § 94 IZ stanoví povinnost na ídit jednání k projednání odvolání proti rozhodnutím insolven ního soudu vydaným v insolven ním ízení. Jednání musí být na ízeno vfdy krom výjimky uvedené v odstavci druhém tohoto paragrafu, a to jestliffe se odvolání odmítá, odvolací ízení se zastavuje nebo p eru–uje, odvolání sm uje proti rozhodnutí insolven ního soudu, které se podle zákona vydává bez na ízení jednání nebo kterým nebylo rozhodnuto ve v ci samé, kterým se zru–uje rozhodnutí podle § 219a odst. 1 OS , odvolání se týká toliko náklad ízení, lh ty k pln ní nebo p edb flné vykonatelnosti. Dále jednání není na izováno tehdy, je-li odvolání podáno pouze z d vodu nesprávného právního posouzení v ci a ú astníci se práva ú asti na projednání v ci vzdali, pop ípad s rozhodnutím bez na ízení jednání souhlasí. O p ípadném projednání odvolání bez jednání ale musí v kaflném p ípad informovat ú astníky, kterým se v p ípad na ízení jednání zasílá p edvolání, tedy ú astníky ízení dot ené rozhodnutím insolven ního soudu (v p ípad inciden ních spor í vedlej–í ú astníky, protoffe v tomto p ípad není vedlej–í ú astenství zakázáno). IZ upravuje i moflnost autoremedury soudu prvního stupn , kterou m flé poufít a napadené rozhodnutí zm nit v p ípad , kdy jde o rozhodnutí, proti kterému je odvolání p ípustné, pokud odvolání v celém rozsahu vyhoví. Není ale p ípustná, pokud se jedná o odvolání proti rozhodnutí o na ízení p edb flného opat ení nebo o odvolání proti rozhodnutí šve v ci samé.⁴³

Odvolání je nep ípustné proti rozhodnutím, která insolven ní soud u inil p í výkonu dohlédací innosti v etn p edb flných opat ení, pokud IZ nestanoví jinak. Seznam rozhodnutí, proti kterým je p ípustné odvolání, vy íslili J. Kozák, P. Budín, A. Dadam a L. Pachel v komentá í k IZ⁴⁴ takto: *š V insolven ním ízení je p ípustné odvolání proti t mto rozhodnutím (jak hmotným i procesním) insolven ního soudu: rozhodnutí o ustanovení insolven ního správce za podmínek § 26, nepotvrzení ustanovení insolven ního správce sch zí v ítel dle ustanovení § 29, odvolání*

⁴³ Srov. Pohl, T.: Nová úprava insolven ního ízení ó I. ást. *Obchodní právo: asopis pro obchodn právní praxi*. Praha. 2008, ro . 17, . 3, str. 15.

⁴⁴ Kozák, J. - Budín, P. - Dadam, A. - Pachel L.: *Insolven ní zákon a p edpisy související, Na ízení Rady (ES) o úpadkovém ízení. Komentá .* Praha: ASPI, a.s., 2008, str. 113 a 114.

insolven ního správce dle ustanovení § 31, rozhodnutí, kterým soud zruš usnesení sch ze v ítel dle ustanovení § 55, nepotvrzení volby lena nebo náhradníka v ítelského výboru dle ustanovení § 59, proti rozhodnutí o odvolání z funkce lena nebo náhradníka v ítelského výboru dle ustanovení § 63 a § 64, proti p edb fnému opat ení dle ustanovení § 112 a § 113, odmítnutí návrhu na vyhlá-ení moratoria dle ustanovení § 118, odmítnutí insolven ního návrhu, který neobsahuje v-echny náležitosti nebo který je nesrozumitelný anebo neur itý dle ustanovení § 128, zastavení insolven ního ízení po zp tvzetí insolven ního návrhu dle ustanovení § 130, rozhodnutí o úpadku dle ustanovení § 141, rozhodnutí o vzetí na v domí zp tvzetí p íhlá-ky dle ustanovení § 184, odmítnutí p íhlá-ky v pr b hu insolven ního ízení poté, co nastala skute nost, na základ které se podle IZ k p íhlá-ee pohledávky nebo k p íhlá-ené pohledávce nep íhlíí dle ustanovení § 185, rozhodnutí o návrhu dlužníka uplat ujícího vyn tí majetku z majetkové podstaty dle ustanovení § 226, usnesení neschvalujícím dohodu o vypo ádání spole ného jm ní manfel dle ustanovení § 272, rozhodnutí soudu, jímfl nevyhov l námitkám v ítel do kone né zprávy dle ustanovení § 304, rozvrhovému usnesení dle ustanovení § 307, rozhodnutí, kterým se konkurs ru-í dle ustanovení § 309.õ Vý et dále pokračuje, ale týká se jífl pouze usnesení ohledn ostatních zp sob e-ení úpadku.

Vzhledem k tomu, fle IZ dále ohledn náležitostí, p ípustnosti a postupu p í pouflití opravných prost edk nic nestanovuje, jsou pro odvolání, dovolání a flaloby pro zmate nost proti rozhodnutím vydaným v insolven ního ízení p ím en aplikovatelná ustanovení OS dle ustanovení § 7 odst. 1 IZ. P ípustností dovolání se Nejvy-í soud

R zabýval mnohokrát, nap . v usnesení sp. zn. 29 NS R 12/2010 ó A ó 29 Nejvy-í soud uvedl, fle šusnesení o zastavení ízení pro nezaplacení zálohy na náklady insolven ního ízení je sice usnesením, jímfl se ízení kon í, usnesením šve v ci saméõ v-ak není, proto proti tomuto usnesení není dovolání p ípustné.õ Dal-ím p íkladem je jífl zmi ované usnesení Nejvy-ího soudu R sp. zn. 29 NS R 3/2010 ó B ó 236, ve kterém Nejvy-í soud R do-el k záv ru, fle šusnesení, kterým insolven ní soud rozhoduje podle ustanovení § 54 IZ o návrhu na zru-ení usnesení sch ze v ítel , která si vyhradila (na úkor v ítelského výboru) právo rozhodovat o otázkách v usnesení vymezených, usnesením šve v ci samé není.õ A kone n dal-ím p íkladem, který byl také zmín n vý-e, je usnesení Nejvy-ího soudu R sp. zn. 29 NS R 4/2009 ó B, které

obsahuje tento výrok: *š Dovolání proti usnesení, jímfl odvolací soud potvrdil usnesení insolven ního soudu o tom, zda potvrdí usnesení sch ze v ítel o ustanovení insolven ního správce (§ 29 IZ), není p ípustnéō, a to proto, jak dále Nejvy—í soud R vysv tlil, fle k unesením šve v ci saméō nepat í ani usnesení o ustanovení insolven ního správce (§ 25 IZ), usnesení o odvolání insolven ního správce (§ 31 IZ), usnesení o tom, fle se insolven ní správce zpro— uje funkce (§ 32 IZ), a také usnesení, jímfl insolven ní soud rozhoduje podle § 29 odst. 2 IZ o tom, zda potvrdí usnesení sch ze v ítel o ustanovení insolven ního správce, p íjaté podle ustanovení § 29 odst. 1 IZ. Z t chto p íklad lze dovodit, fle d leflitou podmínkou p ípustnosti dovolání je mimo ostatní podmínky uvedené v p íslu—ných ustanoveních OS podmínka, fle musí jít o rozhodnutí šve v ci saméō, tedy p ípustnost dovolání proti usnesení odvolacího soudu, jímfl bylo potvrzeno nebo zm n no usnesení soudu prvního stupn , kterým bylo rozhodnuto v insolven ním ízení (§ 238a odst. 1 písm. a) OS), je ve smyslu § 238a odst. 2 OS podmín na tím, fle musí jít o rozhodnutí šve v ci saméō (srov. dikci § 237 odst. 1 písm. a) afl c) OS).*

Pouflití opravných prost edk jako institutu p ezkoumání správnosti soudního rozhodnutí pat í mezi d leflité prvky rozhodovacího procesu, protofle cílem soudního ízení je rozhodnutí v cn správné a spravedlivé. Insolven ní ízení k napln ní principu práva na spravedlivý proces musí do jiné míry institut opravných prost edk obsahovat, ale aby mohl být sou asn napln ni i princip rychlosti a hospodárnosti, který insolven ní ízení p edpokládá, musí dojít k ur ítému omezení pouflití t chto prost edk . IZ dává v n kterých p ípadech afl moc —irokou míru mofnosti pouflití t chto prost edk , kdy v p ípad jejich vyufití v íteli dochází k zbyte nému, n kdy ur ít afl cílenému, prodlufování insolven ního ízení, které nem fle být ukon eno (nem fle dojít k vydání usnesení o zru—ení konkursu), pokud insolven ní í odvolací í dovolací soud nerozhodne o napadeném usnesení.

7 Zhodnocení sou asné právní úpravy rozhodování insolven ního soudu v konkursním ízení

Role soudu v insolven ním ízení je rozdílná od role soudu v ostatních druzích ízení. Mezi zásady insolven ního ízení pat í rychlost, hospodárnost a efektivnost, proto také rozhodování insolven ního soudu musí probíhat v rámci t chto zásad, av—ak

s respektováním ostatních zásad daných jak samotným IZ, tak obecným zákonem, kterým je OS , tak ústavními předpisy, mezi které z hlediska práv a povinností patří především Listina základních práv a svobod. Musí se především jednat o nezávislý, státní a nestranný orgán moci soudní, který vydává rozhodnutí v ceně správné a spravedlivé podle předem stanovených pravidel. Insolvenční soud má oproti ostatním soudům omezenou rozhodovací působnost na úkor ostatních subjektů insolvenčního řízení. Platný IZ zavedl pro českou právní úpravu konkursního řízení mnoho nových institutů, které tento druh procesního řízení velice ovlivnily i z hlediska rozhodování insolvenčního soudu. Mezi nejvýraznější novinky patří především provedení velké většiny rozhodovací pravomoci insolvenčního soudu do rukou vědeckých orgánů, které musí v rámci jim udělené pravomoci rozhodnout, a insolvenční soud se v těchto případech stává pouze dohledem, který přijaté usnesení schvaluje i v vědeckém výboru schvaluje i odmítá. Odmítne ho však pouze z důvodů porušení zákona. Insolvenční zákon rozšířil dohledací působnost insolvenčního soudu a omezil jeho rozhodovací působnost a stanovil případy, kdy svou rozhodovací působnost insolvenční soud použije ať po nepůsobnosti, neochotě i neschopnosti vědeckého výboru takového rozhodnutí přijmout. Důvodem tohoto omezení je především to, že insolvenční soud rozhoduje z hlediska právního, nikoliv z hlediska ekonomického i finančního, která jsou v nich případech třeba. Příkladem takového postupu je například ustanovení § 58 odst. 3 IZ o jmenování předsedy vědeckého výboru insolvenčním soudem v případě jeho nezvolení vědeckým výborem, ustanovení § 66 IZ o vykonávání působnosti vědeckého výboru insolvenčním soudem z důvodu nedostatečného počtu jeho členů, i ustanovení § 149 a § 150 IZ o rozhodnutí o zpusobu řešení úpadku insolvenčním soudem, pokud o něm nerozhodne schůze vědeckých členů.⁴⁵

Insolvenční soud tedy v mnoha případech vystupuje jako mediátor, který se snaží, aby vzniklé problémy byly vyřešeny především mezi jednotlivými subjekty insolvenčního řízení, a ať v případě jejich nevyřešení vydává jednotlivá rozhodnutí jako vrcholná autorita. Ostatní typy rozhodnutí jsou v podstatě pouze potvrzení jednání jednotlivých subjektů. Takováto jednání avšak nemohou trvat dlouhou dobu, proto IZ stanovuje lhůty, které musí být dodrženy v rámci zmíněné zásady rychlosti a

⁴⁵ Srov. Richter T.: *Insolvenční právo*. 1. vydání. Praha: Aspi, Wolters Kluwer, 2008, str. 163 a 164.

hospodárnosti. Nevýhodou, která vyúfítí zásady rychlosti a hospodárnosti zt fluje, jsou opravné prost edky a inciden ní spory. Institut opravných prost edk a inciden ních spor je nutný k dodrflení práva na spravedlivý proces, av-ak jak jifl sám IZ p edesílá, je tato zásada na rozdíl od OS pozm n na, cofl ovliv uje i systém opravných prost edk a institut inciden ních spor . V p ípad uflití opravných prost edk dochází k protaflení insolven ního ízení a samotné insolven ní ízení bez rozhodnutí o t chto ízeních nem flé být ukon eno. Pokud má tedy n jaký v ítel zájem na tom, aby nedo- lo k ukon ení konkursního ízení, m flé zám rn prodluflovat toto ízení. IZ zavedl alespo základní nápravu tohoto stavu tím, flé umoflnil vydat rozvrhové usnesení a uspokojit ze zpen fleného majetku v ítele, i p es p ípadné nedo e- ené inciden ní spory i napadená rozhodnutí insolven ního soudu jinými v íteli. Dal- í problém jak pro fázi rozhodování insolven ního soudu, tak pro pouflití opravných prost edk samotnými v íteli inní rozli- ení rozhodnutí vydaných p i výkonu dohlédací a rozhodovací innosti insolven ního soudu. Rozli- ení rozhodnutí vydávaných v dohlédací a rozhodovací innosti insolven ního soudu je v n kterých p ípadech velice sloflité, IZ by tento problém m l e- it jasn ji a u každého rozhodnutí stanovit, zda se jedná o rozhodnutí vydávané v rámci dohlédací innosti i v rámci rozhodovací innosti, aby nemuselo docházet k podávání zbyte ných odvolání i dovolání.

Záv r

Rozhodování soudu v konkursním ízení je nejen d leflitým institutem konkursního ízení, ale celého insolven ního ízení. Insolven ní ízení je zvlá- tním druhem soudního ízení, jehofl p edm tem je dluflník v úpadek nebo hrozící úpadek a zp sob jeho e- ení. Konkursní ízení je jedním ze zp sob e- ení úpadku a v p ípad prohlá- ení konkursu v n m dochází k zásadn pom rnému uspokojení zji- t ných pohledávek v ítel z výnosu zpen flení majetkové podstaty dluflníka s tím, flé neuspokojené pohledávky nebo jejich ásti nezanikají, pokud zákon nestanoví jinak.

Ve své práci se v nuji rozhodovací innosti insolven ního soudu v konkursním ízení a aby bylo moflné pochopit jednotlivá rozhodnutí vydávaná tímto subjektem insolven ního ízení, musela jsem se nejprve zam ít na popis procesu, ve kterém jsou rozhodnutí insolven ního soudu vydávaná, a také na vymezení p íslu- nosti a pravomoci insolven ního soudu. Insolven ní soud je d leflitým procesním subjektem, bez kterého

by nebylo možno takto pro dlužníka krizové a radikální řízení uskutečnit.

Koncepce insolvenčního řízení doznala v posledních letech velkých změn, které se týkají i insolvenčního soudu. Insolvenčnímu soudu byla na jedné straně rozšířena působnost insolvenčního soudu v rozhodování o incidenčních sporech, kdy je v prvním stupni působí stejný insolvenční soud a soudce, který projednává samotné insolvenční řízení, na druhou stranu došlo k odebrání mnoha pravomocí tohoto soudu a svěřením jich do rukou vědeckých orgánů. IZ v tomto případě zavedl dolefitou změnu vlivu vědeckých orgánů na probíhající insolvenční řízení a vědci nyní mohou ovlivňovat zásadní rozhodnutí v každé fázi řešení úpadku dlužníka.

Insolvenční soud má dvě role v rámci svého rozhodování, a to roli rozhodovací a dohlédací. Nedostatkem je podle mého názoru nejasná zákonná formulace ustanovení týkající se dohlédací a rozhodovací působnosti insolvenčního soudu, z čehož plynou praktické problémy. Další nevýhodou v této věci může být neschopnost prvních insolvenčních soudců k tomu, aby se aktivněji podíleli na výkonu dohlédací působnosti, v tomto ohledu musí dojít k větší zainteresovanosti soudců, ale i správce. Výhodou nové právní úpravy konkursního řízení je větší rychlost řízení a transparentnější průběh řízení. IZ je nastaven tak, aby se insolvenční soud skutečně co nejrychleji dostal k vydání rozhodnutí o tom, zda dlužník je či není v úpadku, čímž se výrazně zrychlila první fáze insolvenčního řízení oproti předcházející úpravě v ZKV, která ani tyto dvě fáze neoddelovala, a řízení probíhalo jako jeden ucelený proces. IZ se snaží zrychlit i druhou fázi insolvenčního řízení o konkursní řízení, a to například tím, že stanovuje lhůty, dokdy nejpozději se má konat příslušné jednání nebo schůzka s vědci, avšak po necelých třech letech účinnosti IZ nelze říci, že v praxi bude insolvenční řízení probíhat opravdu tak rychle, jak se teoreticky předvíдалo.

Přijetím nové právní úpravy konkursního práva došlo k jistě nápravě mnohých nedostatků ZKV, ale zavedením mnoha nových institutů především díky zahraničním vzorům, které obsahují odlišnou úpravu, tak došlo k propojení naší staré úpravy s úpravami zahraničními a s novými myšlenkami českých legislativců, čímž dochází k problémům s právně aplikací norem. Nesprávná aplikace i nesprávný výklad se objevuje jak u věcnosti, tak bohužel i u insolvenčních správce, kteří nemají veliké zkušenosti, tak ale i u insolvenčních soudců, kteří se po necelých třech letech účinnosti IZ stále setkávají s případnými rozhodovacími problémy. Otázkou zůstává, zda tento

problém vznikl nesrozumitelnou a nepřehlednou normou, nebo neprofesionalitou subjektů, kteří s touto normou pracují, resp. nezkušeností insolvenčních správců, kteří přestože mají insolvenční zkušenosti, nemají řádnou praxi v insolvenčním řízení. Měli by být spíše vyřizováni správci, kteří již úspěšně ukončili více konkursních řízení, než správci, kteří tyto zkušenosti nemají a ztlačují tak insolvenčnímu soudu rozhodovací činnost a prodlužují tím celé insolvenční řízení.

Seznam zkratek

IZ	zákon . 182/2006 Sb., o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zákon), ve zn ní pozd j-ích p edpis
ZKV	zákon . 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve zn ní pozd j-ích p edpis
OS	zákon . 99/1963 Sb., ob anský soudní ád, ve zn ní pozd j-ích p edpis
ObchZ	zákon . 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve zn ní pozd j-ích p edpis
ZVD	zákon . 26/2000 Sb., o ve ejných drafbách, ve zn ní pozd j-ích p edpis

Seznam poufíté literatury

- **B lohlávek, A.:** Evropské insolven ní právo. *Bulletin advokacie 11/2007*, str. 38 a násl.
- **Kincl, J. ó Urfus, V. ó Sk ejpek, M.:** *ínské právo*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 1995
- **Ko– ál, P.:** Francouzské konkursní právo. *Konkursní noviny*. 2001, lánék z vydání . 7 ó dostupný na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=38>
- **Ko– ál, P.:** Konkurzy v USA. *Konkurzní noviny*. 2001, lánék z vydání . 10 ó dostupný na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=62>
- **Ko– ál, P.:** Tentokrát ve Velké Británii. *Konkurzní noviny*. 2001, lánék z vydání . 11 - 12 ó dostupný na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=71>
- **Kotou ová, J. a kol.:** Zákon o úpadku a zp sobech jeho e–ení (insolven ní zákon) ó komentá . Praha: C. H. Beck, 2010
- **Kozák, J. - Budín, P. - Dadam, A. - Pacht L.:** *Insolven ní zákon a p edpisy související, Na ízení Rady (ES) o úpadkovém ízení. Komentá .* Praha: ASPI, a.s., 2008
- **Myslil, R.:** *Insolven ní zákon ó kn kterým aktuálním otázkám jeho aplikace.* EPRAVO.CZ ó Sbírka zákon , judikatura, právo, lánék . 63252 (online). Dostupné na www: <http://www.epravo.cz/top/clanky/insolvencni-zakon-k-nekterym-aktualnim-otazkam-jeho-aplikace-63252.html?mail>
- Po átky ádu konkurzního v Rakousích, *Právník*, I, 1861, str. 358-359
- **Pohl, T.:** Nová úprava insolven ního ízení ó I. ást. *Obchodní právo: asopis pro obchodn právní praxi*. Praha. 2008, ro . 17, . 3
- **Pohl, T.:** Nová úprava insolven ního ízení ó II. ást. *Obchodní právo: asopis pro obchodn právní praxi*. Praha. 2008, ro . 17, . 4
- **Pohl, T.:** Základní principy nové právní úpravy e–ení úpadku v eské republice. *Bulletin Advokacie 11/2007*, str. 19 a násl.
- **Richter T.:** *Insolven ní právo*. 1. vydání. Praha: Aspi, Wolters Kluwer, 2008

- **Richter, T.:** Insolvenční zákon: od vládního návrhu k vyhlášenému znění. *Právní rozhledy*, 2006, ročník 14, . 21, str. 765 a násl.
- **Schelle, K.:** *Nové insolvenční právo*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2006
- **Schelleová, I.:** Cesta k současně právní úpravě konkursního řízení. Praha. *Věhřd*, 1994, ročník 26, . 3, str. 8 a násl.
- **Schelleová, I.:** *Insolvenční zákon*. Praha: EUROUNION, s.r.o., 2006
- **Schelleová, I.:** *Právní úprava konkursního řízení (Historie a současnost)*. Brno, Masarykova universita, 1995
- **Schelleová, I.:** *Úvod do insolventního práva*. Ostrava: Key Publishing, s.r.o., 2007
- **Šabatka, P.:** Mezinárodní pravomoc podle nařízení o insolvenčních řízeních. *Právní rozhledy: časopis pro věchná právní odvětví*. Praha, . 3/2006
- Tisk senátu Národního shromáždění republiky československé z roku 1930 . 253
- **Winterová a kol.:** *Civilní právo procesní*. 4. a 5. aktualizované vydání, Praha: Linde Praha, a.s., 2006 a 2008
- **Zelenka, J. a kol.:** *Insolvenční zákon o poznámkové vydání s doprovodnou zprávou a nařízením Rady ES 1346/2000*. Praha: Linde Praha, a.s., 2007

Anotace

Cílem této diplomové práce je popsat rozhodování insolvenčního soudu v jedné fázi insolvenčního řízení, kterým je konkursní řízení. Rozhodování soudu v konkursním řízení je nejen dleflitým institutem konkursního řízení, ale celého insolvenčního řízení. Insolvenční řízení je zvlátním druhem soudního řízení, jehož předmětem je dlužník v úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. Konkursní řízení je jedním ze způsobů řešení úpadku a v případě prohlášení konkursu v něm dochází k zásadní poměrnému uspokojení zjištěných pohledávek v úměrnosti k výnosu zpeněžení majetkové podstaty dlužníka s tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají, pokud zákon nestanoví jinak.

Ve své práci se vnuji rozhodovací činnosti insolvenčního soudu v konkursním řízení, a aby bylo možné pochopit jednotlivá rozhodnutí vydávaná tímto subjektem insolvenčního řízení, musela jsem se nejprve zaměřit na vysvětlení nejdleflitějších pojmů, na historický vývoj české, ale i zahraniční konkursní právní úpravy, který ovlivnil současnou právní úpravu, na popis procesu, ve kterém jsou rozhodnutí insolvenčního soudu vydávaná, a také na vymezení působnosti a pravomoci insolvenčního soudu. Insolvenční soud je dleflitým procesním subjektem, bez kterého by nebylo možné takto pro dlužníka krizové a radikální řízení uskutečnit.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol, přičemž její teoretická část je v kapitole páté a šesté. Pátá kapitola se zabývá nejprve procesem konkursního řízení, jak je stanoven v insolvenčním zákoně, od zahájení konkursního řízení, přes přezkoumání, zpeněžení majetkové podstaty, poskytnutí zprávy a rozvrh, až do ukončení konkursu, tedy i celého insolvenčního řízení. Část druhá páté kapitoly se snaží popsat postup při přijímání nejdleflitějších rozhodnutí insolvenčního soudu v průběhu konkursního řízení. Na pátou kapitolu z hlediska obsahového navazuje šestá kapitola, která pojednává o druzích rozhodovací činnosti insolvenčního soudu, popisuje formy rozhodnutí, která insolvenční soud vydává, a rozlišuje je nejprve podle typu činnosti, v rámci které byla vydána, poté i podle možnosti vyřízení opravných prostředků.

Název diplomové práce a jeho překlad do anglického jazyka

Rozhodování soudu v konkursním řízení ó Judicial decision-making in bankruptcy proceedings

Summary

The purpose of this thesis is to describe judicial decision-making in one of the stages of insolvency proceedings, which are bankruptcy proceedings. Judicial decision-making in bankruptcy proceedings is not only an important institute of bankruptcy proceedings, but also of the whole insolvency proceedings as such. Insolvency proceedings are a special type of legal proceedings which solve a debtor's bankruptcy or imminent bankruptcy and a form of its solving. Bankruptcy proceeding is one way of solving bankruptcy and in case of bankruptcy declaration the claims of creditors (which have been found) are relatively satisfied from the revenue of sold debtor's bankruptcy assets and the outstanding claims of creditors or their parts do not extinct, unless the law provides otherwise.

In my thesis, I deal with decision-making activities of bankruptcy courts in bankruptcy proceedings. In order to understand the various decisions published by this subject of the insolvency proceedings, firstly I had to focus on explaining the most important concepts, the historical development of not only Czech, but also foreign bankruptcy legislation which affected the current legal system. Secondly I had to focus on describing the process in which the decisions of bankruptcy courts are published and also on defining the jurisdiction and powers of bankruptcy courts. Bankruptcy court is an important procedural subject without which it would not be possible to accomplish such critical and radical proceedings.

The thesis is divided into seven chapters and its core lies in Chapter Five and in Chapter Six. Chapter Five deals with the process of bankruptcy proceedings as determined by the Insolvency Act ó from the commencement of bankruptcy proceedings, through the review hearing, liquidation of the bankruptcy assets, to the final report and the schedule, and the end of the bankruptcy proceedings and of the whole insolvency proceedings. Part Two of Chapter Five describes the procedure for adoption of the most important decisions of bankruptcy courts in the bankruptcy

proceedings. Chapter Five continues in to Chapter Six in terms of content. Chapter Six discusses the kinds of decision-making activities of bankruptcy courts, the form of decisions issued by bankruptcy courts and divides them, firstly by the type of activity in which they were issued, and then by the possibility of using the right of appeal.

Seznam klíčových slov a jejich překlad do anglického jazyka

Insolvenční řízení	Insolvency proceedings
Konkursní řízení	Bankruptcy proceedings
Insolvenční soud	Bankruptcy court
Insolvenční správce	Insolvency administrator
Dlužník	Debtor
Větitel	Creditor